

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

KAZIMEYN, SAMERRA, KERBELA, NECEF
EHLİBEYT MENZİLLERİNİ

ZİYARET

ERSAN BAYDEMİR

Kitabın Adı:

Ehlibeyt Menzillerini Ziyaret

Yazar:

Ersan Baydemir

Kapak & Mizanpaj:

M.R.

Baskı:

Step Ajans Matbaacılık (Sertifika No: 12266)

Şubat 2018

ISBN: 978-605-5030-62-9

İsteme Adresi:

ÖNSÖZ YAYINCILIK

Akşemsettin Mah. Ak Deniz Cad.

No: 74/3 Fatih/İstanbul

Tel & Faks: 212 534 30 16

GSM: 0533 427 94 98

Kütüphane Bilgi Kartı:

Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Ehlibeyt Menzillerini Ziyaret

Yazar: Ersan Baydemir

ISBN: 978-605-5030-62-9

Ebat: 13,5 x 21 cm, 198 s.

1-Bağdat Gezileri

2-İmam Musa Kazım ve İmam Muhammed Taki Ziyareti

3-Kazımeyn Gezileri

4-Samerra'da İmam Ali Naki ve İmam Hasan Askeri Ziyareti

5-Kerbela Ziyareti 6-Necef-i Eşref

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	9
-------------	---

1. BÖLÜM: BAĞDAT'A DOĞRU / 11

KAZIKLANMADAN OLMAZ!	13
BAĞDAT HAKKINDA BİLGİLER	16
BAĞDAT'IN TARİHÇESİ	17
SON YÜZYILDA BAĞDAT	19
AH BAĞDAT	20

2. BÖLÜM İMAM MUSA KÂZİM VE İMAM MUHAMMED TAKİ ZİYARETİ / 27

KAZİMEYN HAKKINDA	27
KÂZİMİYYE TARİHÇESİ	28
TAHRİP VE RESTORASYONLARI	29
İMAM MUSA KÂZİM KİMDİR?	29
İMAM MUHAMMED TAKİ KİMDİR?	33
YA İMAM MUSA EL-KÂZİM, YA İMAM MUHAMMED TAKİ EL-CEVAD!	38
HAREME GİRİŞ	40
İKİ İMAMIN ZİYARETNAMESİNDEKİ CÜMLELERDEN	43
İKİ İMAM İÇİN ORTAK SELAMLAMA:	46
YOLCULUĞUMUZ DEVAM EDİYOR	47
NÜKTE 1: ALLAH İLE İNSAN ARASINA GİRİLİR Mİ?	55

3. BÖLÜM

SAMERRA'DA İMAM ALİ NAKİ VE İMAM HASAN ASKERİ ZİYARETİ / 59

SAMERRA HAKKINDA.....	59
COĞRAFI KONUMU.....	59
TARİHÇESİ.....	60
İKİ EHLİBEYT İMAMI SAMARRA'DA	60
SAMARRA İLİM HAVZASI	61
SAMARRA'NIN ZİYARET YERLERİ	62
SAMARRA'DA DEFNOLANLAR	63
İMAM ALİ NAKİ EL-HADİ KİMDİR?.....	64
İMAM HASAN ASKERİ KİMDİR?.....	68
İMAM ALİ NAKİ VE İMAM HASAN ASKERİ ZİYARETİ	73
ZİYARETNAMEDEN CÜMLELER:.....	78
SERDAB-I MUKADDES ZİYARETİ	80
NÜKTE 2: TAŞA DEMİRE HÜRMET Mİ?!.....	82

4. BÖLÜM:

KERBELA / 89

KERBELA ŞEHRİ HAKKINDA.....	89
KERBELA'NIN TARİHİ GEÇMİŞİ.....	89
KERBELA'NIN TARİHTEKİ İNİŞ ÇIKIŞLARI	90
İMAM HÜSEYİN (A) KİMDİR?	93
KERBELA ÖNCESİ İMAM HÜSEYİN (A)	96
KERBELA'YA DOĞRU İMAM HÜSEYİN (A)	97
AŞURA GÜNÜ	99
KERBELA APAYRI BİR SEVDA... ..	102
KERBELA YOLUNDA.....	105
SELAM EY ŞEHİTLER EFENDİSİ!.....	111
İMAM HÜSEYİN'İN ZİYARETNAMESİNDEN	120
BAŞKA ZİYARETNAMELERDEN	122
DİĞER KERBELA ŞEHİTLERİ	123
YA ABBAS BİN ALİ, YA KAMER-İ BENİ HAŞİM!	124

HZ. EBULFAZL ABBAS'IN ZİYARETNAMESİNDEN:	126
KERBELA'YA VEDA!	127
NÜKTE 3: HADİSLERDE KABİR ZİYARETİ	130

5. BÖLÜM:

NECEF-İ EŞREF / 135

KERBELA NECEF ARASI BİR KOMÜNİST?	135
NECEF-İ EŞREF HAKKINDA	138
NECEF'İN TARİHİ	139
NECEF'İN GELİŞİMİ	140
NECEF İLİM HAVZASI'NIN TEŞKİLİ VE GELİŞİMİ	141
İMAM ALİ (A) KİMDİR?	142
İMAM ALİ'NİN (A) EŞSİZ MAKAMI	143
PEYGAMBERİMİZDEN SONRA İMAM ALİ (A)	146
NECEF-İ EŞREF"TEYİM	150
İMAM ALİ'NİN (A) ZİYARETNAMESİNDEN	157
AKŞAMIN GÜZELLİĞİ	160
AREFE GÜNÜ YOĞUNLUĞU	161
KUFE MESCİDİ	163
KUFE MESCİDİ'NDE OKUNAN MÜNACAAT	166
MÜSLİM BİN AKİL'İN MEZARI	168
HANİ BİN URVE'NİN MEZARI	170
MUHTAR SAKAFİ'NİN MEZARI	172
ALİ AŞKININ ŞEHİDİ MEYSEM-İ TEMMAR:	176
KUFE MESCİDİ'NDEKİ MAKAMLAR:	178
SEHLE MESCİDİ	179
VEDA	181
NÜKTE 4: İMAM BİZİ DUYAR MI?	188
BİR SORU DAHA:	191

6. BÖLÜM

ZİYARETLE İLGİLİ BAZI
MÜHİM UYARILAR/ 193

ZİYARETTE NİYET:	193
------------------	-----

ZİYARETTE LÜKS VE İSRAF:	194
ZİYARET SADECE ALLAH İÇİN:	196
ZİYARETTE ALLAH'A KULLUK EDEBİNİ RİAYET: .	198
ZİYARETİ TESELLİ ARACI YAPMAYALIM:	201

ÖNSÖZ

Elinizdeki çalışma bir seyahatname kalıbında Irak'ta bulunan Ehlibeyt İmamları ve onların ziyareti hakkında bilgi vermek, oralara manevi bir seyahat yaptırmak amacı taşıyor.

Kitap özetle, ziyaretin felsefesini ve faydalarını deneyimsel bir süreç içinde okura aktarmaktır. Adım adım ziyaret seferini anlatırken, her konuda bilgi vermeye, o manevî ve duygusal atmosferi aktarmaya gayret ettik.

Ziyaret yerlerinin bulunduğu şehirler hakkında derleme bilgiler ve ziyaret edilen İmamların hayatı da seyahatnameye ilave edildi.

Umut ediyoruz ki kitabı okurken zihninizle, gönlünüzle siz de o kutsal toprakların yollarına düşün ve oradaki manevi havayı, duygusal atmosferi uzaktan da olsa yaşayın. Daha önce gittiyseniz hatıranız tazelen sin, özleminiz artsın, hiç gitmediyseniz de kalbinizdeki işt iyak ve istek fazlalaşsın, daha bilinçli ve daha makbul bir ziyaret için hazırlanın.

İyi okumalar!

1. BÖLÜM: BAĞDAT'A DOĞRU

Kurban Bayramı'na birkaç gün var. Günlerden Cuma. Atatürk havalimanından Bağdat'a uçacak olan Irak Havayolları Şirketi'nin uçağındayım.

Vatandan sevgili imamlarımızın bağına yani Peygamber evlatları olan Ehlibeyt İmamları'nın bulunduğu Necef, Kerbela, Kâzımeyn ve Samerra'ya gidiyorum. Vatandan ayrılıyorum ama gurbete gitmeyeceğim! Canımdan daha azizlere gidiyorum. Onların yattığı toprak bize ana kucağından daha sıcaktır.

Ne güzel bir yol!

Ne güzel bir yolculuk!

Telaşı, yorgunluğu hatta tehlikesi her biri farklı bir güzellik!

Dönsek bir türlü güzel, yolda ölsek başka türlü güzel!

Şu ayeti hatırlıyorum:

"Her kim evinden Allah'a ve Resulüne hicret etmek üzere çıkarsa ve ona ölüm ulaşırsa, ödül ve karşılığı Allah'a ait olacaktır!"¹

1-Nisa, 100.

Uçağımız havalimanında kalkış için bir saate yakın sıra bekledi. Malum, bayram öncesi ve hac mevsimi olduğu için uçuşlarda fevkalade bir yoğunluk var.

Uçağın tamamına yakını Irak'lı Araplar. Kadınlardan başı açık olanlar da var ama çok az.

İki saati aşan bir süre sonra Bağdat semalarına ulaştığımızda hava kararmıştı. Şehrin üzerinde biraz dolaşp iniş yaptık. İnmeden önce şehri seyrederken dikkatimi çekti. Bizim büyük şehirlerin gece ışıltısından burada eser yoktu. Belki de elektrikler kesikti bilmiyorum. Sonuç olarak daha toprağına ayak basmadan, içime Bağdat'ın mutsuzluğundan ufak bir esinti dokunmuştu bile...

Her halükarda hiç yabancı bir ülkeye sefer yapma havasında değilim. Güzel bir rüyadaymış gibi hissediyorum. Sanki kalbimin, ihmal ettiğim güzel köşelerini gezintiye çıkmışım. Kendimden kendime yolculuk yapıyorum. Karanlık bir yanımdan, aydınlık bir yanıma doğru...

Vize işlemi, İstanbul'daki dostumun -ziyaret yollarını aşındıran Kalbayı Savaş- söylediğı gibi, havalimanında 20-30 dakika içinde ve sadece bir form doldurmamızın ardından halloldu. Vizeyi beklerken lavaboya gitmiştim. Polis, beni elimi sabunlarken buldu ve vize işlemi bitmiş olan pasaportu uzattı. Polis mi, yoksa piknikte ekmek arası köfte uzatan eski bir dost mu bu adam?! Resmîyet yok yani...

Dışarı çıkmadan, "dolar dolar.." diye seslenen

kişilerden birine 100 dolar verip 120 bin Irak dinarı aldım. Paralarının resmi adı dinar ama ben hiç bu kelimeyi kullanan kimseye şahit olmadım. Bunun yerine "iraqi" diyorlar. Belli ki dinar ismini parası pek kıymetli olan Suudilere bırakmışlar!

Irak'ın başkentine girmiş oldum. Havaalanının önünde küçük minibüsler de büyük otobüsler de var. Ben otobüse bindim. Bir iki dakika çekmeden hareket ettik. Şehrin güvensizlikten ıstırap çektiği hemen belli ediyor kendini. Yüksek güvenlik duvarları, güvenlik noktaları, yol kenarlarında bekleyen zırhlı araçlar... Hatta diyebilirim ki halktan her birinin çehresinden de güvensizlik ve huzursuzluğu okumak mümkün... Kim bilir belki de önyargımın etkisiyle bana öyle geliyordur...

Hava alanından bindiğim otobüsün, çok hızlı ama sanki suda yalpalanan bir kayık gibi dalgalanarak gitmesi, pala bıyıklı, kısa sakallı şoförün de anlamakta çok zorlandığım mahalli şiveyle yanındakiyle konuşup sonra maço kahkahalar atması zihnime kazınan detaylardan...

Otobüs durağına benzer bir yere geldik, son duraktı ve indik.

KAZIKLANMADAN OLMAZI!

İner inmez yaşlı bir adam çıktı karşıma. Kısacık sakalları beyaz, kaba bıyıkları ise siyah, boydan fistanının bütün göğüs düğmeleri açık, "taksi?" diye sordu. Yeni inmiş olmanın

şaşkınlığı ve haklılığı pek çabuk ortaya çıkan önyargım ile hayır dedim. Ardından taksilerin olduğu yöne doğru yöneldim. Taksi, diye seslendim. Taksilerin yanında duran adam da başka birine seslendi: Ebu Ahmed! Ebu Ahmed! Baktım gelen adam aynı fistanlı abimiz.

Bindim taksiye, yolda tanışıyoruz adamları.

— Adım... Ebu Ahmed! Annem Türkemen, babam Kürt... Sen haralısan?

— Türkiye'li.

— Özümüzdensan... Heyatim!

— Sağol... Ebu Ahmed sağol!

İyi bir sohbet tutturduk. İyi dosttu Ebu Ahmed. Hoşsohbeti. Tatlı ama biraz kaba bir Türkmen şivesiyle konuşuyordu. Arada Arapçaya kayarak muhabbetimiz devam etti.

Bir kontrol noktasına geldik. Daha kontrol sırasına girmeden sola doğru durdu ve elinde silahla duran askerle Kürtçe konuşmaya başladı. Sanırım kendisini tanıttı ve her ne dediyse kontrol sırasına girmeden geçmeyi başardık. Bana dönüp, bunlar Peşmerge, sıraya girsek bir saat beklerdik, senin hatırın için böyle yaptım, dedi.

Ebu Ahmed'e beni İmam Musa Kâzım ve İmam Cevad'ın (aleyhimesselem) mübarek türbelerinin olduğu Kâzimiye'ye götür demiştim. Bana oranın baya uzak olduğunu ve ancak 75 bin dinara götürebileceğini söyledi. Tarife ile çalıştıklarını ve fiyatının uygun olduğunu anlattı. Hatta tarife diye lastikle bağladığı yuvarlanmış bir kâğıdı öyle yuvarlanmış haliyle gösterdi.

Biraz gittikten sonra Kâzımeyn şu an kapalıdır ben seni yarın sabah götüreyim, dedi. Tamam, öyleyse burada bir otele gidelim, dedim. Beni kendi bildiği bir otele götüreceğini söyledi.

Otele giderken şehrin en işlek yerleri olduğu belli olan caddelerden geçiyoruz. İnsanlar git gel halindeler ve mağazalar açık ama her şey yarım gibi. Normalde, böyle bir yeri, sokaklar cıvıl cıvıl diye anlatmak gerekir. Öyle değildi veya ben öyle görmedim. Bizdeki işlek caddelerde olduğu gibi hayat dolu kalabalık, mutlu insanlar yok burada.

Yanıp küle dönmüş, iskeleti kalmış bir binanın yanından geçiyoruz. Alışveriş pasajı gibi bir yer olduğu belli. Ebu Ahmed, burada bir iki hafta önce bomba patladığını anlatıyor.

Nihayet otele ulaşıyoruz. Otel düzgün. Önünde neredeyse bir konteynır büyüklüğünde kocaman bir jeneratör var ve çalışıyor. Daha sonra bütün binaların önünde böyle büyük jeneratörler olduğunu fark edecektim.

Ebu Ahmed otele getirme ücreti olarak da yine Kâzımeyn'e götürmek için verdiği fiyata yakın bir ücret aldı. Bu ücretin çok olduğunu tahmin ettimse de yapacak bir şey yoktu. Hiç bir ön bilgim yoktu. Savaşın olduğu bir ülkede taksiler biraz pahalı olabilirdi ama bu kadar mı pahalı?

Ebu Ahmed'i, eğer gerekirse yarın seni ararım, deyip gönderdim. Fiyatlarının anormal olduğunu tahmin etmesem yarın Kâzımiyye'ye gitmek için de kendisini şimdiden çağıracaktım.

Ebu Ahmed iyi dosttu ama iyi esnaf değildi.

Bana 75 bin dediği Kâzimiyye mesirinin aslında en fazla 10 bin dinara gidilen bir mesir olduğunu öğreniyorum. Otele kadar aldığı para da normalin 5-6 katı imiş.

Bunları ertesi sabah konuştuğum diğer taksicilerden öğreniyorum.

* * *

Otelde huzurlu ve rahat bir gece geçiriyorum, dinleniyorum. İster gece ister sabah uyanınca hiçbir şekilde yalnızlık, gurbet hissine kapılmıyorum. Yüzde yüz bir emniyet, huzur ve rahat hissiyle geceyi geçiriyorum, çok şükür.

BAĞDAT HAKKINDA BİLGİLER²

Yüzyıllar boyunca İslam dünyasının bilim, kültür ve ticaret merkezi olan şehir, Abbasiler'e birkaç asır başkentlik yapmıştır. 2001 yılında nüfusu 4.950.000 iken, Irak Savaşı sonrası 2011'de 7.216.000'e çıkmıştır. Bağdat aynı zamanda Ortadoğu'nun Kahire ve Tahran'dan sonra en büyük üçüncü şehridir.

Mezopotamya çanağının ortasında, Dicle Irmağı'nın iki yakası üzerinde ve Dicle'nin Fırat'a en çok (40 km) yaklaştığı noktada, geniş bir alüvyon ovası üzerinde bulunuyor. Bağdat, konum olarak Irak'ın tam ortasında yer alır ve kalbi durumundadır. Bağdat'ta

2-Wikipedia sitesinden alıntı yapılarak editlenmiştir.

yazlar kuru ve çok sıcak, kışlar yumuşak ve serin geçer. Ortalama yağış yılda 130 mm dolayındadır (İstanbul'un üçte biri kadar).

Yüzyıllar boyunca İslam dünyasının önemli tarih, ilim, kültür, siyaset ve ticaret merkezi olan Bağdat, dünyaca ünlü eski medeniyet merkezleri olan Babil, Seleukia, Medain gibi şehirlerin kalıntılarının yakınında kurulmuştur.

Bağdat'ın Tarihçesi

Bağdat, İslam öncesi dönemde Sasani devletine bağlı küçük bir şehirdi. İran'lı tacirler her sene burada bir panayır kurarlardı..

Bağdat, 634 (hicri 13) yılında, ikinci halife Ömer Bin Hattab'ın komutanlarından Müsennâ bin Hârise tarafından fethedildi. Dört halife döneminde daha çok ticaret şehri olarak gelişmesini sürdürdü. Emeviler döneminde ise önemli bir askerî üs haline getirildi.

İkinci Abbasi halifesi Mansur, 759 yılında Bağdat'ın ticari ve stratejik önemini fark etti ve şehri Abbasi devletinin başkenti yaptı.

Halife Harun Reşid döneminde Bağdat gelişimini sürdürdü ve bilim alanında devrinin merkezi konumuna yükseldi.

945 yılında Abbasi devletinin zayıflamasıyla şehir Büveyhoğulları'nın eline geçti. Büyük Selçuklu sultanı Tuğrul Bey 15

Aralık 1055'te şehri alarak Bağdat'ta Türk egemenliğini başlattı. Bu dönemde de gelişen şehirde 1227 yılında Muntasır tarafından ilk İslam üniversitesi kuruldu.

Bağdat'ın tarihindeki ilk felaket, 1258'de Moğol İlhanlı hükümdarı Hülagû Han'ın şehri kuşatmasıyla geldi. Abbasi yöneticilerinin barış teklifine Hülagû olumsuz yanıt verdi. Moğollar, Halife Mutasım'ın teslim olmasının ardından şehri yakıp yıktı, Halife'yi de öldürdü. Şehirdeki 5 asırlık bilimsel ve kültürel birikimi talan etti. Bunların arasında büyük bir bilim merkezi olan Beyt ül'Hikmet de vardır.

İslam dünyasında siyasi ve kültürel büyük yıkıma neden olan bu felaketten sonra, 1393 yılında şehri bu defa Timur kuşatmıştır. Timur da Hülagû Han gibi şehirdeki bilim merkezlerini tahrip etmiştir.

Bu yıkımlardan sonra şehre 1410-1467 yıllarında Karakoyunlular, ardından da Akkoyunlular hâkim olmuştur. Bu dönemde şehir imar edilmemiş, halk şehri terk etmeye başlamıştır. 1508 yılında Şah İsmail tarafından alınan şehirde Safevi devri başlamıştır.

Bağdat'ın Safevilerin eline geçmesi Osmanlı devletini rahatsız etmiş ve buraya sahip olmak için askerî harekâtlara girişmelerine neden olmuştur.

Askerî ve ticari öneminden dolayı Kanuni Sultan Süleyman 1534'te Irakıyın Seferi

sonucunda Bağdat'ı Safevilerden almıştır.

Son Yüzyılda Bağdat

I. Dünya Savaşı'na kadar Osmanlıların elinde olan Bağdat, 1917'de İngiliz kuvvetlerince işgal edildi ve 1921'de kurulan bağımsız Irak Krallığının başşehri oldu. Bu durum Türkiye Cumhuriyeti tarafından da Lozan Antlaşması ile (1923) resmen kabul edildi.

II. Dünya Savaşı sonrasında petrol gelirlerindeki büyük artış, Bağdat'ın gelişmesinde büyük rol oynadı. Irak sanayisinin çoğu buradadır. Deri sanayii, ipek ve pamuklu dokuma, tuğla, çimento, hurma, tütün mamullerinin yanı sıra petrol rafinerileri, demiryolu atölyeleri ve bir de demir çelik fabrikası vardır.

Bağdat'ta eski şark pazarlarından, cam binalara kadar her çeşit mimari yapı görülebilir. Şehrin eski manzarası değişmekle beraber, pek çok eski bina, kaldırım kahveleri, eski tarz minare ve camiler bugün de ayakta durmaktadır.

Saddam Hüseyin yönetiminin 1990'da Kuveyt'i işgal etmesi üzerine başlayan Körfez Savaşı'nın ardından kurulan ve Amerika Birleşik Devletleri önderliğindeki BM Gücü, 1991 Ocak ayından itibaren Bağdat'ı bombaladı. İki ay süren bombardıman neticesinde şehir harap oldu. 2003 yılındaki

Irak savaşı sırasında 9 Nisan tarihinde Amerika Birleşik Devletleri tarafından işgal edildi.

Günümüzde Amerika güçleri büyük ölçüde çekilmiş olsalar da ABD'nin Irak ve Bağdat üzerindeki etkisi devam etmekle birlikte, iç savaş, terör ve siyasi istikrarsızlık hala Bağdat'ın yüzünün gülmesine engel olmaya devam ediyor.

AH BAĞDAT...

Sabah erkenden otelin giriş katındaki restoranda kahvaltı yapıp büyük bir istekle dışarı atıyorum kendimi. İslam medeniyetinin en eski merkezlerinden olan bir şehri görmek, gezmek elbet ki heyecan verici olmalı.

Bağdat'ın taşı duvarı, küçük büyük her insanının çehresi, artık bu huzursuzluk ve emniyetsizlikten yorulduğunu haykırıyordu adeta. Bu defa, yoksa bana mı öyle geliyor, diye bir kuşum da yok...

Yüzler karamsar ve solgun, sokaklar bakımsız ve yorgun...

Evet, sokaklar yorgundu. Asayişin, barışın parlaklığı ve canlılığı duvarlardan, asfalttan, kaldırım taşlarından uçup gitmişti...

Otelden çıkıp yürürken bir yandan da görüntü çekiyordum telefonumla. Hemen az ileride elinde kaleşnikof ve benzeri silahlarla oturan, bir ikisi asker kıyafetli, bir ikisi sivil kıyafetli güvenlik görevlileri, çekim yasak diye uyardılar. Önünde

oturdukları bina bir banka imiş. Güvenlik gerekçesiyle çekim yapılmasını istemiyorlar.

O dağınık, tozlu sokaklarda en çok dikkatimi çeken şeylerden biri de lüks jiplerdi. Çeşitli markalarda İstanbul'un lüks semtlerinde bile nadir rastlanan jipler hem sokaklarda hem de araba galerilerinde bol bol görülüyor.

Araçların dışında karşılaştığım ikinci lüks ise telefonlarla ilgili. Karşılaştığım taksiciler veya başka insanların genelinin elinde son model akıllı telefonlar ve özellikle Iphone cihazları vardı.

Sokakların kenarlarındaki elektrik direklerinde âdete örümcek ağı gibi bir birine girmiş kablolar hayret verici. Çok düzensiz, karışık, karmakarışık arap saçı gibi!

Bağdat'ı böyle eğreti görüp hemen gitmek insafsızlık olurdu. Bağdat'ı daha çok görmeliydim. Bunu düşünerek Kâzimiyye'ye öğleden sonra gitmeye karar verdim.

Yolun kenarında bekleyen bir taksiciye selam verdim. Beni bir iki saat dolaştırırsan kaç İraqi alırsın? diye sordum. Ufaktan pazarlık yapıp 15 bin dinara anlaştık.

Maalesef şoför kardeşimiz pek bilgili birikimli bir genç değildi. Bağdat hakkında güncel ve güzel bilgiler veremedi. Beni Ebu Nuas denilen bir caddeye götürdü. Ebu Nuas Abbasiler döneminde yaşamış olan meşhur bir şair. Heykeli falan vardı, resim çektirdik. Ebu Nuas Caddesi Dicle nehri boyunda olan bir cadde. Karşısında ise şoförün

"haramiler" dediği, devlet yetkililerinin bulunduğu bölge vardı. O bölge yeşil bölge ve sadece izin belgesiyle, kontrol noktalarından geçerek girilebiliyormuş.

Belli ki halk yetkililere karşı öfkeli. Yetkililerin halkın derdini anlamadıklarını ve sadece kendi menfaatlerine baktıklarını düşünüyorlar.

Bağdat'ı gezdikçe bir yandan kendi ülkem için de dua ediyorum içimden: Allah'ım! Asla bu günlere düşmesin benim ülkem! Rabbim halkımı biri birine düşman etmek isteyen dilleri, ülkemizi ve diğer ülkeleri bu günlere düşürmek isteyen elleri kurut ya Rabbi!

Bolluk bereket içinde, kardeşçe, dostça, severek sevilerek yaşamak varken böyle korku dolu bir hayat, ateş, tehlike kokan bir yaşam neden?! Bu, yaşamak mı gerçekten?

Bir bölgeden geçerken, askerleri gösterip bunlar Peşmerge dedi şoför. Burada Peşmerge'nin ne işi var, diye sordum. Şoförün verdiği bilgiye göre Celal Talabani yani Irak'ın Kürt Cumhurbaşkanı'nın konutunun bulunduğu bir bölgeymiş burası, bu yüzden çevrenin güvenliğini Peşmerge sağlıyormuş.

İnsanların toplanmaktan korkmadığı, gökten ABD bombalarının boşalmadığı, tuzaklanmış bombaların aniden patlamadığı, canlı bombaların kol gezmediği zamanlarda çok güzel günler geçirmiş olduğu belli olan Bağdat, şimdi hayata

küskün, çehresi durgun...

ABD'nin Saddam'ı devirmek için Irak'a girdiği yıllardan beri yüzü tam olarak hiç gülmemiş.

Asfaltlar bozuk, kaldırımlar dağılmış, yolların kenarına serpiştirilmiş dikenli teller, bariyerler ve her yerde dolaşan silahlı güçler...

Gün biraz ilerleyince otele dönüp Hz. İmam Musa Kâzım ve İmam Muhammed Taki el-Cevad'ın (a) ziyareti için Kâzımeyn hazırlığı yaptım. Ziyaret guslü alıp hazırlandım ve çıktım. Otelin önlerinden bir taksile 10 bin dinara anlaştık.

Bu taksicinin de ismi öncekiyle aynı; Âlâ.

Âla kardeşimle Bağdat hakkında konuşuyoruz. Mezhep çatışmasından bahsediyorum. Asıl sorunun Sünni-Şii meselesi olmadığını söylüyor. Ben Şii'yim, zaten Bağdat'ın dörtte üçünden fazlası Şii ama eşim Sünni'dir. Çocuklarımız var, o kendi mezhebinde ben kendi mezhebimde sorunsuz yaşıyoruz, diyor. Bu söylediklerini tekrar söyle deyip telefonumdan video kaydı yapıyorum. Malum, kardeşlik ve vahdet kokusu veren her şey bizim için ilaç.

Bir süre sonra Bağdat'ta pek benzerine rastlamadığımız büyük ve gösterişli bir camiyle karşılaşıyoruz. Caminin ismi "Nida". Daha çok Ehl-i Sünnet halkın namaz kıldığı bir cami olduğunu söylüyor Âla.

Kâzımeyn'e giriş için ilk güvenlik taramasından geçmemiz gerekiyor. Burada taksi

geri dönecek ve ben yoluma devam edeceğim. Bu kontrol noktasının hemen öncesinde İmam Ebu Hanife'nin türbesi var. Kontrol noktasına girmeden burayı ziyaret etmeye yöneliyorum.

İmam Ebu Hanife için yapılan türbe gerçekten harika bir bina, harika bir sanat eseri. Buraya da üst aramalarından geçtikten sonra girebiliyoruz. Her şeyi ile harika bir bina. İç süslemeleri de harika ötesi. Süslemeler nakış değil oyma desenler şeklinde yapılmış. O kadar büyüleyici bir güzellik ortaya çıkmış ki kelimelerle anlatmak imkânsız.

Mezarın üzerine konulan sanduka da gayet güzel bir sanat eseri.

Dünya Müslümanları arasında, fikhî mezhebi en çok takip edilen mezhep imamlarından birine de böyle bir türbe yakışır doğrusu. Özellikle de Şiilerin çoğunlukta olduğu bir ülkede böyle olması İslamî Vahdet adına çok önemli.

İmam Cafer-i Sadık'a her zaman özel bir hürmeti olan ve hatta iki yıl talebeliğini yapmış bulunan Ehl-i Sünnet mezhep imamıdır İmam Ebu Hanife. Kendisinden şu cümle rivayet ediliyor: "Eğer -Cafer-i Sadık'tan ilim aldığım- o iki yıl olmasa Numan helak olurdu."³ Numan, İmam Ebu Hanife'nin asıl ismidir.

İmam Ebu Hanife türbesi öyle süslü küçük bir türbe değil, büyük ve önemli bir yapı. Türbenin iç ve dış kısımlarından çekim yapmayı da

3-Alusi, *Tuhfetu l'İsna Aşeriyye*, s.8, Kahire baskısı.

unutmuyorum.

Oradan ayrılır ayrılmaz, hemen az ileride Kâzimiyye'ye giriş için arama noktası var. Arandıktan sonra Kâzimiyye bölgesine girmiş oluyorum. Ziyaret bölgesi âdeti yeşil bölge gibi arama taramayla girilen bir bölge. Bütün giriş noktalarında arama var. Hem üst araması hem de x-ray taraması.

Ortamda her şey eski ve yıpranmış, etraf bakımsız. Mesela İmam Rıza'nın (a) Meşhed'deki haremının çevresine benzemiyor bile. Savaşın, emniyetsizliğin tozu buralara da konmuş.

Korunaklı bölgede ciddi bir hareketlilik, oteller, mağazalar, çarşılar var. Gelen milyonlarca ziyaretçi buralarda konaklayıp, alışveriş yapıp ziyaretini gerçekleştiriyor ama anladığım kadarıyla ziyaretçiler çoğunlukla burada uzun kalamıyorlar. Çünkü o kadar ziyaretçiye hizmet sunabilecek bir alt yapı görülüyor...

Önce bir otel bulmam lazım. İlk girdiğim otelde sadece bir tek boş oda var. Otuz bin dinara odayı kiralyorum. Eşyalarımı yerleştirip biraz dinlendikten sonra çıkıyorum.

2. BÖLÜM

İMAM MUSA KÂZİM VE İMAM MUHAMMED TAKİ ZİYARETİ

KAZİMEYN HAKKINDA⁴

Kazımeyn; Bağdat'ın kuzeyinde ve Dicle nehrinin batısında yer almaktadır. Irak'ın şehirlerden biri olan Kazımeyn, masum imamlardan ikisi; İmam Kâzım (a) ve İmam Cevad'ın türbelerinin varlığından dolayı Ehlibeyt'in mukaddes mekânlarından biridir. Dini açıdan taşıdığı önemden dolayı ayrıca bir şehir gibi görülmektedir.

Şeyh Mufid ve Hacı Nasıruddin Tusî gibi Şii âlimlerinden bazıları da bu şehirde defnedilmişlerdir.

Kâzımeyn ismiyle anılmasının sebebi İmam Musa Kazım (a) ve İmam Muhammed Takî el-Cevad'ın (a) türbesinin burada bulunmasıdır. "Kâzimiyye", "Beldetu'l-Kazîmi" ve "el-Meşhedu'l-Kazîmi" bu kutsal beldenin diğer isimleridir.

4-Kazımeyn hakkındaki bilgiler Wikipedia sitesinden alıntı yapılarak editlenmiştir.

Bağdat'a komşu olan Kâzimeyn, günümüzde kentin gelişimi nedeniyle Bağdat şehri ile birleşmiştir. Bu şehir Dicle nehrinin batısında yer aldığından yılın bazı dönemlerinde sağanak yağışlıdır. Bu iklim şartları nedeniyle Bağdat ve çevresindeki böylesi verimli bölgeler Abbasi hükümdarlarının ilgisine sebep olmuştur.

Kâzimiyye Tarihçesi

Kâzimeyn sahip olduğu özel coğrafi konumundan dolayı geçmişten beri ilgi odağı olmuştur. Bu şehrin geçmişini Hz. İsa'nın (a) doğumu öncesine dayandıranlar da olmuştur. Sasaniler döneminde "Tesuc" adında İran'lı bir padişahın bahçesi olan bu bölge, bu adla da tanınmıştır. Nehrevan savaşında, savaş şehitleri İmam Ali'nin (a) emriyle bu bölgede toprağa verilmiş ve böylece bu bölge Makberetu's-Şuheda (Şehitler Mezarlığı) olarak adlandırılmıştır.

Abbassiler zamanında Bağdat'ın büyüüp gelişmesi ve başkent olarak seçilmesi döneminde "Şunizi" olarak bilinen bu mezarlık, Halife Mansur Devaniki tarafından Abbasi hanedanı ve ileri gelenlerinin defin mahalli yapılmış ve o günden sonra da "Mekabir-i Kureyş" (Kureyş Mezarlığı) olarak tanınmıştır.

İmam Kâzım (a) Harun Reşid'in emriyle Sindi bin Şahik tarafından şehit edilince İmam'ın (a) mübarek bedeni bahsi geçen

Mekabir-i Kureyş kabristanlığında toprağa verildi. Hicri kameri 220 yılında ise İmam Musa Kâzım'ın sevgili torunu onuncu İmam Hz. İmam Cevad (a) burada ceddinin kabrinin hemen yanına defnedildi.

Tahrip ve Restorasyonları

Sel, deprem, iç savaş ve mezhep çatışmaları nedeniyle birçok kez tahrip olan ve yakılan bu bölge defalarca onarılmış ve restorasyon görmüştür. Bağdat'ta hükümet eden Al-i Buveyh yöneticileri şehrin ve İmamların türbesinin yenilenmesi ve restoresine özel ilgi göstermişlerdir. Bağdat valilerinden Alaeddin Cuveynî de, Hülagû Han'ın Hicri 651 (Miladi 1253) yılındaki Bağdat saldırısının tahribinden sonra, şehrin ve İmamların türbesinin restorasyonunu yapmıştır.

İMAM MUSA KÂZİM KİMDİR?

Yedinci İmam Hz. İmam Musa Kâzım (a) hicretin 128. yılında⁵ Safer ayının 8. günü⁶ dünyaya gelmiştir. Babası Ehlibeyt imamlarının altıncısı olan Hz. İmam Cafer-i Sadık ve annesi Hamîde Hatun'dur. Doğumu Mekke ve Medine arasında bulunan ve sevgili Peygamberimizin annesinin mezarının yer aldığı Ebva imsideki bölgede, hac yolculuğu

5-Miladi 7 Ekim 745

6-Başka bir rivayete göre hicretin 127. Yılı Zilhicce ayında dünyaya gelmişlerdir.

enasasında gerçekleşmiştir.

Hicri 148 yılında yani yirmi yaşındayken, babası Hz. İmam Cafer Sadık'ın şehadetiyle 35 yıllık imamet süresi başlamış ve hicri 183 yılında Abbasilerin zindanında zehirletilerek şehit edilmiştir.

Babası İmam Cafer-i Sadık zamanında başlayan Abbasi hilafeti kendisi zamanında iyice güçlenmişti. Bu yüzden İmam daha dikkatli ve ihtiyatlı davranmak zorunda kalmış buna rağmen mübarek ömrünün büyük bir kısmını Abbasilerin karanlık zulüm zindanlarında geçirmiştir.

İmam Musa Kâzım (a) babasının başlattığı büyük ilmi hareketi bütün baskılara rağmen daha kısıtlı da olsa devam ettirmiştir. Çok sayıda öğrenci yetiştirmiş, İslam maarifinin yaşaması, batıl düşüncelerin cevap bulması için çaba göstermiştir.

İmamın çeşitli konulardaki münazaraları, sözleri ve ashabı tarafından yazıya dökülen risalelerinden günümüze üç binin üzerinde hadis ulaşmıştır. Bu hadisler hem Şii hem de Sünni hadis âlimlerince nakledilmiştir.

İmam (a) ibadete çok düşkündü ve çok ibadet ettiği için "Abd-ı Salih" yani salih kul lakabıyla anılıyordu. Hatta zindana götürüldüğünde "Allah'ım! Daima sana ibadet için uygun vakit ve ortam aramaktaydım ve sen bunu bana nasip ettin. Sana şükürler olsun!" dediği nakledilmiştir.

Şeyh Müfid (ra) İmam Musa Kâzım'ın ilahi haşyetten gözyaşlarının sakallarına kadar aktığını ve yaşadığı zamanın ibadete en düşkün insanı olduğunu kaydetmiştir.

İmam'ın (a) güzel ahlakı, cömertliği, sabrı, ağır başlılığı, fakirlere yardımı gibi konularında İbn-i Kesir ve İbn-i Cevzî gibi Sünni âlimlerden ve Şeyh Müfid gibi Şii âlimlerden muhtelif rivayetler kayda geçmiştir.

İmam kendisinden önceki ecdadı gibi düşünleri ihmal etmez, geceler sırtında taşıdığı erzakı fakir fukaraya dağıtırdı. Halk arasında ihtiyaç sahiplerine cömertçe dinar-dirhem dağıtmasıyla meşhur olmuştu.

Tasavvufun tanınmış çehrelerinden biri olan Bîşr-i Hafî İmam Kâzım'ın (a) güzel ahlakı ve nasihatleri sayesinde tövbe edip maneviyata yönelmiştir.

İmam Musa Kâzım (a) her ne kadar zamanının zalimlerine karşı silahlı bir kıyama girişmemişse de onların zulmüne rıza da göstermemiş ve her fırsatta Abbasilerin zulmünü ve gayri meşru saltanat düzenini eleştirmiştir.

İmam'ın (a) muasır olduğu Abbasi halifeleri sırasıyla, Mansur Devankî, Hadî, Mehdi ve Harun Reşî'tir. Ehlibeyt'in bu yüce şahsiyeti defalarca zindana atılmıştır. Çünkü Abbasi halifeleri halkın İmam'a olan aşkı ve ilgisini kendileri için tehlikeli buluyorlardı. Sürekli gözetim altında tutuyor, evine geliş

gidişleri takip ediyorlardı.

İmam Kâzım'ın zindandaki aşk ve huşu içinde sürekli ibadet etmesi zulüm zindanlarındaki görevlileri bile etkilemekteydi.

İmametin yedinci parlak yıldızı en son hicri 183 Recep ayının 25. günü ⁷ Harun Reşit'in emriyle ve Sindi Bin Şahik'in eliyle Bağdat'ta bir zindanda zehirletildi. İmam zehrin etkisiyle üç gün sonra şehit oldu.

Abbasiler, yaptıkları cinayeti gizlemek ve halkı İmam'ın tabii olarak öldüğüne inandırmak için İmam'ın mübarek cenazesini Bağdat köprüsünün üzerinde bir süre bekletmişlerdir.

İmam (a) Abbasi halifesi Mansur'un aile mezarlığının bulunduğu yere gömülmüştür. Bu şekilde İmam'ın mezarının, halkın Abbasiler aleyhine toplandığı bir ortam haline gelmesini engellemek istemişlerdir.

İmam Musa Kâzım Ehlişünnet âlimlerinin gözünde de çok önemli ve yüce şahsiyetlerden biridir. Birçok mühim Sünni kaynakta İmam'ın ahlakı, ibadeti ve maneviyatı hakkında övgüler yer almıştır. Sem'anî, Ebu Ali Hellal ve İmam Şafî gibi Ehlişünnet büyüklerinin İmam'ın mezarını ziyaret edip, bu mübarek mekânda Allah'a dua ettikleri nakledilmiştir.

İMAM MUHAMMED TAKİ KİMDİR?

İmam Muhammed Taki, dokuzuncu Ehlibeyt İmamı ve mezarı yanı başında olan İmam Musa Kâzım'ın torunu, İmam Rıza'nın ise oğludur. İmam Muhammed Taki'nin annesinin ismi Sebike'dir. Hicretin 195. yılında Receb ayının 10. günü⁸ Medine'de dünyaya gelmiştir.

İmam Muhammed Taki, Zekiy, Muhtar, Kâni, Mütevekkil, Murtaza, gibi farklı lakaplarla da anılmıştır ancak en çok bilinen lakapları Taki (takvalı) ve Cevad (cömert) lakaplarıdır.

İmam Cevad (a) hakkındaki tarihi kayıtlar diğer imamlarımıza nispetle daha azdır. Bunun iki sebebi bulunuyor; birincisi en az yaşayan Ehlibeyt imamı olarak 25 yaşında şehit edilmesi ve ikincisi de bu kısa ömrün çeşitli baskılar ve kısıtlamalar altında geçmiş olmasıdır.

İmam Muhammed Taki (a) daha sekiz yaşındayken babası İmam Rıza şehit edilmişti. İmamın yaşının küçük olması sebebiyle bazı Şiiler kendisinin imametinde tereddüt yaşamışlar, farklı inançlara yönelenler olmuştur. Çoğunluk ise İmam Rıza'nın (a) kendilerine bizzat tanıtmaya dayanarak, yaşına rağmen İmam Muhammed Taki'yi zamanlarının masum imamı olarak kabul

etmişlerdi. İmam Rıza'nın (a) kendisine de oğlunun yaşının küçük olması sorulmuş ve imam şöyle yanıt vermişti: "Hz. İsa peygamberlikle görevlendirildiğinde benim oğlumdan daha küçüktü."⁹

Nitekim başkalarını imam sanıp bir süre sonra onların böyle bir makama layık olmadığını görüp tekrar geri dönerek İmam Muhamed Taki el-Cevad'ı benimseyen Şiiler de olmuştu.

İmam Muhammed Taki'nin (a) çocuk yaşta olması konusunda yaşanan tereddütlerden dolayı Şiilerin önde gelenleri bir toplantı düzenlemişlerdi. Yunus Bin Abdurrahman bu toplantıda şöyle dedi: Bu çocuk (İmam Cevad) büyüyünceye kadar sorunlarımız ve sorularımız için kime başvuracağız?

İmam Rıza'nın ashabından ve seçkin Şii hadisçilerinden biri olan Reyhan Bin Salt hiddetlenerek bu soruya şöyle cevap verdi: "Eğer bu çocuğun imametini Allah tarafından ise, ömründen bir gün dahi geçmiş olsa yüz yaşında biriyle farkı olmaz; yok eğer imametini Allah tarafından değilse bin yaşında dahi olsa halktan biri gibidir."¹⁰

İmam Muhammed Taki'nin kendisi de bu konuyu soranlara Hz. Süleyman'ın, koyun otlatmaya giden küçük bir çocuk olduğu

9-*Usul-u Kafi*, c.1, s.223

10-*İsbatu'l-Vasiyye*, s.220

halde, Hz. Davud tarafından kendi yerine tayin edilmesini örnek veriyordu.¹¹

Bütün bunlara rağmen yine kalbi mutmain olmayan bazı Şiiler gelip İmam Muhammed Taki'ye karmaşık ve zor sorular soruyor, bu şekilde onun gerçekten imamet makamına layık olup olmadığını ölçüyorlardı. Her defasında imamın verdiği eksiksiz ve güzel cevaplar onları ikna ediyor ve gönüllerini rahatlatıyordu.

İmam Cevad'ın (a) en çok mücadele ettiği gruplardan biri de, günümüzde de devam eden Gulat güruhu idi. Onlar Ehlibeyt imamlarını överken aşırıya giden hatta ilahlaştırmaya kadar varan bir sapkın akım idiler. Başta Ebulhattab ismindeki lanetli olmak üzere, İmam (a) onları isimleriyle sayar her birine lanet okurdu. Hatta onlara lanet okumak istemeyenlere de lanet ederdi.¹²

Ayrıca imam çeşitli şehirlerdeki vekillerine yazdığı mektuplarla halkın Gulat grubu ile gelgitlerini yasaklamıştı.¹³

İmam Muhammed Taki'den (a) 250 kadar hadis nakledilmiştir. Bunların bir kısmı uzun münazaralardan oluşmaktadır. Bu münazaraların birçoğu Abbasi sarayının âlimleriyle ve İmam'ın (a) yaşına rağmen

11-*Usul-u Kafi*, c.1, s.383

12-*Rical-i Keşşi*, s.528-529

13-Adı geçen kaynak

ilmini sınamak için gerçekleşmiştir. Bu münazaralarda İmam çeşitli fikhî ve itikatla ilgili konularda her kesi şaşırtan bir ilmi derinlik ortaya koymuştur.

İmam Muhammed Taki'den hadis nakleden ve İmam'ın ashabı olarak tanınan kişilerin sayısı 115 ve üzeri rakamlar olarak aktarılmaktadır. Ayrıca kendisinden hadis nakleden Ehlisünnet hadisçi sayısı da 10 olarak bildirilmiştir.

İmam Cevad küçük yaşlardan halk arasında cömertliği ile meşhurdu. Öyle ki ashabı, daha fazla insanla karşılaşip evin önünde ihtiyaç sahipleri toplanmasın diye kendisini evin yan kapısından çıkarıyorlardı. Muhterem babası Hz. İmam Rıza, oğluna bir mektup yazarak, kendisine evin aslı kapısından girip çıkmamasını söyleyenlerin sözünü dinlememesini ve evden çıkarken yanına altın ve gümüş sikkeler alarak çıkmasını, böylece kendisinden beklentisi olanlardan kimseyi boş çevirmemesini tavsiye etmişti.¹⁴

İmam Cevad (a) diğer Ehlibeyt imamları gibi zamanının en âlimi ve en çok ibadete düşkün olanı idi. İmam'ın her rekâtta yetmiş kere Hamd Suresi ve yetmiş kere İhlas Suresi okuduğu bir nafile namaz kıldığı aktarılmıştır.

Fakirlerle aynı sofrada oturur, köle veya azat ayrımı yapmaksızın insanlarla kaynaşırdı.

14-el-Kafi, c.4, s.43

Ashabından on kadarının kölelerden olduğu aktarılmıştır.

Abbasi halifesi Memun, kızı Ümmülfazl'ı İmam Muhammed Taki'ye nikâhlamıştır. Ancak bu evlilikten dünyaya gelen bir çocuk olmamış, İmam (a), Semane isminde bir cariyeye evlenmiş ve bu hanımefendiden biri İmam Ali Naki olmak üzere dört evladı dünyaya gelmiştir.

İmam Cevad (a) hakkında çok sayıda fazilet ve kerametler nakledilmiştir. Kerametlerinin en başında İmam'ın küçük yaşına rağmen büyük ve tanınmış âlimlerle gerçekleştirdiği münazaralar gelmektedir.

Kaynaklarda zikredilen diğer kerametlerden birini aktaralım:

İmam (a) Bağdat'tan dönerken, bir grup insan imamı şehrin dışına kadar uğurladılar. Akşam namazı vakti olmuştu ve İmam (a) o güne kadar hiç meyve vermemiş bir ağacın (Sidir veya Arabistan Kirazı) altında abdest alıp namaz kıldı. O zamana dek o ağaç hiç meyve vermemişti. O günden hemen sonra o ağacın meyve verdiğini gören halk şaşkınlık içinde kalmıştı. Şeyh Müfid bu ağacın meyvesinden yıllar sonra da yediğini aktarmıştır.¹⁵

Abbasi halifeleri İmam Muhammed Taki el-Cevad'ı (a) iki kez Bağdat'a çağırmışlardır.

15-Şeyh Müfid, *el-İrşad*, c.2, s.278

İlki Memun zamanında olmuş ve fazla uzun sürmemiştir. İkincisi ise Hicri 220 yılının Muharrem ayında Mutasım'ın isteği ile gerçekleşmiş ve aynı yılın sonlarına doğru İmam (a) zehirleterek şehid edilmiştir.

İmam Cevad (a) Abbasi halifesi Mutasım'ın emriyle şehid edilmiş olmakla birlikte kimin eliyle bunun gerçekleştiği konusunda tarih kaynakları farklı görüş bildirmişlerdir.

Ehlisünnet nezdinde de İmam Cevad büyük bir âlim ve manevi şahsiyet olarak kabul görmektedir.

Sünni Mutezili âlimlerinin en önde gelenlerinden olan Cahiz, İmam Muhammed Taki'yi âlim, zahid, ibadete düşkün, şecaatli, cömert ve tertemiz olarak tavsif etmiştir.

Âlimlerimiz, İmam Cevad'ın (a) yaşadığı dönemde insanların maddi sıkıntıları için hacet kapısı olduğu gibi, öldükten sonra da mübarek mezarının ziyaretinin maddi sıkıntılar için etkili olduğunu bildirmişlerdir. İmam Cevad (a) bu özelliği ile Babu'l-Hevaic yani hacetler kapısı olarak lakap almıştır.

YA İMAM MUSA EL-KÂZİM, YA İMAM MUHAMMED TAKİ EL-CEVAD!

Otelden çıkıp biraz ilerledikten sonra sola dönünce güneş gibi parlayan iki altın kubbe!

O an kalbi titrememek elde mi?

Aşk! selamlıyorken kalp yerinden oynamaz mı?

Huşu ve hürmet içinde elimi göğsüme götürüp selam veriyorum:

Esselamu Aleyke Ya İmameyye! Ya Musa el-Kâzım! Ya Cevad el-Eimme!

Allah'ın selamı üzerinize olsun ey iki imamım, ey İmam Musa Kâzım ve ey İmam Muhammed Taki!

Evet, onlar hidayet meşaleleri, onlar Rasulullah'ın yeryüzüne yayılan evlerden birinin ev sahipleri. Onlar bu beldeye şeref veren hidayet yıldızları!

Onlardır, zulmün önünde eğilmeyip, ölümü sabırla karşılayanlar!

Onlardır Müslümanların birliği dirliği için oturmayı kıyama tercih eden ama İslam meşalesinin ateşini kanları pahasına alev alev canlı tutanlar! Onlar ki oturmaları ayağa kalkmaktan daha zor bir kıyamdı aslında!

Onlar, siyasi çekişmelere açıktan taraf olmamış ama insanoğlunun kendi içindeki, daha hakiki çekişmede ümmete yardımcı olmuşlardır. Onlar halkın, batıla karşı hakkın, cehalete karşı ilmin, gaflete karşı basiretin, ahlaksızlığa karşı ahlakın yanında yer alması için onlara ışık saçan bir hidayet meşalesi olmuşlardır.

Onlar kendimizle savaşıta Rahman'ın askerlerini Şeytan'ın askerlerine nasıl galip kılacağımızı bize öğretmişlerdir. Bu insanoğlu

için en hakiki savaş değil midir?

Onlar, zaman, ortam ve halk müsait olmadığı için topluma hâkim olacak hak devleti kurma fırsatı bulamamaları da gönüllerin rakipsiz hâkimi olmuşlar, ulaştıkları bütün mümin yürekleri kendi sevgileriyle ıtırlandırıp, ışıktırmışlardır.

İşte imamet semasının yedinci yıldızı İmam Musa el-Kâzım!

Metaneti, olgunluğu, hilmi ve örnek sabrı ile "Kâzım" yani öfkesini yenen insan lakabını almıştı! İşte İmam Şafii'nin "Musa Kâzım'ın toprağı denenmiş bir ilaç gibidir" ¹⁶ dediğı Peygamber torununun mezarı!

İşte dokuzuncu büyük imam, İmam Muhammed Taki el-Cevad! Ehlibeyt'in cömertliğı ile tanınan ve "Cevad" yani çok cömert lakabı almış olan imamı. Genç yaşta, daha yirmi beş yaşında zulüm zehriyle şehit edilen imam!

Ruhum sizlere feda olsun ey İmamlarım!

Canım, evlatlarım, anam babam sizlere feda olsun!

Size feda olmaya layık bir canım olsaydı keşke!

Hareme Giriş

İmam Kâzım ve İmam Cevad'ın (a) haremine girerken tekrar iki farklı aramadan geçiyoruz. Son aramada cep telefonumu emanete vermemi

16-*Emali*, İbn-i Sem'un, c.1, s.125

istiyorlar. Irak'taki bütün ziyaretlerde böyledir. Cep telefonunu emanete veriyorsunuz, ayakkabılarınızı ise Arapça "keşvani", Farsça "keşdari" denilen ayakkabı muhafazası bölümüne teslim edip karşılığında bir numara alıyorsunuz. Çıkarken de aldığınız numaraları verip emanet veya ayakkabınızı geri alacaksınız.

Türbenin girişinde tekrar Allah'ın yeryüzü halkına hücceti ve Peygamber'in sünnetinin koruyucusu İmamlara selam veriyorum. Kubbenin altına yaklaştıkça heyecan da artıyor. Bugüne kadar Meşhed'deki İmam Rıza'dan başka bir Masum imamı ziyaret etmişliğim yok. Dolayısıyla aynı zamanda benim için bir ilk de yaşıyordum.

Selam size ey güzel iki İmamım!

Selam size ey iki nur!

Selam size ey iki hak imam!

Selam sizlere!

Selam Ceddiniz Rasulullah'a!

Babanız Haydar-ı Kerrar'a!

Anneniz Fatıma'ya!

Selam sizden önceki babalarınıza ve sizden sonraki evlatlarınıza!

Öyle hemen içeri dalmak da yok tabi. Oradaki kitap raflarından ziyaretin adabını ve ziyarette okunan duaları anlatan "ziyaretname" kitaplarından birini alıp, içinde yazılı olan "giriş izni" bölümünü okuyorum.

Giriş izninde şu cümleler geçer: "Allah'ım!

Burası senin peygamberinin evlerinden bir evdir. Sen kitabında diyorsun ki: Peygamber'in evlerine size izin verilmeden girmeyiniz. Şimdi ben senden izin istiyorum..."

Allah'ım! Bu kutsal mekâna girebilir miyim?

Ve ey Allah'ın Resulü! Evlatlarının yattığı ve senin evlerinden bir ev olan bu mübarek hareme girebilir miyim?

Giriş izni buna benzer cümlelerle devam ediyor. Mutlaka kitapta yazılan cümleler olması gerekmez. Siz ziyarete geldiğinizde kendinizden cümleler kurarak da bu kutsal mekâna giriş için Allah'tan, Resulünden (s) ve Ehlibeyt'ten izin alma edebini yerine getirebilirsiniz.

İmam Kâzım ve İmam Cevad'ın (a) türbeleri ikisi bir gümüş zarihin içinde yer alıyor. Zarih dediğimiz gümüşten yapılmış, eşsiz bir sanatla süslenmiş tahminim iki buçuk metreyi bulan yükseklikte bir sandukadır. Aynı anda çok sayıda insanın ziyaret edip el sürebileceği büyüklükte yapılmıştır. Genellikle el sanatlarında benzersiz bir şehir olan İsfahan'da işleniyor bütün İmamların zarihleri.

O zarihe yaklaşıp sandukaya dokunmanın verdiği his gerçekten anlatılacak cinsten değil. Bir an için cennetin kapısına dokunmuş gibi oluyorsunuz. Kirli dünyanın karanlığından sıyrılıp aydınlığa açılan bir pencerenin başına ulaşıyorsunuz sanki...

Aydınlığın membaından aydınlık dilenmek, temizliğin çeşmesinin başında ruhunu temizlemek

için kendini suya tutmak gibi düşünün...

Şeytan çoktan sizden elini eteğini çekmiş olmalı...

Resulullah'ın evlerinden bir eve gelmişsiniz...

Uzun yollar kat edip maksuda varmışsınız...

Doğruluğun, iyiliğin ve güzelliğin insanoğluna ulaştığı bir kapıya gelmişsiniz...

Tabi ki huzû ve huşû bütün vücudunuzu sarıyor, tepeden tırnağa güzel bir hal ve hissin içinde gark oluyorsunuz...

Zarihi öpüp el sürdükten, yakından iki aziz imama selam verdikten sonra da ziyaretnamemizi okuyoruz. Yani ilk başta giriş iznini okuduğumuz kitaptan bu sefer İmamlar için nakledilmiş ziyaret selamlamasını okuyoruz.

İmam Kâzım ve İmam Cevad'ın ziyaretnamelerinde de diğer İmamlar'ın ziyaretinde olduğu gibi önce tekbir, tevhid, tesbih zikirleri, Allah'a hamd ve senalar ardından Peygamber ve Ehlibeyt'ine selamlar ve daha sonra da ziyaretine geldiğimiz imama hitaben selamlar yer alıyor.

İki İmamın Ziyaretnamesindeki Cümlelerden:

-Allahu Ekber Allahu Ekber! La ilahe illallah...

-Allah'ım! Peygamberinin kızının evladını vesile kılarak sana daha çok yakınlaşmak için

geldim!

-Allah'ım! Muhammed'e ve Ehlibeytine salat ve selam gönder! Çabamı boşa çıkarma ve umudumu kesme...

-Selam sana ey Allah'ın velisi ve velisinin oğlu!

-Selam sana ey Allah'ın hücceti ve hüccetinin oğlu!

-Selam sana ey Allah'ın seçkin kulu ve seçkin kulunun oğlu!

-Selam sana ey karanlık yeryüzünde Allah'ın ışığı!

-Selam sana ey hidayet imamı!

-Selam sana ey öldürülen şehit imam!

* * *

-Şehadet ederim ki sen, Allah'ın sana yüklediği vazifeyi yerine getirdin!

-Şehadet ederim ki sen, Allah'ın helalini helal ve haramını haram gördün, Allah'ın hükümlerini ayakta tuttun, Allah'ın kitabını tilavet ettin ve Allah uğrunda eziyetlere sabrettin!

-Anam babam, canım, ailem, malım ve çocuklarım sana feda olsun ey Resulullah'ın evladı!

-Ziyaretinle Allah'a yakınlaşmak için geldim ve onun dergâhında senin şefaatinin diliyorum. Rabbin katında bana şefaetçi ol...

Ziyaretname okuduktan sonra da sadece on dört masumun ziyaretinde kılınabilen ziyaret namazını kılıyoruz. Bu namaz hâşâ İmam için

kılınan bir namaz değildir. Namaz sadece Allah için, Allah rızası niyetiyle ve Allah'a yakınlaşmak için kılınabilir. Ziyaretnamede, namazı kılıp sevabını İmam'ın ruhuna hediye etmemiz gerektiği yazılıyor.

Ziyaret namazından sonra da şu cümlelerin geçtiği bir dua okunuyor:

"Allah'ım! Sana namaz kıldım, sana rükû ettim ve sana secde ettim. Çünkü namaz, rükû ve secde sana mahsustur..."

Ziyaretname okumak için Arapça okuyabiliyor olmak gerekir. Siz ziyaretinizde bunun sıkıntısını yaşamayın. Eğer Arapça okumayı bilmiyorsanız diye üzülmeyin. Böyle ziyaretlerde önemli olan gönül ahvalidir. Girerken kalbinizi yüce Allah'a yöneltip günahlardan tövbe edersiniz. Sonra Allah'ım senin izninle! Ya Resulallah senin izninle! Ya Ali, Ya Fatıma, Ya Hasan, Ya Hüseyin... sizlerin izninle Allah'ın velisi imamımın haremğâhına giriyorum diye içinizden izin alıp, bir hüznün ve huşu haliyle giriş yaparsınız. Elinizi göğsünüze koyup selam verirsiniz. Yüce bir insanın huzuruna girdiğiniz bilinciyle gider yaklaşırsınız. Sonra da İmam'ın manevi huzurunda olmanın şevk ve heyecanını kendi dünyanızda bir şekilde hissedersiniz, yaşarsınız. Sevginizi iletirsiniz, dertleşirsiniz, aşkınızı muhabbetinizi anlatırsınız. Elinizi İmam'ın zarihine koyar, selamlar verir, dua ister, tevessül eder ve şefaât dilersiniz...

Bunların ardından çekilip bir köşede, "İlahi,

haremgâhında bulunduğum bu sevgili kulun hürmetine, beni affet, rahmetine dâhil et, beni de sevdiğin kullarınla birlikte kıl..." gibisinden dualarla İmam'ın yüzü suyu hürmetine Allah'tan dileklerde bulunursunuz.

Yani bu iş teknik bir iş, resmi bir ayin, bir formalite işi değil, bir gönül işidir ve bunu gönlünüzce yapmanız en doğru olanıdır.

Gönül ehli için, sözün, virtlerin, okumanın önemi yoktur; ne okuduğunuz değil ne hissettiğiniz önemlidir.

İki İmam İçin Ortak Selamlama:

İmamların zarihinin bulunduğu asıl kubbe altı binadan çıkıldığında, her kesin okuyabileceği şekilde asılmış bulunan bir pano var. Bu panoda, İmam Musa Kâzım ve İmam Muhammed Taki el-Cevad'ın (a) ikisine bir arada selam vermek için bir metin bulunuyor. Cemaat zarihin etrafının yoğunluğundan çıkıp, dışarıdaki halıların üzerinde oturarak bu ziyareti okuyabiliyor. Bu ziyaretten bazı cümlelerin tercümesi:

Selam sizlere ey Allah'ın iki velisi!

Selam sizlere ey Allah'ın iki hücceti!

Selam sizlere ey Allah'ın yeryüzü karanlıklarındaki iki nuru!

Şehadet ederim ki sizler Allah'ın verdiği görevi yerine getirdiniz, sizlere verilen emaneti korudunuz.

Sizler Allah'ın helalini helal ve haramını

haram bildiniz, Allah'ın hudutlarını korudunuz!
Allah'ın kitabını okudunuz!

Sizler Allah için her türlü eziyetlere katlandınız, ta ki ölüm size gelip çatıncaya kadar.

Düşmanlarınızdan beriyim ve sizin vilayetinizle Allah'a yaklaşmak çabasındayım.

Ben sizlerin hizmetkârı, dostu ve zairiyim ve Allah'a yaklaşmak amacıyla ziyaretinize geldim.

Allah'ım! Bu seçkin velilerin hakkında bana sadık bir dil karar kıl. Onların ziyaretgâhını bana sevdire ve beni hem dünyada hem ahirette onlarla birlikte eyle!

Ey merhametlilerin en merhametlisi!

Yolculuğumuz Devam Ediyor

Kâzimeyn'deki ilk girdiğim otel bana tek bir gün için yer vermişti. Çünkü ertesi gün için bir ziyaret kervanı ağırlayacaklardı ve yerleri yoktu. Sabah saat 12 gibi çıktım ve ikinci gecem için başka bir otel bulup yerleştim. İkinci otelin asansöründe iki kıymetli inci buldum! İki İmam'dan nakledilen ve güzel bir hat sanatıyla yazılmış iki güzel hadis! Şöyle yazıyordu:

Çocuğun büyüdüğünde sabırlı ve olgun olması için küçüklükte yeterince oyun oynaması iyidir. (İmam Musa Kâzım)

Gönlü Allah sevgisiyle dolu olmak, bedeni fazlaca ibadetle yormaktan daha hayırlıdır. (İmam Muhammed Taki)

Uyuyup dinlenmenin dışında ziyaretlere gidip gelmek, cemaat namazlarına iştirak etmek, arada yanımda getirdiğim bir iki kitabı karıştırmak ve tabi bir de bu satırları yazmaktan başka bir meşgalem yoktu. Ziyarete yalnız gelmenin en önemli avantajı her şeyi daha iyi gözlemleyebilmek, daha fazla tefekkürle birlikte bir ziyaret yolculuğu geçirmektir.

İkinci günün sabahında namaz ve ziyaretten sonra avluya çıktım. İleride ziyaretgâhın hizmetçilerinin, sıra halinde dizildiklerini gördüm. Yüzlerini İmam'ın altın kubbesine doğru dönmüşlerdi. Kuran okunduktan sonra birlikte bir ilahi okuyorlardı. Çok ruh okşayıcı bir sesi vardı mikrofonun başındaki hizmetçinin. "Hazihi Cennetun la cennetu adn... Hazihi cennetu Musa ve Cevad..." (Burası bir cennettir ama Adn cenneti değil; Musa ve Cevad'ın cenneti) diye tekrar eden nakaratı aklıma kazındı.

Çok hoşuma gitmişti. Merasim bitince davudî sesiyle ilahiyi okuyan gence yaklaşıp selam verdikten sonra "bu okuduğunuz internette var mı?" diye sordum. Var deyince de ilahinin isminin ne diye geçtiğini sordum. "Neşidu'l-Firdevs" imiş. Sonralar defaatle dinlemek nasip oldu.

Kâzımeyn'deki ilk gecenin sabahında, sabah namazını Kâzımeyn'de kılıp ziyaret yaptıktan sonra gelip uyudum. Çok net bir rüya gördüm. Baktım ki İstanbul'da ve arabamın içindeyim. Bir yandan İstanbul'dayım ama bir yandan da Kum'da

Hız. Masume'nin hareminin yanı başında bulunan Pazar yerinin önündeyim. Arabada biri oturmuş yanıma. Bana diyor ki: "Ömrün bitmiş. Senin önümüzdeki 24 saat içinde dört duvar arasında olman lazım. Annen ve babanın da ömürleri bitmiş."

Sonra arabadan indiğimizi görüyorum. Ona var gücümle "Ömürler Allah'ın elindedir" diye bağıyorum. Sonra yine var gücümle bağıarak şu an hatırlayamadığım bir ayeti okuyorum. Öyle bağırdıktan sonra bir bakıyorum ki araba da yok adam da yok. Sanki adamın dediği haklıymış ve ben boşuna bağıyorum gibi bir hisse kapıldım ve öylece de uyandım.

Çok net bir rüyaydı, sanki gerçek yaşamda olmuş gibiydi. Etkiledi beni. Tabi ki bu rüyayı dikkate alarak 24 saat dışarı çıkmamak olmazdı. Bu Allah'a tevekküle aykırı olurdu. Ayrıca rüyalar geçerli bir delil sayılamaz. Yaşamımızı rüyalarımıza göre şekillendirmek kabul ettiğim bir tutum değil.

Bir miktar sadaka niyet ettim. Kahvaltımı yapıp tekrar ziyarete ve dolaşmaya çıktım. Ama bu rüya sebebiyle Samerra ziyaretini sonraki güne bırakmayı tercih ettim. Bu önemli bir değişiklik değildi. Çünkü ikinci bir gece yine bu otelde geçirmek kararım vardı. Otele iki gece için girmiştım. Eğer o gün Samerra'ya gitsem geceyi geçirmek için yine dönecektim otelime. Sonraki gün çıksam artık bir daha otele dönmeyecek ve Samerra'dan direkt Kerbela'ya gidecektim.

Böylesi daha iyi bir tercihti.

Sonraki sabah, İmam Cevad'ın (a) ve İmam Kâzım'ın (a) türbesine veda ziyareti yaptım. Veda ziyaretlerinin özel bir hüznü vardır. Şefaatlerini diledim, bir daha bu nurlu haremın ziyaretini nasip etmesi için Allah'a dua ettim.

Otele dönüp bavulumu topladım ve çıktım.

İsmi Ahmed Ebu Abdillah olan taksici bir kardeşle konuşup pazarlık yaptık, yolculuğu planladık.

Anlaşmamız şöyle oldu: Samerra'da iki İmamlarımız İmam Ali Naki'yi (a) ve İmam Hasan Askeri'yi (a) ziyarete gideceğiz. Orada 2-3 ziyaret için vakit geçirip sonra da Kerbela'ya doğru yola çıkacağız.

Yol uzundu. Toplamda 6-7 saat yolda olacaktık. Kâzımiyye'nin de bir parçası olduğu Bağdat şehrinden çıktık.

Samerra'ya doğru ilerledikçe güvenlik tedbirleri kendini daha çok hissettirmeye başlıyor. Yolun iki tarafında mevzi kazılmış bölgeler görüyoruz. IŞİD işgali sebebiyle hava bombardımanı geçirmiş yapılar görüyoruz. Daha çok dikkatimizi çeken ise her 15-20 dakikada ve belki de daha sık önümüze çıkan kontrol noktalarıdır. Bu noktalarda tam teçhizatla bekleyen askerler, zırhlı araçlar...

Bazı noktalarda kim olduğumu soruyorlar, pasaportuma bakıyorlar.

Bu taraflar belli ki hiç güvenli değil.

Samarra'da türbesi bulunan onuncu İmam Hz. İmam Ali Naki el-Hadi ve on birinci imam Hz. İmam Hasan el-Askeri'yi (a) ziyaret şerefine ulaşacağız. Bunun için böyle sıradan ve gündelik bir tehlikenin ne önemi var... Kaldı ki son yıllarda buraların her zamanki hali bu.

Hiç unutmuyorum yıllar önce bu türbeye bir saldırı düzenlenmişti. Haberine internetten rastlayıp türbenin kubbesini öyle tahrip olmuş haliyle görünce sanki kafama kaynar sular dökülmüştü. Ne büyük cinayetti, hiç yapılır mıydı bu Resulullah'ın nur yolunun bekçisi olan torunlarına? Kubbe tamamen tahrip olmuş, İki Ehlibeyt imamının hürmetli türbesi dağıtılmıştı.

Şoför Ahmed Ebu Abdillah gayet bilgili, mütedeyyin, Ehlibeyt İmamlarının ziyaretini yaşamının bir parçası bilen iyi bir genç kardeşimiz. Yol boyu sorular soruyorum kendisine. Irak hakkında, siyasi ve askeri guruplar hakkında, Türkiye, İran, ABD... bol bol konuşuyoruz.

İstanbul'a gelmiş ve Türkiye'yi çok seviyor. Çok güzel bir şehir diyor. Türkiye'den ev almak istediğini söylüyor ve o da öncekiler gibi Türkiye hakkında sorular soruyor bana.

Bir ara İmam Hüseyin'in şehadetinin kırkınıcı günü için Kerbela'ya yapılan Erbain ziyareti hakkında konuşuyoruz.

Benim katıldığım mûkib de Erbain'de Kerbela'ya gidiyor. Birlikte gidip orada ziyaretçilere hizmet ediyoruz, diyor.

"Mukib", Ehlibeyt'in yas günlerini birlikte geçirmek için halk arasında kendiliğinden organize olan grup anlamına geliyor. Türkiye Caferileri arasında "deste" ve İran'da "heyet" ismiyle adlandırılıyor. Her mahallede, her sokakta olur genellikle.

Ebu Abdillah, erbain hizmetleriyle övünerek şöyle diyor:

—75 milyon Türkiye halkının tümü Kerbela'ya ziyarete gelseler, biz her bir kişinin her türlü hizmetini görürüz. Ne yemek, ne konaklamak yönünden sıkıntı yaşamalarına izin vermeyiz İmam Hüseyin misafirlerinin.

Ben Erbain ziyaretçilerini sadece Kerbela halkının ağırladığını sanıyordum. Demek öyle değilmiş, halk, Irak'ın dört bir yanından toplanıyormuş hizmet için. Ne güzel bir seferberlik!

Gidiyorlar ve orada insanları rastgele evlerine alıp götürüyorlar. Yeme içme konaklama ihtiyaçlarını gideriyorlar. Hayatlarında ilk defa gördükleri insanların her türlü ihtiyacı için koşuyorlar hatta ayaklarına masaj yapıyorlar, resmen köle gibi hizmet ediyorlar. Her işten aciz olanlar, mesela ayağı sakat olanlar dahi yerde oturup gelip geçenin ayakkabısını siliyorlar...

Hava çok sıcak. Arabadan çıktığımızda güneş veya gölge fark etmez yakıcı sıcak adeta boğuyor insanı. Bu sıcaklık İstanbul'da olsa yaşam imkânsız olur. Çünkü en azından burada nem fazla değil.

Biz pantolon gömlekle bu sıcağa dayanamazken, üzerindeki çelik yelek, mermiler, diğer farklı askeri malzemelerle nöbet tutan bu askerler nasıl dayanıyorlar, düşünmeden edemiyorum. Çok zor olsa gerek...

İklim ve coğrafya olarak Türkiye'de ve İstanbul'da yaşıyor olmanın ne büyük bir nimet olduğunu, bu nimetin kıymetini hiç birimizin yeterince bilmediğini tekrar tekrar yüzüme vuruyor buralardaki sıcaklık ve kuraklık.

İstanbul'daki deniz, çevresindeki ormanlar, yeşil alanlar, mutedil hava... Buralarda bunların her biri paha biçilmez dünyalıklardır. Hele hele güvenli, düzenli ve istikrarlı yaşama sahip olmak ne kadar değerli buralardaki insanların gözünde... Suphanallah! Kelimeler yetersiz kalıyor anlatmaya.

Bundandır ki, ırkçılık ve mezhepçiliğe dayalı menfaatler için ülkeyi gerginliğe sürükleyenlere karşı insan alev püskürmek istiyor. Bu tür fitne üreticilerinin ağzını ilelebet dikmeli! İğne iplikle olmaz tabi ki ama halkın basiretli tepkisiyle, yaptığına bin pişman etmesiyle bu olabilir. Zaten istikbalimizi belirleyecek olan da basiretimiz olacaktır. Hem umutlu hem endişeli olmalıyız.

Dış düşmanlar önden arkadan, sağda soldan, alttan üstten girmeye çalışıyorlar. Bu çok normal. Ancak birliğini dirliğini düşünen halk, düşmanların fitne oyunlarına rağmen düzenini ve insicamını koruyabilir. Her şeye rağmen, farklı

düşünceler, farklı eğilimlere rağmen biri birine kenetenebilir.

Dönelim yolumuza...

Ebu Abdillah'ın ilgimi çeken bir başka sözü de, Irak halkının Ayetullah Sistani'ye bağlılığı hakkında idi. Ayetullah Sistani cihad emri verdiğinde on milyon insan isim yazdırmış. Kaldı ki Ayetullah Sistani farz-ı kifaye fetvası vermiş. Yani ihtiyaç olduğu kadar kişinin cihada katılmasını istemiş. Herkesin katılmasını istese farz-ı ayn fetvası verecekti ve her kesin tek tek boynuna vazife binecekti.

On milyon insan isim yazdırmış ama daha sonra iki milyon askerin yeterli olacağında karar kılınmış. Ayetullah Sistani'nin cihad çağrısı Sünni Şii Irak halkının geneline yapılmış. Nitekim cihada katılanların önemli bir kısmı da Sünni halktan.

İnsanların biri birine karşı rahatlığı dikkatimi çekiyor. Yolda baş ağrısı için aspirin kullanmak istedim. Arabada su yoktu. Şoför camı açıp nöbetteki askerlerden birinden su istedi. O da içmekte olduğu yarım pet şişeyi bize verdi.

Halkın geneline yayılmış bir dindarlık, biri birine karşı samimiyet, cömertlik, yardımseverlik çok rahat müşahede ediliyor Irak'ta.

Emin olun diğer çoğu Ortadoğu halkları gibi bu halk da birbirini yiyecek tıynetle insanlar değiller. Halkı bu hale düşüren, huzuru bozan, iç savaş çıkaran iki önemli etken var:

Biri halkların çatışmasından kendine liderlik ve güç devşiren siyasetçiler veya âlim kılıklı fitneciler.

İkincisi de bu ülkelerin karışmasından menfaat sağlayan ecnebi güçler. Doğal olarak yabancı güçler içteki fitne odaklarını besliyor, güçlendiriyor.

Şu anda mezhepçilik fitnesini ateşleyen tekfirci düşünce aslında bu topraklarda kökeni olan bir düşünce değil. Bu düşünce batının himayesindeki Vahhabi-Selefi düşüncenin ürünüdür ve onların himayesinde büyüüp yayılıyor.

NÜKTE 1:

ALLAH İLE İNSAN ARASINA GİRİLİR Mİ?

Ziyaret kültürüyle insanların aklına gelen çeşitli sorular var. Çalışmamızda yer yer bu sorulara da cevap vermeye çalışacağız. İlk soru, Allah'ın sevgili kullarını Allah ile aramızda aracı yapmakla ilgili olan bu sorudur.

Allah ile insan arasına hiç bir şey giremez, sözü doğru bir sözdür. Ama Allah (cc), insan ile kendisi arasında sevgi bağı kurulmasına vesile olan Peygamberler göndermiştir. Buna bütün müminler inanır. Peygamberler ve İmamlar bir yana bizim her birimiz Allah'ı daha iyi tanınması sevmesi için çocuklarımıza

yardımcı olmuyor muyuz?

Araya girmek başkadır, aracı olmak ve yardımcı olmak başkadır.

Araya girmek olumsuz bir anlam taşır, aracı olmak ise olumlu ve güzeldir.

Kimse kul ile Allah arasına girmemeli ama aynı zamanda her birimiz sevdiğimiz insanların Allah'ı daha iyi tanınması için çaba harcarabiliriz, bunda hiçbir kötölük yoktur.

"Ey inananlar, çekinin Allah'tan ve onu vesîle ile arayın" ¹⁷

Allah'ın sevgili kulları bize Allah'ı tanıtmak için varlar. Onları dinlemek Allah'ı tanıtır bize, onları sevmek de Allah'ı sevdirebilir bize.

Bizler onların güzel ahlakında Allah'ın güzelliğini, onların nurlu varlığında Allah'ın aydınlatıcı hidayet ışığını buluruz.

Onlar bizim yolumuzu kaybetmemizi engelleyen kılavuzlardır.

Onlar bize ezeli ve ebedi sevgilinin yolunu gösteren yol işaretleridir!

Hakikat yolu meşakkatlidir, sevgisiz yürümek zor olur.

Onları sevmeden yola tutunmak zordur.

Onları sevdikçe onlara tabi olmak, yollarını

yol edinmek, aşklarını aşk edinmek, gösterdikleri yolda ilerlemek kolaylaşıyor.

Onlar sayesinde bir insanın nasıl ulvî derecelere ulaşabileceğini anlıyoruz.

Onlar sayesinde şu karanlık madde âleminin bağrında nasıl bir nura bürünebileceğimizi görüyoruz.

Ayrıca iyi örneklerle sahip olmak sadece dinde değil, dünya işlerinde de bize her zaman büyük kolaylık sağlar. Her işin, her sanatın, her mesleğin mükemmel örnekleri vardır. Bu yetişmiş örnek insanlar, başkaları için aydınlatıcı, umut verici, yol kısaltıcı, yol gösterici olurlar.

Sonuç olarak, Allah'ın seçkin kulları bizimle Allah arasına girmek için değil, bizim Allah'ı tanımamız, iyi bir kul olmak için örnek almamız gereken kılavuzlardır. Arada haşa engel değiller yol göstericidirler.

3. BÖLÜM

SAMERRA'DA İMAM ALİ NAKİ VE İMAM HASAN ASKERİ ZİYARETİ

SAMERRA HAKKINDA¹⁸

Samerra şehri, Necef, Kerbela ve Kâzimeyn şehirlerinin yakınında bulunan Irak'ın dört ziyaret şehrinden biridir. Bağdat ve Tikrit arasında yer alan Samerra şehri, Salahuddin eyaletinin merkezidir. Bu şehir, Hicri 221 yılında, Abbasi Halifesi el-Mu'tasım Billah tarafından hilafet merkezi yapılmıştır. Samerra, "Askeriyeyn" olarak adlandırılan Ehlibeyt imamlarından İmam Ali Naki (a) ve İmam Hasan Askeri'nin (a) türbelerinin buradaki varlığı nedeniyle meşhur olmuştur. Hz. İmam Mehdi (a.f) bu şehirde dünyaya gelmiştir.

Coğrafi Konumu

Samerra, Bağdat'ın kuzeyinde ve Dicle nehrinin doğusunda yer almaktadır. Samerra Bağdat'a 124 km uzaklıktadır ve doğudan

18 -Samerra hakkındaki Wikishia sitesinden alıntı yapılarak editlenmiş ve özetlenmiştir.

Kerkük'e, kuzeyden Neyneva'ya, batıdan el-Anbar eyaletine ve güneyden ise Bağdat'a uzanmaktadır.

Tarihçesi

Hicri 221 yılında (836), Abbasi halifelerinden Harun'un oğlu Mu'tasım'ın hükümeti döneminde, başkent, Bağdat'tan Samerra'ya taşındı. Samerra hicri 276 yılına kadar da başkent olarak kaldı. Bu intikalin sebebi, Mu'tasım'ın Türkler'den oluşturduğu büyük ordu olarak gösterilmektedir. Bağdat'ın o kadar askeri barındıracak kapasitesinin olmaması ve askerin şehir hayatını olumsuz etkilemesi sebebiyle Mu'tasım, çözümü onlar için yeni bir şehir kurmakta bulmuş ve bunun için de Samerra'yı seçmiştir. Mu'tasım burayı bayındır hale getirip Daru'l-Hilafe olarak tanımlamış ve Türk askerlerini de buraya yerleştirmiştir. Samerra Mu'tasım'ın döneminde güç ve bayındırlık açısından en yüksek düzeye ulaşmış ve oraya saraylar, gezi yerleri, pazarlar, camiler ve büyük yapıtlar inşa edilmiştir. Samerra'nın bu ihtişamı Abbasi halifelerinden Mu'temid'in hükümeti (Hicri 256 – 279 arası) dönemine kadar devam etmiş ve en sonunda yeniden Bağdat başkent yapılmıştır.

İki Ehlibeyt İmamı Samarra'da

Mütevekkil, hicretin 233. İmam Hadi'yi (a) önce Medine'den Bağdat'a sonra oradan da

Samarra'ya getirtmiştir. İmam (a) orada 20 yıl 9 ay boyunca yaşamış, Mu'taz'ın hükümeti döneminde zehirleterek şehit edilmiş ve orada da toprağa verilmiştir.

İmam Hasan Askeri de (a) babası ile birlikte Hicri 233 (Miladi 847) yılında Samarra'ya getirildi ve yaşamının geri kalanını orada sürdürdü. İmam Hasan Askeri (a) hicretin 260. Yılı'nın Rebiülevvel ayının birinci günü hastalandı ve aynı ayın sekizinde 28 yaşında iken Samarra'da şehit oldu ve babasının toprağa verildiği evde defnedildi. Tabersi şöyle yazmaktadır: Ashabımızın (yani Şia âlimlerinin) çoğu, İmam Hasan Askeri'nin (a) zehirleterek öldürüldüğüne inanmaktadır.

Samarra İlim Havzası

Hicri Kameri 1290 yılının Şaban ayında, Şia taklit mercilerinden Seyyid Muhammed Hasan Şirazi Samerra'ya göç etti ve orada ilim havzası (dini ilimler medresesi) tesis etti. Bu ilim havzasında Seyyid Hasan Sadr, Seyyid Muhsin Emin, Muhammed Cevad Balagi, Aga Bozorg Tahrani gibi büyük âlimler yetişti. Meşhur Tahrim-i Tenbaku¹⁹ fetvası

19-İran hükümeti tütün satışının münhasıran İngiltere'ye verilmesine dair bir anlaşma imzalamıştı. Bu İran halkının menfaatlerini tehlikeye atan bir anlaşma idi. Daha sonra başka tarım ürünlerine de sıçrayabilirdi. Merhum Mirza Şirazi, tek bir fetva ile bu anlaşmayı hükümsüz hale getirmiştir. Fetvaya göre her türlü tütün ekmek, hasat etmek, kullanmak... haram ilan edilmiştir.

Mirza Şirazi'nin Samerra'daki ikameti zamanında verilmiştir.

Mirza Şirazi'nin hicri 1312 yılında Samerra'da vefat etmesinin ardından, Şialar yavaş yavaş bu şehirden ayrılarak özellikle Irak'ın güneyindeki diğer Şii yerleşim yerlerine; yani Kerbela ve Necef'e göç ettiler. Dolayısıyla Samerra yavaş yavaş bir Ehlişünet yerleşim yerine dönüştü. Baas rejimi döneminde ise Şiaların bu şehirdeki varlığı yok denecek kadar azalmıştır.

Samarra'nın Ziyaret Yerleri

Askeriyyeyn Türbesi yani İmam Ali Naki el-Hadi ve İmam Hasan Askeri'nin (a) mübarek ziyaretgâhları iki kez teröristler tarafından tahrip edilmiştir. Bu mukaddes türbeye ilk saldırı 22 Şubat 2006'da, ikinci saldırı ise yaklaşık 16 ay sonra; yani 13 Haziran 2007 tarihinde yapıldı. Yapılan ilk tahrip saldırısında 200 kg üzerinde TNT kullanılmış ve bunun sonucunda da türbenin kubbesi ve altın kaplamalı minareleri çökmüştür. İkinci terör saldırısında ise sadece altın kaplamalı minareler tahrip olmuştur. Bu terör saldırılarının ardından türbenin restorasyonuna yeninde başlanmıştır.

İkinci bir ziyaret yeri olan ve Serdab-ı Mukaddes veya Serdab-ı Gaybet diye adlandırılan mekan, İmam Hasan Askeri'nin (a) evinin bodrum katıdır. Bu mekân günümüzde Askeriyyeyn türbesinin

kuzeybatısında yer almaktadır. Bu mukaddes mekânın, İmam Hadi (a) ve İmam Hasan Askeri'nin (a) sıcak yaz aylarında yaşadıkları ve ibadet ettikleri yer olduğu bildirilmektedir. Rivayetlere göre İmam Mehdi (a.f), babasının yaşamı döneminde ve ondan sonra defalarca bu mekânda görülmüştür.

Samarra'da Defnolanlar

Onuncu İmam, Hz. İmam Ali Naki el-Hadi (a).

On birinci İmam, Hz. İmam Hasan el-Askeri (a).

Hiz. İmam Mehdi'nin (a.f) annesi Nergis Hatun'un kabri Askeriyeyn imamlarının zerihinin içinde ve baş kısımlarında yer almaktadır.

İmam Cevad'ın (a) kızı ve İmam Hasan Askeri'nin (a) halası Hekime Hatun, iki masum imamların ayakucu tarafında toprağa verilmiştir.

İmam Hadi'nin (a) oğlu ve İmam Hasan Askeri'nin (a) kardeşi Hüseyin b. Ali el-Hadi.

İmam Hadi'nin annesi olan Ummu'l-Fazl lakaplı Semane ki oğlunun yanında defnedilmiştir.

İmam Hasan Askeri'nin (a) annesi Susen.

Maliki Eşter'in oğlu İbrahim Eşter Nahai'nin kabri ise Samerra yakınlarındaki Duceyl bölgesindedir.

Önemli âlimlerinden; Cumeyl b. Derrac,

Ebu Haşim Caferi, İbn Sıkkit, meşhur rical âlimi Neccaşi, üçüncü asrın taklit mercülerinden Aga Rıza Hemedani.

İmamzadelerden (imam evlatlarından) Zeyd b. Musa b. Cafer ve Muhammed b. Ali el-Hadi.

İMAM ALİ NAKİ EL-HADİ KİMDİR?

On iki imamların onuncusu ve Hz. İmam Muhammed Taki'nin oğludur. Annesinin ismi Semane Hatun'dur. Hicri 212 yılı Zilhicce ayının 15. Günü²⁰ Medine'nin yakınlarında bulunan ve İmam Musa Kâzım'ın kurmuş olduğu Sarya köyünde dünyaya gelmiştir.

Asıl ismi Ali, olmakla birlikte, Hadi, Necib, Murtaza, Naki, Âlim, Fakih, Emin ve Tayyip lakapları ile de anılmaktadır. İmamın lakapları arasında en çok bilinenler: Naki ve Hadi lakaplarıdır.

İmam Ali Naki el-Hadi de aziz babası İmam Muhammed Taki gibi küçük yaşta, sekiz yaşında babasının şehadetiyle imamet makamına geçmiştir. Ancak Şialar daha önce İmam Muhammed Taki (a) hakkında yaşadıkları tecrübe sayesinde bu sefer küçük yaşta bir imamı kabullenmede zorluk yaşamadılar. Gerçi küçük bir grup İmam'ın kardeşi Musa'ya yönelmek istediler ancak Musa'nın kendilerini reddedip İmam Naki'yi (a) adres göstermesinin ardından tekrar geri

döndüler.

İmam Muhammed Taki (a) halife tarafından Bağdat'a çağırıldığında, hayatının tehlikede olduğunu bildiğinden, İmam Ali Naki'nin kendisinin yerine geçeceğini bildirmiş hatta bir tereddüt yaşanmaması için bunu yazıya dökmüştü.²¹

İmam Ali Naki, 34 yıl imamet yapmış ve bu süre içinde Abbasi halifelerinden Mutasım, Vasık, Mütevekkil, Muntasır, Mustain ve Mutezz'in hilafetine şahit olmuştur.

Bu halifelerin Mütevekkil haricindekiler üç beş yıldan fazla hilafet yapmamışlar ve sadece Mütevekkil 16 yıl boyunca halife olarak kalmış, bu süre içinde de İmam Ali Naki'ye karşı düşmanca bir tutum içinde olmuştur.

Mütevekkil, halkın İmam Ali Naki'ye olan ilgisi konusunda kendisine gelen haberlerden dolayı endişe etmiş ve İmam'ı Samerra'ya davet etmişti. Bu görünüşte bir davet olsa da aslında İmam için bir tür gözetim altına alınma girişimi idi.

Bu yüzden olmalı ki halk, İmam Medine'yi terk edeceği zaman ağlayıp sızlamalar ve feryat figanlarla kendisini uğurlamışlardır.²²

İmam (a) yirmi yıldan fazla yıl yani ömrünün sonuna kadar Samerra'da yaşamıştır.

21-*Usul-u Kafi*, c.1, s.382

22-İbn-i Cevzî, *Tezkiretu'l-Havas*, c.2, s.492

Mütevekkil, Samerra'da İmam'ı (a) gözetim altında tutmaktaydı. Hatta bir defasında gelen yanlış ve garazlı bilgiler yüzünden İmam'ın evine baskın yaptırmış ve İmam'ı sarayına getirtmişti. İmam saraya geldiğinde Mütevekkil elinde şarap kadehiyle duruyordu. Saygısızca bir girişimde bulunarak, İmam'a da şarap kadehi uzattı. İmam (a), benim etim kanım şaraba bulaşmış değildir, diyerek reddetti. Mütevekkil öyleyse bir şiir oku dedi. İmam, şiirle pek aram yoktur diyerek okumak istemediyse de Mütevekkil'in ısrarı üzerine ölümü hatırlatan bir şiir okudu. Orada bulunanlar ve Mütevekkil İmam'ın irticalen söylediği bu derin ve anlamlı şiirden çok etkilendiler. Mütevekkil'in ağlamaktan yüzü ıslandı. İçki sofrasını kaldırdılar ve İmam'ı saygı ve hürmetle evine geri götürdüler.

Mütevekkil'in ölümünün ardından İmam'ı üzerindeki baskılar kısmen de olsa azaldı ve ashabı ile ilişkileri daha rahat hale geldi.

Öte yandan İmam Cafer-i Sadık (a) zamanından başlamış olan vekâlet sistemi İmam Ali Naki (a) zamanında da devam etti. Bugünkü Irak, İran ve Arabistan'ın çeşitli bölgelerinde vekiller bulunuyor ve halk ile İmam arasında köprü vazifesi ifa ediyorlardı.

İmam Ali Naki'nin (a) ilminden faydalanıp hadis nakleden ashabının sayısı

185 olarak aktarılmıştır.²³ Seçkin ashabı ve talebelerinden biri de Hz. İmam Hasan'ın torunlarından olan ve günümüzde türbesi Tahran'ın bitişiğindeki Rey şehrinde ziyaret edilen Abdulazim Hasanî'dir.

İmam'dan kalan fikri ve manevi miras arasında meşhur "Ziyaret-i Camia-yi Kebire" duası, "Cebr ve İhtiyar Risalesi" ve "Ziyaret-i Gadiriyye" yer almaktadır.

İmam Ali Naki (a) zamanındaki mühim itikadî konularda halkı aydınlatmış ve sapkın düşüncelerle mücadele etmiştir.

Bu düşünceler arasında, insan iradesini yok sayan ve insanın yaptıklarından dolayı sorumlu tutulmasına gölge düşüren cebirci anlayış ile Kuran'ın tahrifine dair özellikle Gulat grubunun ortaya attığı sapkın düşünceler özellikle öne çıkmıştır.

İmam Ali Naki (a) öncelikle Gulat'a karşı özel bir mücadele vermiştir. Bu grubun fitneleriyle özel olarak ilgilenip, hem sapık düşüncelerini hem de bu düşünceleri yayan kişileri isimleriyle teşhir etmiştir.

İmam Ali Naki zamanında Gulat cereyanı bir kaç kol olarak devam etmekteydi.

İlginçtir ki, Gulat inancının başını çekenler kendilerini İmam Ali Naki'nin (a) dostlarından ve ashabından diye tanıtmaktaydılar.

Yine ilginçtir ki o zamanın Gulat grubu da aynen günümüzdekiler gibi Kuran'ın tahrifi ve İmamların aşırı yüceltilmesi hatta ilahlaştırılması üzerinden fikirlerini yaymaktaydılar. Bu yüzden İmam (a) özellikle Kuran merkezli düşünceye önem vermekte ve söylediklerini Kuran'a dayandırmaya özen göstermekteydi.

İmam Ali Naki (a) Hicri 254 yılının Receb ayında halife Mutez tarafından zehirlenilerek şehit edildi. İmam'ın mübarek cenazesi büyük bir kalabalık tarafından evinden alınarak daha önce göz hapsinde tutulduğu eve defnedildi.

İMAM HASAN ASKERİ KİMDİR?

Hız. İmam Hasan Askeri (a) on iki Ehlibeyt İmamları'nın on birincisi, Hız. İmam Ali Naki'nin (a) oğlu ve zamanımızın İmamı Hız. İmam Mehdi'nin (af) de babasıdır.

Hicri 232 yılında Rebiyülevvel ayının 10. günü ²⁴ Medine'de dünyaya gelmiştir. Annesinin ismi Hudeys veya Hadise'dir.

Askeri bir bölge olan Samerra'da yaşaması dolayısıyla Askerî lakabıyla anılmaktadır. Diğer lakapları arasında meşhur olan bir başka lakabı ise arınmış ve tertemiz anlamına gelen "Zekiy" lakabıdır.

İmam Hasan Askeri'nin imameti 6 yıl sürmüş ve (a) Abbasi halifelerinden Mu'tezz,

Muhtedi ve Mutemid'in hilafet dönemine denk gelmektedir.

Bu dönemlerde, Abbasi hilafeti zayıflamış ve güç, daha çok askeri komutanların ve özellikle de Türk komutanların eline geçmişti. Hilafet askerlerin nüfuzu altında ve daha zayıf bir makam durumuna düşmüştü.

İmam Hasan Askeri (a) daha babası İmam Ali Naki (a) hayattayken, halife Müstain hakkında önemli komutanlardan birine bir mektup yazarak, Müstain'i asi ve zalim biri diye tavsif etmiş yıkılması için Allah'a dua ettiğini bildirmişti. Müstain bu mektuptan birkaç gün sonra öldürüldü.²⁵

Yerine gelen halife Mutezz, İmam Hasan Askeri (a) ve babasının önceki halife Müstain ile ilgili görüşünü bilmesinden olacak ki kendilerine karşı baskı ve kısıtlamaları azaltmıştı. Ancak bu durum fazla sürmedi ve Hicri 255 yılında İmam Hasan Askeri (a) Mutezz tarafından zindana atıldı. 255 yılını zindanda geçiren İmam (a), sonraki halife Muhtedi halife olduğunda yine zindandaydı ve daha sonraki halife Mutemid'in hilafetinin başlamasıyla zindandan çıkarıldı.

İmam zindandan çıkınca tekrar Şiaların yapılanmasını canlandırmaya, faaliyetlerini devam ettirmeye koyuldu. İmam ve taraftarlarının hilafetin merkezindeki bu hareketliliği halifeyi endişelendirdi. 260

25-İbn-i Esir, *el-Kamil Fit-Tarih*, c.7, s.151

yılında İmam tekrar zindana atıldı. Bir ay sonra zindandan çıkartıldı ancak bu sefer Hasan Bin Sehl isimli vezirin Vasıt şehri yakınlarındaki evinde gözetim altında tutuldu.²⁶

İmam Hasan Askeri'nin (a) yaşadığı dönem, Alevî kıyamlarının yoğun olarak yaşandığı bir dönemdir. Hz. Ali (a) soyundan gelen bazı etkin şahsiyetler kıyam ediyor ve sonunda her biri başarısızlıkla sonuçlanıp bastırılıyordu.

Bu durum İmam (a) üzerindeki baskı ve hassasiyeti de artırıyordu. Öyle ki bazı dönemlerde İmam'ın takipçileri kendisini kolayca ziyaret edemiyor, huzuruna gidemiyorlardı. Bunun yerine İmam'ın önceden bilinen önemli bir gît geli sırasında yol üzerinde durup kendisini görmeye çalışıyorlardı. Hatta bir defasında İmam (a) Darulhilafe'ye giderken kendisini görmek için hazırlanan dostlarına mektup yazmış ve bana selam vermeyin, bir işarette dahi bulunmayın ki güvende değilsiniz, diye uyarmıştır.²⁷

İmam'ın sürekli baskı ve denetim altında tutulması ve genç yaşta şehit olması (28 yaşında) nedeniyle kendisi hakkındaki tarihi kayıtlar azdır.

Daha önceki İmamlar zamanındaki vekâlet sistemi de daha sınırlı çalıştırılabiliştir.

26-Mesudi, *İsbat ul'Vasiyye*, s.269

27-Ravendi, *el-Haraic ve el-Ceraih*, c.1, s.439

İmam'ın kendisine bağlı takipçileriyle haberleşmesi, daha çok çocukluktan yetiştirdiği özel hizmetkârı Akid ve Garib ul-Edyan lakaplı bir başka yardımcısının taşıdığı mektuplarla gerçekleşmiştir.²⁸ Bilinen tek resmi vekili ise daha sonra oğlu Hz. İmam Mehdi'nin de vekâletini üstlenen Osman Bin Said idi.

İmam (a) faaliyet imkânının kısıtlı olması sebebiyle daha önceki İmamlar (a) zamanında üzerinde durulmuş olan konular değil de kendi zamanında önemli olan konular üzerinde durmuştur. Örneğin, Ramazan ayının başlangıcı tartışması, humus meselesi, Mehde-viyet meselesi ve benzeri güncel meseleler.

Özellikle İmam'ın üzerinde durduğu konuların halkı On ikinci İmam'ın gaybetine hazırlamaya yönelik mevzular olduğu görülüyor. Örneğin her zaman yeryüzünde Allah'ın bir hücceti olması gerektiği konusu, Kâim-i Âl-i Muhammed (kıyam edecek olan Mehdi) beklentisi gibi konuların üzerinde durulmuştur.

İmam Hasan Askeri'den (a) muhtelif konularda bize miras kalan sözlerinin dışında kendisine ait olduğu kesin olmayan ama kendisine nispet verilen bir de tefsir kitabı kalmıştır. Tefsir-i İmam Hasan Askeri diye anılan kitabın gerçekten İmam (a) tarafından

28-Şeyh Saduk, *Kemal ud'Din*, s.475

yazılmış olup olmadığı konusu âlimler arasında ihtilaf konusudur.

Sünni ve Şii tarih kaynaklarında öne çıkan bilgiye göre İmam'ın gaybette bulunan Hz. İmam Mehdi (af) dışında çocuğu yoktur.

İmam Hasan Askeri çeşitli defalar güvenilir ashabına kendisinden sonraki imam olarak Hz. İmam Mehdi'yi göstermiş ve tanıtmış hatta bunun için toplantı düzenlemiştir.

Bu amaçla yapılan toplantılardan birinde İmam Askeri'nin (a) ashabından kırk kişi bulunmuştu. Olay kaynaklarda Hasan Bin Eyyub Bin Nuh'un ²⁹ dilinden şöyle aktarılıyor:

Bizler sonraki imam hakkında soru sormak üzere İmam Askeri'nin (a) huzuruna vardık. Mecliste kırk kişi vardı. Osman Bin Said Amri ayağa kalkıp sordu: Size hakkında bizden daha bilgili olduğunuz bir şey sormak istiyoruz.

İmam, Osman'a otur dedi. Osman üzgün olarak dışarı çıkmak istedi. İmam kimse dışarı çıkmasını buyurdu. Kimse çıkmadı ve bir süre geçtikten sonra İmam (a) Osman'a seslendi, Osman ayağa kalktı. İmam şöyle buyurdu:

Sizlerin neden buraya geldiğinizi söyleyeyim mi?

Herkes evet buyurun dediler.

29-İmam Ali Naki'nin ashabı ve vekillerinden.

Buyurdu: Buraya benden sonraki imam ve Allah'ın hücceti hakkında sormak için gelmişsiniz.

Bu arada İmam Hasan Askeri'ye çok benzeyen yüzü dolunay gibi nurlu bir erkek çocuk girdi içeriye. İmam onu göstererek şöyle buyurdu:

"Bu sizin benden sonraki imamınız ve benim sizin aranızdaki vasımdır. Onun emrine uyun ve benden sonra ihtilafa düşmeyin.."30

İmam Hasan Askeri (a), baskı ortamı sebebiyle ve gelecek olan son İmam'ın gaybetine inanma yönündeki tereddütleri azaltmak için olsa gerek ki, önceki imamlara göre daha fazla kendisinden kerametler göstermiş ve örneğin çok defalar gaipten haberler vererek insanların şüphe ve tereddütlerini ortadan kaldırmaya çalışmıştır.

İmam Hasan Askeri'nin hayatında baş gösteren mucizevî olayların sayısını Allame Meclisi 81 adet olarak ve bazı çağdaş araştırmacılar yüzün üzerinde zikretmişlerdir.

İmam Hasan Askeri Hicri 260 yılı 8 Rebiulevvel günü şehit olmuş ve Samerra'da babası İmam Ali Naki'nin defnolduğu eve defnolmuştur.

İMAM ALİ NAKİ VE İMAM

30 -Şeyh Tusi, *el-Gaybe*, s.204; Şeyh Saduk, *Kemal ud'Din*, s.435

HASAN ASKERİ ZİYARETİ

Samerra'ya iki tarafı yüksek beton duvarlarla kaplı yollardan giriyoruz. Özellikle türbe bölgesi daha önce yaşanan patlamalar ve terör saldırılarından sonra olağanüstü tedbirlerle korunuyor.

Bütün türbeler gibi burası da tehdit altında. Buranın farkı, tekfirci grupların saklanabildiği ve güçlü olduğu bölgelere daha yakın olmasıdır. Buralarda eylem yapma olanakları doğal olarak çok daha fazla.

Her türlü türbeyi, mezar yapısını, mezar ziyaretini şirk sayan IŞİD-Elkaide anlayışı, eğer elinden gelse Rasul-i Ekrem'in (s) yeşil kubbesini dahi yıkıp dağıtır. Onlara göre ölmüş insan, kim olurlarsa olsun, bir hiçtir. Bu dünyada onlarla ilgili hiçbir hatıra, hiçbir ziyaret yeri, hiçbir beka sembolünün bir anlamı olamaz. Onlar artık yoklar.

Bu zihniyetin mezara ve ölen kişinin hatırasına ateistler kadar bile saygısı yok. Ölümünden sonraya inanmayanlar dahi ölen kişinin hatırasına saygı gösterilmesini anlayışla karşılarlar. Bunlar ise şirk, küfür diye yobazca saldırıyorlar.

Hal bu ki, en basit mantıkla, eğer ziyaret edilmeyecekse ve bir değer verilmeyecekse o zaman neden Müslümanlar ölülerini yeri belli olan ve korunan bir mezara koyarlar? Neden teferruatlı bir ayinle cenazelerini Müslüman mezarlığına gömerler? Neden herhangi bir çukura koyup üzerini kapatmazlar? Neden ölünün

mezarını açmak büyük günahlardandır?

Müslümanların kabre mezar demelerinin sebebi de ziyarettir. Zira mezar kelimesi ziyaret kelimesiyle aynı köktendir ve ziyaret edilen mekân anlamına gelmektedir.

Geçelim.

Samerra'da iki imamın bulunduğu bölgeye araçla giremiyoruz. Sıradan araçlar ve hatta taksilerin bile girişine kapatılmış. Aracımızı otopara bırakıp üst aramasından sonra yürüyerek türbeye doğru yol alıyoruz. Günün en sıcak saatleri ve gökten adeta ateş yağıyor. Gördüğünüz her yerde sıcak altında bozarmış tabelalar, bezler, bayraklar... Güneş, adeta yakacak bir şeyler arıyor gibi..

Ortalık sakın ama sağda solda soğuk su bidonları, yemek kazanları, başka hizmetler için kurulmuş stantlar henüz duruyor. Belli ki fevkalade yoğun olduğu zamanlar çok oluyor. Belli münasebetlerde dolup taşıyor, sıradan zamanlarda ise konaklama imkânları olmadığı için sakın oluyor, diye düşünüyorum. Sakin derken de yanlış anlaşılmasın, yine her yerde insanlar var ve aynı anda yüzlerce hatta binlerce insan ziyaret çevresinde bulunuyor. Sakinden maksadım diğer Ehlibeyt ziyaretlerine kıyasladır.

Biraz daha ilerledikten sonra abdest alıp İmam Ali Naki (a) ve İmam Hasan Askeri'ye (a) doğru, heyecanla yürüyorum. Her zaman özellikle ilk ziyarette altın kubbeye karşılaşmanın özel bir heyecanı vardır.

Uzaktan "Esselamu Aleyke Ya İmam Ali Naki el-Hadi! Esselamu Aleyke Ya İmam Hasan el-Askeri!" diye selam verip türbeye doğru ilerliyoruz.

Ey gurbette ömür geçiren, hala da türbeleri gurbet kokusu veren güzel imamlarımız!

Ey daima ya göz hapsinde ya da zindanlarda tutulan özgürlük efendileri!

Ey Ehlibeyt'in parlayan yıldızları!

Selam sizlere, babalarınıza ve yolunuzu devam ettiren evlatlarınıza, ashabınıza, dostlarınıza!

Ben günahkâr kuldan ve selam gönderen tüm dostlardan, sizlere binlerce salat ve selam!

Kâzimeyn'deki imamlarımızın ikisi için ikiz altın kubbe yapılmış ama buradaki iki İmamız için ikiz kubbe değil tek kubbe inşa edilmiş.

İşte ömrü boyunca muhasarada olan, her zaman gözetim altında tutulan iki imamın türbesi! Maalesef bunca zaman sonra şimdi de kendileri gibi türbeleri sıkı güvenlik tedbiri altında bulunuyor!

Ayakkabıları ve telefonları ilgili bölümlere teslim edip içeri giriyoruz. Şoför kardeş de benimle birlikte ziyaret etmek istediğini belirtiyor. Ben rahat rahat ziyaretimi gerçekleştirmek için Ahmed Abu Abdullah ile bir buçuk saat kadar sonrası için bir buluşma yeri ayarlayıp ayrılıyorum.

Burada da ziyaret öncesi "giriş izni" okuyorum.

Allah ve Resulü'nün, Ehlibeyt'in iznini alarak bu iki Peygamber evladının haremğâhına girmek edebin gereğidir. Ayrıca bütün ziyaretlerde ilk selam verilen insan Ehlibeyt'in baş tacı, Allah'ın son elçisi Hz. Muhammed'dir. Ondan sonra İmam Ali, Hz. Fatıma ve evlatlarına selam veriliyor.

Huşu ve tevazu ile iki imamın mübarek zarihine yaklaşıp selam ve salâvatlarla zarihlerini öpüyorum. Selamlar veriyor, sevgi ve muhabbetimi dile getiriyorum.

Irak'taki en sakın zarih yani en kolay ziyaret edilen zarih burası. Bu sakinlik bir yandan bir rahatlık bir yandan da bir burukluk sebebi.

Müslüman bir ülkede, İslam Peygamberi'nin evlatlarının türbeleri neden tehlike altında bulunsun ve yoğun güvenliğe tabi olsun ki?

Bu türbeler hem Sünni halkın hem Şii halkın kutsadığı, ziyaret ettiği mekânlardır. Özellikle Samerra Sünni halkın çoğunluk olduğu bir bölge ve yüz yıllardır buradaki İmamlar her iki kesim tarafından ziyaret ediliyor. Demek ki mesele kesinlikle Sünni Şii meselesi değil. Mesele İslam'ın ortak düşmanlarının özel çabalarla ürettiği vahşi bir terör zihniyetidir. Bu zihniyetin ne Sünni ne de Şii gelenekte gerçek bir yeri yoktur.

Afganistan'da yaklaşık 2500 yıl önce yapılmış dev bir Buda heykeli vardı. Bu ülke topraklarında bin yıldan fazladır yaşayan Müslümanlar bu heykele zarar vermemişti. Nihayet bahsettiğim "hormonlu uydurma Müslümanlık" yani tekfirci

Vahhabi Müslümanlık o heykeli yerle bir etti. Böylece de Budist dünyanın İslam'a kin beslemesine sebep oldular. Sanki yüz yıllardır Afgan Müslümanların hepsi şirke-putperestliğe razı ve tevhitten habersiz idiler de bunlar geldiler tevhidi anladılar ve şirki yıkmaya kalktılar!

Askeriyyeyn (a) türbesinde zarih diğer ziyaret yerlerinde olanın aksine gümüş değil, kumaş kaplanmış büyük bir sanduka olarak yapılmış. Sanırım geçici olarak böyledir. Zarihin içinin görüldüğü gümüşten pencereleri var.

Dört mukaddes mezar görülüyor içeride:

İmam Ali Naki el-Hadi (a),

İmam Hasan el-Askeri (a),

Hız. İmam Mehdi'nin annesi Hız. Nergis Hatun,

İmam Muhammed Taki el-Cevad'ın kızı yani İmam Ali Naki'nin kız kardeşi olan Hız. Hekime Hatun.

Zarihin başında ziyaretimi yaptıktan sonra bir köşede yine ziyaretname okuyoruz.

Ziyaretnameden Cümleler:

Selam olsun sizlere ey Allah'ın iki velisi!

Selam olsun sizlere ey Allah'ın yeryüzü karanlığındaki iki nuru!

Hakkınızı tanıyarak, düşmanlarınızı düşman ve dostlarınızı dost bilerek, inandıklarınıza inanarak, reddettiklerinizi reddederek, sizleri ziyarete geldim.

Rabbimden Cennet'te sizinle ve atalarımızla birlikte olmayı diliyorum.

Rabbimden sizin şefaatinizle beni ateşten azat etmesini diliyorum.

İki masum imamımız ve mezarı bulunan iki mübarek hanım için yazılmış ayrı ayrı ziyaret metinlerini okuduktan sonra yine ziyaret namazı kılıyorum.

Bu ziyarette, önceki ve sonraki bütün ziyaretlerde, bütün akrabaları ve bazı yakın dostları hatırlamaya çalışıyor, onlara vekâleten de ziyaret yapıyor, dua ediyorum. Bazen tek tek isim sayarak bazen de genel tabirlerle.

Özellikle annem babam, kardeşlerim, eş, çocuklar, yeğenler, yakın akrabalar, komşular, dostlar, dua isteyenler, hastası olanlar, sıkıntısı veya dileği olanlar. Bunların her biri için ayriyeten Rabbim'e dua ediyor ve tertemiz Ehlibeyt imamları hürmetine onları rahmetinden ayırmamasını, onlara dünya ahiret saadeti inayet buyurmasını diliyorum.

Yüzümüz ne kadar kara olsa da Allah'tan umudumuzu kesemeyiz. Kim bilir o yüce şahsiyetler hatırına yüzümüze bakar o ezeli sevgili de dualarımızı kabul buyurur.

Kendini insanlığa, İslam'a feda etmiş olan İmamlarımızın civarında bulunan bir ziyaretçiye bencillik hiç yakışmaz. Hep kendine hep kendine olmaz. Mutlaka anne baba, eş dost, konu komşu akraba... diye dua halkasını genişlettikçe

genişletmek lazım.

Askeri İmamların (a) ziyareti maalesef sadece bir defa mümkün olduğu için zamanı iyi değerlendirmeye çalışıyorum. Çabucak vakit doluyor ve anlaştığımız noktada şoförle buluşuyoruz. şoförümüz bir köşede hafiften duvara yaslanıp uyuklamış bile.

Burada çok önemli başka bir ziyaret yeri var; sevgilinin izlerini taşıyan... Yolu beklenen Yusuf'un gömleğinden koku arayanların iştiyakla inip çıktığı bir yer... Bu ziyareti Ebu Abdillā ile birlikte yapacağız.

Serdab-ı Mukaddes Ziyareti

İmamların ziyaretinden sonra şoförün yol göstermesiyle yerin altına doğru inen bir merdivenden aşağı iniyoruz. İndiğimiz yer bir bodrum katı. Buraya "serdab" deniliyor.

Eskiden klima olmadığı için sıcak bölgelerde çoğu evlerin altında serinlemek ve serin su saklamak amacıyla bodrum katlar yapılmış.

İndiğimiz bu bodrum kat yani "serdab" çok özel bir yer. Çünkü burası İmam Ali Naki'nin (a), oğlu İmam Hasan Askeri'nin (a) ve İmam Mehdi'nin (af) ibadet ettiği, gece münacatlarını yaptığı, Kuran okuduğu, yıllarını geçirdiği bir mekân, üç mübarek imamın yaşadığı evin "serdab" kısmı.

Ne mübarek, ne bereketli, ne mukaddes bir mekân!

Buralarda Ehlibeyt imamlarının dolaşmış olduğunu, bu merdivenlerden inip çıkmış olduğunu düşündükçe güzel duygular doluyor kalbimize.

Merdivenlerden özel bir huşu ve heyecanla iniyoruz. Karşımızda küçük korunaklı bir ziyaret yeri görünüyor. Oraya yaklaştıkça farklı bir hissin beni kuşattığını hissediyorum...

Düşünsenize, üç yüce Allah velisi ve Masum İmam'ın yıllarca ibadet ettiği, yaşadığı, konuştuğu, gidip geldiği bir yerde bulunduğunu bilmek insanı etkilemez mi?

Selamlar, salavatlar, dualarla orada da bir süre zaman geçirip, zamanın İmamı ile bir nevi biat tazeliyoruz.

Selam sana ey Zamanımızın İmamı!

Selam sana Ey Fatıma'nın (a) gaybetteki evladı!

Selam sana ey zulümle dolmuş olan dünyayı adaletle dolduracak kurtarıcı!

Selam sana ve tertemiz ecdadına!

Selam sana doğduğun günde, gaybete çekildiğin günde ve kıyam edeceğin günde!

Şoför de benimle birlikte olduğu için çok rahat olamıyorum. Fazla zaman geçiremiyoruz. Makul bir süre kalıp Serdab-ı Mukaddes'ten çıkıyoruz.

İlahi!

Zamanımızın İmamı Hz. Mehdi'nin zuhurunu acil buyur! Bizleri de onun mübarek cemaliyle

şereflenen ve onun askerleri arasına giren saadetli kullarından kıl! İlahi O'nun mübarek gönlünü şad ve mesrur eyle!

Dışarıda hava çok ama çok sıcak! Hem yerden hem gökyüzünden sıcak bastırıyor. Haremin önünden uzun bir koridoru yürüyüp aracı bıraktığımız otoparka doğru ilerliyoruz.

Acele ve kısa bir ziyaretin burukluğuyla Samerra'dan Kerbela'ya doğru yola çıkıyoruz.

NÜKTE 2:

TAŞA DEMİRE HÜRMET Mİ?!

Bu tür ziyaretler konusunda en çok akıllara takılan şeylerden biri de, taş a demire hürmet etmek, kapıya duvara el sürmek de neyin nesi, şeklinde soruluyor.

Sevgili dostlar!

Biraz dikkatli düşünelim. Taşı, demiri, ağacı, toprağı, eti, kemiğı... çıkarırsak bizim dünyamızda görülen, dokunulan ne kalır? Maddi dünyada bu saydıklarımız olmazsa bizim dokunabileceğimiz, görebileceğimizi ve genel olarak iletişim kurabileceğimiz ne kalır ki?

Mesela siz babanızın hatırasını mezar taşı ile veya evdeki bir kâğıtla ayakta tutmuyor musunuz?

Babanızın mezarının başındaki taşın aslında hiç bir gerçek değeri yok. Bu doğru.

Ama o taş oraya konulunca bir anlamı yükleniyor. Bir sembol ve temsil görevi yapıyor. O andan itibaren artık o taş herhangi bir taş değildir. O taşa saygısızlık babanıza saygısızlık sayılır. Daha önce sıradan bir taşı ama artık bir anlam yüklenmiştir ve sıradan bir taş olmaktan çıkmıştır.

O taşın başına geldiğinizde babanızın maneviyatına, ruhuna, hatırasına yaklaşmış oluyorsunuz. O taşın babanızın manevi şahsiyetini yansıttığını bizzat hissediyorsunuz. İşte bu yüzdendir ki sıradan bir taşa gösterdiğiniz saygı aslında babanıza saygıdır.

Daha ileri gidelim...

İnsanoğlunun düşünce faaliyeti ve duygusal faaliyeti zihin yardımıyla olur. Zihin ise semboller üzerinden çalışır. Mesela "Allah" dediğimiz zaman, sadece bir ses çıkarmış oluruz. Bu ses bir başka dili konuşan ve Allah kelimesini bilmeyen insanlar için hiç bir şey ifade etmezken bizim için çok şey ifade eder. Neden? Çünkü bu ses bizim için belli bir anlamı ifade etmek üzere vazedilmiş ve kararlaştırılmıştır. Allah kelimesini yazı olarak yazdığınızda da yine sadece bir kaç çizgi çizmiş olacaksınız. Buna rağmen o birkaç çizgiyi mesela ayakaltına atmazsınız. Neden? Çünkü o bir kaç çizgi mühim değil ama ifade ettiği yani temsil ettiği anlam mühimdir.

Özetlemek gerekirse biz her şeyi:

Sembollerle anlarız,

Sembollerle anlatırız,

Semboller üzerinden saygı ve sevgimizi bildiririz,

Semboller üzerinden duygularımız harekete geçer...

Hiç düşündünüz mü ki neden Allah'a olan aşkımızı, imanımızı dile getirmek üzere ibadete koyulduğumuzda eğilip kalkar, bir takım hareketler yaparız? Çünkü bu hareketlerin her biri bir anlamı ifade eder yani aslında hareketlerimiz de sembol diliyle konuşmaktadır. Hatta bazen beden diliyle ve sembol dili konuşma dilinden daha etkili olabilir.

Bizler neden hac için Mekke'ye ve Kâbe'ye kadar gideriz? Allah (cc) oralarda bir yerlerde mi duruyor? Haşa! Kuşkusuz ki Allah her yerdedir ve O'nun Kâbe'ye yakınlığı ile Jüpiter'e yakınlığı aynıdır. O her yerde ve her şeyin içinde dışındadır. Bütün varlığı kuşatmıştır. Peki, öyleyse neden biz kalkıp Mekke'ye kadar gidiyoruz?

Sebeup şup ki, orada bulunan sembollerin bize ifade ettiğı duygu ve düşünceyi ancak oraya giderek hissederiz. Yani oraya gitmek amaç değıl araçtır. Oraya gitmeden aynı duyguyu yaşamamız imkânsızdır. Kâbe'yi görünce hissettiğimiz duyguları gitmeden hissedemiyoruz.

Örnekleri çoğaltmak mümkündür. Mesela

neden bayramda anne babamızı aramakla yetinmeyiz de yanlarına gideriz. Neden ellerini öperiz?

Bunların hepsi insanın duygu ve düşüncelerinin zaman ve mekâna bağlı olarak şekillenmesi ile ilgilidir.

İmamlarımızın mezarının üzerindeki gümüş sanduka düne kadar bir gümüş külçesinden ibaretti. Diğer gümüşlerle de hiç bir farkı yoktu. Bir zarih olup o özel konumda yerini aldıktan sonra ise artık bir semboldür. Orada yatan yüce İmam'ın ruhaniyetini, manevi şahsiyetini, saygısını ve sevgisini temsil eder.

Dolayısıyla kimsenin taşa duvara, demire gümüşe hürmet ettiği yok. Onlar üzerinden Allah'ın sevdiği ve sevin dediği insanlara saygı ve hürmetimizi ifade etmiş oluyoruz. Mesele sadece budur. Nasıl ki Allah lafzını ağızımızla telaffuz ederken de maksadımız bir ses çıkarmak değildir, bir anlamı ifade etmektir.

Ziyaret dediğimiz şey kişinin, semboller ve mekânlar üzerinden, güzel ahlakın, ilmin, irfanın, adaletin, maneviyatın abidesi olan Allah dostlarına sevgisini saygısını iletmesidir. Ziyaretçi bu vesileyle hayatının hedefi olan dinî ve insanî değerleri baş üstünde tuttuğunu, bu değerlerle yaşamak istediğini dile getirmiş olacaktır.

Örneğin İmam Hüseyin'i Kerbela'da ziyaret eden kişi, o kutsal toprak üzerinden İmam

Hüseyin'i ve İmam Hüseyin (a) üzerinden de, şehadeti, fedakârlığı, özgürlüğü, imanı, cihadı, ibadeti ve birçok diğer ilahi değerleri kutsamış olur.

Sembolleri inkâr edecek olursak bütün kutsalları inkâr etmiş oluruz. Kutsal dediğimiz şey, ebedi ve ezeli hakikat olan yüce Allah'ı bir şekilde temsil eden, onunla ilintili olan her şeydir. Peygamber bu yüzden kutsaldır, kutsal kitaplar, ayetler, ibadethaneler bu yüzden kutsaldırlar.

Hatta sembolleri kaldıracak olursak, insanlar arasındaki sıradan iletişimi de sekteye uğratırız. İnansın veya inanmasın bütün insanlar semboller üzerinden iletişim kurar. Saygı, sevgi, ihtimam, kabul, red, vefa... gibi temel bir çok anlam semboller üzerinden ifade edilir.

İnançlı veya inançsız bir insan çiçek aldığı kişiye bir avuç ot mu getirmiştir? Sembol dilini kaldırırsak evet böyledir.

Aslında pratikte kutsal sembolleri inkâr eden birine de pek rastlanmaz. Kutsal değerleri olan her insanın hayatında mutlaka semboller olmak zorundadır. Vahaabiler dahi böyledirler pratikte. Sadece iş mezara gelince şirktir, taştan topraktan medet ummayın diyorlar. Hal bu ki onlar da Kuran mushafına saygı gösteriyor, ölen padişahlarının mezarı başında saygı ve hürmetle duruyorlar. Şimdi onları, kâğıda mı tapıyorsunuz, mezar taşına

mı saygı gösteriyorsunuz, diye eleştirsek, aynen yukarıda söylediklerimizi söylemekten başka bir cevapları olabilir mmi?

Tek cümlede ifade etmek gerekirse, semboller olmaksızın hepimiz sağır ve dilsiziz.

Son olarak İslam tarihinin nadir dehalarından büyük âlim, filozof ve tabip İbn-i Sina'nın kabir ziyaretiyle ilgili görüşünü aktaralım:

"Cismi ve gönlüyle birinin ziyaretine giden kişi, ziyaret edilen insanın ruhundan bir destek beklemektedir. Onun ruhaniyetinin desteği ile bir şeyleri elde etmek veya bir şeylerden korunmak istemektedir. Ziyaret edilen ölmüş kişi maddi dünyadan ayrılmış ve mücerred (maddi olmayan) âleme daha yakın olduğundan (maddi dünyaya nispetle) daha etkili ve daha kâmil durumdadır. Böylece cismi ve canıyla kendisini ziyaret eden kişi, hem maddi hem manevi olarak ondan fayda görebilecektir."

İbn-i Sina burada, ölen kişinin maddi dünya kafesinde bulunan kişiye nispetle daha özgür ve daha güçlü olduğunu, bu yüzden kendisinden bir yardım beklemenin yersiz olmadığını anlatmak istemiştir.

4. BÖLÜM:

KARBELA

KARBELA ŞEHİRİ HAKKINDA³¹

Karbela, Karbela ilinin merkez şehridir. Bu il, kuzeyden el-Anbar ili, güneyden Necef ili, doğudan Babil ve batıdan ise Şam çölü ve Suudi Arabistan ile sınırdır. Karbela şehri, sahranın kenarında, fırat nehri'nin güneybatısında "Sevad" adıyla meşhur, sulak bir mıntıkanın ortasında yer almaktadır. Bu şehir, Bağdat'ın 105 km. güneybatısında yer almaktadır.

İsimleri: Karbela, Hair, Nevavis, Taff, Gaziriye, Neyneva, Agar.

Karbela'nın Tarihi Geçmişi

Karbela, her ne kadar imam Hüseyin'in Aşura günü Karbela'da şehadetinden sonra bir ziyaret merkezi olmuşsa da bu beldenin bir yerleşim mahalline dönüşmesi, yıllar sonra gerçekleşmiştir. Bununla birlikte Babil devleti

31-Karbela şehri hakkındaki bilgiler Wikishia sitesinden alıntı yapılarak editlenmiş ve özetlenmiştir.

zamanında ve İslam öncesinde Hristiyanların kullandığı bir bölge olduğuna dair görüşler bulunuyor. İslam'dan sonra, imam Hüseyin'in şehadeti ile birlikte bu topraklar peygamber hanedanını sevenlerin ziyaret mahalli haline ve haliyle bir kısım insanlar burayı daimi sükûnet yeri olarak seçmişlerdir. Ne var ki Hicri 236 yılında Abbasî halifesi Mütevekkil'in emriyle imam Hüseyin'in mezarı ve haremın etrafında bulunan evler tahrip edilmiştir.

Hicri 247 yılında, Abbasî halifelerinden Muntasır, babası Mütevekkil'in ölümünden sonra, Ehlibeyt'in kutsal eserlerini yeniden bina etmiş ve ondan sonra, çok sayıda insan tekrar Kerbela'da sakin olmaya başlamıştır. Tarihi belgelere göre, Kerbela'da ailesiyle birlikte ilk ikamet eden Alevi aile, İmam Kâzım'ın oğlu Muhammed Abid'in oğlu Seyit İbrahim Mucab olmuştur.

Kerbela'nın Tarihteki İnış Çıkışları

Mütevekkil'den sonraki yıllarda Kerbela şehri hem gelişmiş, hem sık sık düşmanların hücumuna maruz kalmıştır.

Hicri 280 yılında, İmam Hüseyin'in haremı için bir kubbe yapılmış ve haremın etrafına bir duvar çekilmiştir. Gorgan hâkimi Muhammed b. Zeyd'in emri ile ziyaretçilerin veya etraf bölgelerden gelenlerin kalabilecekleri evler ve birtakım hücreler

yapılmıştır.

Hicri 366 yılında, Âl-i Buveyh'in emiri İzzudevle vasıtasıyla Şiaların bu bölgeye göçü artmıştır.

Hicri 369 yılında, Ayn-ı Tamir şehrinin hükümranı olan Dabbe b. Muhammed Esedi, Kerbela'ya saldırmış ve haremın mallarını yağmalayıp halkı katletmiştir.

Hicri 372 yılı, şehre ilk hisarın çekildiği yıldır. Âl-i Buveyh'in emiri İzzu'd-Devle tarafından ziyaretçiler için oturulacak mekânlar ve ticaret yerleri de inşa edilmiştir. Aynı zamanda, Azudiye ve Re'su'l-Hüseyin mescidi de bu yıllarda yapılmıştır.

Hicri 795 yılında, Timurlenk Kerbela'ya saldırıp ele geçirmiştir.

Hicri 858 yılında, Basra hâkimi Ali Muşa'sai, Kerbela'ya saldırmış ve haremi yağmalamış, halkı öldürmüş, ahaliden bir kısmını da esir almıştır.

Hicri 914 yılında, İmam Hüseyin'in haremi, Şah İsmail'in emriyle yeniden yapılmıştır.

Hicri 953 yılında, Osmanlı Türkleri tarafından Irak ele geçirilmiş, İmam Hüseyin (a) ve Hz. Abbas'ın haremının binası yenilenmiştir. Ayrıca, Osmanlı sultanı Kanuni Sultan Süleyman tarafından, Süleymaniye nehri ihdas edilmiştir.

Hicri 1013 yılında, Âl-i Mehna kabilesi, bu

kabilenin reisi olan Nasır b. Mehna'nın elebaşılığında Kербela'ya saldırı düzenlemiştir.

Hicri 1041 yılında, Şah Abbas tarafından Kербela alınmış ve İran'a katılmıştır.

Hicri 1047 yılında, Kербela bir kere daha Osmanlı tarafından alınmıştır.

Hicri 1216 yılında, Vahhabiler, Suud bin Abdulaziz önderliğinde Kербela şehrine saldırmış, halktan çok sayıda insan katledilmiş, İmam Hüseyin'in (a) haremının üzerindeki kubbe tahrip edilmiş ve haremde bulunan bütün mallar, altınlar, gümüşler ve silahlar yağmalanmıştır.

1216 yılında, Hindistan padişahlarından biri tarafından, yıkıntıların bazı bölümleri onarılmıştır.

1217 yılında, "Er-Riyad" adlı eserin sahibi, Seyit Ali Tabatabai tarafından Kербela şehrine üçüncü kez duvar çekilmiş ve altı tane giriş kapısı inşa edilmiştir.

1241 yılında, Kербela saldırıya uğramış ve şehir yağmalanmıştır.

1258 yılında, Muhammed Necip Paşa, Kербela'ya saldırmıştır.

1285 yılında, şehrin duvarları yeniden onarılmış ve Abbasiye mahallesi inşa edilmiştir.

1338 yılında, Muhammed Taki Hairi Şirazi'nin, "Gayri Müslim birinin Irak'ın

devlet yönetimine seçilmesi haramdır" diye fetva vermesi üzerine, Kerbela şehrinde Irak inkılâbı başlamıştır.

1397 yılı Erbain merasiminde Baas hükümet güçlerince imam Hüseyin'in (a) mutahhar haremine saldırı düzenlenmiş ve ziyaretçileri katliam etmiştir.

Hicri 1411 yılında, "Şabaniye İntifadısı" olayında Saddam'ın başında bulunduğu Baas hükümet güçleri, Kerbela'ya ve İmam Hüseyin'in (a) haremine saldırı düzenlemiş ve halk yine katliama uğramıştır.

İMAM HÜSEYİN (A) KİMDİR?

Şimdi de gönüllerimizde müstesna bir yeri olan Hz. İmam Hüseyin'i daha fazla tanımaya çalışalım. Malumunuzdur ki bir ziyaretin hakkıyla gerçekleşmiş olması için tanıyarak ziyaret (hadislerdeki tabiriyle marifetle ziyaret) en önemli şarttır. Türbesine yaklaştığınız, yüz sürmeye geldiğiniz şahsiyetin kim olduğunu bilmeniz lazım. Yoksa gereken manevi hisseyi alamazsınız.

İmam Hüseyin'in (a) ismi her zaman dilimizde, yâdı her zaman gönlümüzde ama bu yetmez. O'nu bunca yücelten yaşamı ve manevi makamı hakkında bilgi edinmek şarttır. Öyleyse kısa da olsa İmam Hüseyin'in (a) yaşantısında bir gezintiye çıkalım.

Hz. İmam Hüseyin (a) Sevgili

Peygamberimizin (s) Kızı Hz. Fatıma ile kendi elinde yetiştirdiği amcaoğlu Hz. Ali'nin (a) evliliğinden dünyaya gelen ikinci oğludur.

Hicretin dördüncü yılında Şaban ayının üçüncü günü³² dünyaya gelmiştir.

Sünni ve Şii kaynaklara göre "Hüseyin" ismini kendisine Hz. Rasul-u Ekrem koymuştur ve bu isimler Hz. Peygamber'e (s) de Allah (cc) tarafından bildirilmiştir. Nitekim daha önce Araplarda bu iki isim hiç görülmüş duyulmuş değildi. Aslında bu isimler Hz. Harun'un iki oğlunun isimlerinin (Şebber ve Şebir) Arapça karşılığıdır. Allah (cc) Peygamberimizin sevgili torunları için bu isimleri uygun görmüştür ve ne güzel isimlerdir!

İmam Hüseyin (a) için kullanılan künyeler arasından en meşhur olanı Eba Ebdillah ve lakapları arasından ise en çok bilinen, Seyyidi Şüheda ve Sarellah lakaplarıdır.

Sünni ve Şii kaynaklarda gelen çok sayıda rivayete göre Hz. Rasulullah (s) İmam Hüseyin'in (a) doğumu sırasında ağlamış ve şehit olacağı haberini vermiştir.³³

İmam Hüseyin (a) Sevgili Peygamberimiz'in (a) hayatını yedi yaşına kadar idrak etmiş ve sevgisini hissederek büyümüştür. Peygamberimiz İmam Hüseyin

32-11 Ocak 626

33-Sahih-i İbn-i Hibban, c.6, s.203; Müsned-i Ahmed bin Hanbel, c.2, s.78; Müstedrek-i Sahiheyn, c.3, s.176

(a) ve abisi İmam Hasan'a (a) çok özel bir ilgi gösteriyor onların yüce makamını açık bir dille ümmetine anlatıyordu.

Bu konudaki hadislerden bazıları:

Hasan ve Hüseyin cennet gençlerinin efendisidir.³⁴

Hasan ve Hüseyin benim dünyadaki hoş kokulu çiçeklerimdir.³⁵

Sizinle (İmam Hasan ve İmam Hüseyin) savaşta olan benimle savaşadır, sizinle barışta olan benimle barıştadır.³⁶

Ahmed bin Hanbel, Tirmizi ve bazı diğer Ehlisünnet büyükleri, İmam Hasan ve İmam Hüseyin camiye girince Peygamberimizin hutbesini yarıda keserek inip onları kucağına aldığını yazmıştır.³⁷

Peygamberimiz (s) Necran Hristiyanlarıyla mübahahele, yani karşılıklı ahitleşip, kim yalan söylüyorsa Allah'ın laneti üzerin olsun diye dua etmeye, giderken kendisiyle götürdüğü dört kişinin en küçüğü Hz. İmam Hüseyin idi.

Yine Hz. Fatıma'nın (a) evinde abanın

34-Sünen-i İbn-i Mace, c.1, s.56; Sünen-i Tirmizi, c.13, s.191...

35-Buhari, c.2, s.188; Tirmizi, c.13, s.193

36-Sünen-i İbn-i Mace, c.1, s.65; Sünen-i Tirmizi, c.13, s.248

37-Müsned-i Ahmed, c.5, s.354; Sünen-i Tirmizi, c.5, s.322

altına giren ve haklarında "Tathir Ayeti"³⁸ inen "Ashab-ı Kisa" dediğimiz beş kişinin de beşincisi İmam Hüseyin'dir.

Kerbela Öncesi İmam Hüseyin (a)

İmam Hüseyin'in (a) yedi yaşından sonraki yirmi beş yıllık ömrü ilk üç halife döneminde geçti. Babası Hz. İmam Ali (a) hilafete geldiğinde otuz iki yaşında idi.

Hem babasının hilafeti döneminde hem de abisi İmam Hasan'ın (a) hilafeti döneminde onların yar ve yardımcısı olmuştur. Abisi İmam Hasan'ın önüne hiç geçmemiş onun kararlarına uymuştur. Hatta İmam Hasan'ın bulunduğu mecliste saygıdan ötürü konuşmadığı rivayet edilmiştir.

İmam Hasan'ın Muaviye ile yaptığı barış anlaşmasını da İmam Hasan (a) şehit olduktan sonra bile bozmamış ve Muaviye ölünceye kadar sessiz kalmaya devam etmiştir.

Muaviye her ne kadar hilafeti türlü desise ve hilelerle, binlerce insanın kanını dökerek elde ettiyse de en azından görünüşte İslam'ın zahiri hükümlerini riayet etmeye çalışıyordu. Kendisini düzgün bir Müslüman gibi göstermek için çaba harcıyor, halkın gözünü boyamak için tedbirler düşünüyordu.

38 -"Ey Ehlibeyt! Allah sizden her çeşit pisliği, suçu gidermek ve sizi tertemiz bir hale getirmek diler." (Ahzab, 33)

Ölümünden önce yerine geçirdiği Yezid ise ayyaşlığı, fasıklığı ulu orta bilinen biriydi. Dış görüntüyü bile koruyamayacak kadar müptezel bir insandı. Yezid'in halife olması aslında İslam'a açıktan savaş açmak anlamına geliyordu. Çünkü İslam ile uzaktan yakından ilgisi olmadığı ayan beyan ortada olan birinin Müslümanların halifesi olması, İslam'ın mukadderatını eline alması düşünülemezdi.

Buna ilave olarak Muaviye'nin İmam Hasan ile imzaladığı sözleşmenin açıkça ihlali anlamına geliyordu. Zira Muaviye bu sözleşmede yerine kimseyi tayin etmeyeceğini açıkça kabul etmişti.

Bu durum, İmam Hüseyin'in (a) Muaviye'ye karşı takındığı tavrı devam ettiremeyeceği anlamına geliyordu. Zira Yezid babasının tersine dış görünüşü dahi korumuyordu. Böyle birine biat eli uzatmak, İslam'ın ortadan kalkmasına onay vermek anlamı taşıyacaktı. İmam Hüseyin (a) bunu şu cümlesinde ifade etmektedir:

"Biz nübüvvet hanedanıyız, risalet madeniyiz... Yezidse fasık, şarap içen, haksız yere kan döken biridir ve günahkârlığını aşıkâr etmektedir. Benim gibi biri Yezid gibi birine biat edemez."³⁹

Kerbela'ya Doğru İmam Hüseyin (a)

39-İbn-i A'sam, *Fütuh*, c.5, s.18; *Biharu'l-Envar*, c.44, s.325

Yezid'in Medine'deki valisine İmam Hüseyin'den (a) kendisi için biat almasını emretmesiyle Kerbela olayına doğru ilerleyen süreç başlamış oldu.

İmam Hüseyin (a), kendisine Yezid'in mesajı ileildikten hemen sonra Mekke'ye doğru hareket etmiştir. Mekke'de aylarca kalmış ve halkı Yezid hakkında ve neden biat etmediği konusunda aydınlatmak için çaba harcamıştır.

Böylece İslam dünyasının dört biryanından gelen insanlar İmam Hüseyin'in davasını anlamış ve kendi memleketlerine iletmışlerdir.

İmam Hüseyin (a) hac amelleri sırasında Yezid'in kendisini bir suikast ile öldürtmek istediğini anlayınca, niyetini umrey-i müfredeye çevirip amellerini tamamlayarak ihramdan çıktı.

İmam'ın (a) Mekke'den çıkışı 8 Zilhicce günü gerçekleşmiştir. Kûfe'ye doğru ilerlemekteydi. Zira kendisini binlerce mektupla davet eden, ısrarla gelmesini isteyen Kûfe halkı idi. Oranın dışında başka bir yere gitmesi hem anlamsız olacak hem de halk ve tarih karşısında itham altında bırakacaktı.

Yezid, sahip olduğu güçlü ordular sayesinde başka bölgelere de yönelse İmam Hüseyin'i şehit edebilecekti. Öyleyse en doğru seçenek davet edildiği Kûfe şehrine gitmekti. Kûfe'nin İmam Ali'ye (a) de İmam Hasan'a (a) da vefasızlık ettiğini biliyordu İmam lakin başka bir çare de yoktu.

İmam Hüseyin'in kervanı Muharrem ayının ikinci günü Kerbela'ya vardılar. Ertesi gün Ömer Sa'd'ın komutasında bulunan ve binlerce kişiden oluşan bir ordu konuşlandı. Bu ordudaki askerler genel olarak Kûfe halkından idiler. Sonraki günler bin, üç bin ve dört binlik birkaç ordu daha Ömer Sa'd'ın ordusuna katılmak üzere gönderildi. Öyle ki Yezid ordusunun sayısı yirmi binin üzerine çıktı.

Ömer Sa'd ile İmam Hüseyin arasında defalarca görüşmeler oldu ama bir sonuç çıkmadı. İbn-i Ziyad Şimr vasıtasıyla Ömer Sa'd'a baskı yapıp, İmam Hüseyin ve yaranının selamet içinde kendisine getirilmesi ve eğer biat etmezse de öldürülmesini istedi.

Muharrem ayının yedinci günü Yezid ordusu Fırat suyunu İmam'ın ordusuna kapattı. Böylece zaten sayıca çok az olmaya bir de askerlerin ve ailelerin susuzluğu eklendi.

Normalde dokuzuncu gün (Tasua) savaşılacaktı ancak İmam (a) o geceyi Kuran ve münacaatla geçirmek için süre istedi ve olumlu cevap aldı.

Aşura Günü

Aşura günü sabah namazından sonra İmam ashabını savaş için hazırladı. İlk çatışma toplu savaş olarak gerçekleşti ve İmam Hüseyin'in (a) ashabından onlarcası bu

çatışmada şehit oldular. Ardından teker teker savaş için meydana çıkılıyordu.

Zuheyr, İbn-i Mezahir, Hürri, Eslem, Bureyr... gibi İmam Hüseyin'in yaverleri kendileri yaşadıkları sürece İmam Hüseyin'in akrabalarının meydana çıkmasına razı olmuyorlardı. Nitekim onların hepsi şehit oldular.

Artık Peygamber hanedanından olanlar cenge çıkacaktı. İlk meydana gitme iznini isteyen İmam'ın reşit oğlu Hz. Ali Ekber oldu. İmam başkalarını oy alıyor, izin vermek istemiyorken kendi oğluna hemen izin vermişti. Ali Ekber meydana doğru giderken de "Allah'ım sen şahit ol ki halkın hem görünüş, hem huy ve hem de konuşma olarak Peygamber'e en çok benzeyeni onların karşısına çıkıyor.."

Hz. Ali Ekber uzun süre savaşmış, bir ara babasının yanına tekrar dönmüş ve ardından gidip yiğitçe savaşırken şehit düşmüştü.

Beni Haşim şehitlerinden en çok öne çıkan Hz. Ebulfazl Abbas ise çadırlara su ulaştırmak üzere gittiği Fırat yolundan dönerken zalimlerin hep birlikte saldırması neticesinde, önce kollarını kaybetmiş ve sonra şehit düşmüştü.

İmam Hüseyin'in oğulları, kardeşleri, yeğenleri.. birer birer şehit düştükten sonra yalnız kalmış ve artık ailesiyle vedalaşarak meydana gidecekti. İmam savaş meydanına

gitmeden önce son vasiyetlerini yapmış, Hz. Zeyneb ve diğer hanımlara sabırlı olmalarını öğütlemişti. En son daha altı aylık bir bebek olan Ali Asgar'ı elinin üzerine almış ve düşman ordusuna, hiç olmazsa bu yavruya yetecek kadar su verin diye hitapta bulunmuştu. Düşman ordusundan Hermele isminde bir zalim bu çağrıyı üç uçlu bir okla yanıt vermiş ve Ali Asgar'ın boğazı bu okla parçalanmış, masum kanları İmam Hüseyin'in mübarek avucuna akmıştı.

Kerbela'daki her ismin kendine göre bir destanı vardır. Ne yazık ki biz bu çalışmanın amacı tarihi aktarmak olmadığı için kısa tutmak zorundayız.

En sonunda İmam Hüseyin (a) zulme boyun eğmemek uğruna bütün yararını kaybettikten yapayalnız savaş meydanına çıktı. Arkada Allah'ın maslahatı ile hasta olduğu için savaşa katılamayan ve İmamet silsilesini devam ettirecek olan Hz. İmam Zeynülabidin, Kerbela davasının elçisi olacak olan Hz. Zeynep ve bütün ailesini esir olmak üzere bırakarak çıktı düşmanın karşısına.

İmam Hüseyin (a) tek başına bir ordu gibi şecaat ve azimle savaştı. Birçok canı eşkıyayı yere serdi. Uzun bir mücadeleden sonra aldığı yaralar ve darbelerle susuz bedeni artık takatten düştü.

İmam Hüseyin'in mübarek başını melun Şimr bedeninden ayırdı.

Kerbela yiğitlerine yapılan zulüm şehit edilmeleriyle bitmedi. Cenazeleri üzerine at koşturuldu, başları diyar diyar mızraklar ucunda dolaştırıldı.

İmam Hüseyin'den (a) bize çok büyük bir kültürel manevi miras kalmıştır. Sözleri, dua ve münacatları, hutbeleri, şiirleri ve mektupları çok sayıda farklı kitaplar olarak araştırılıp basılmış bulunuyor.

Kerbela olayını ve İmam Hüseyin'i çok daha detaylı okumak gerekir. Bu kitabın asıl konusu bu olmadığı için ancak bu kadar yer verebildik. Kerbela ziyaretçisine yakışan, bu topraklara gelmeden önce İmam Hüseyin'i ve Kerbela'yı detaylarıyla anlatan en az bir kitap okuyup bu ziyarete daha iyi bir marifetle gelmektir.

KERBELA APAYRI BİR SEVDA...

Bizler için Kerbela bir başkadır. Çok başka bir şeydir!

Adı dilimizden, olayları tahayyülümüzden ve zihnimizden hiç eksik olmadı, hiç silinmedi.

Sanki orada bir ömür geçirmişiz veya sanki bir yanımız yurdumuzda büyürken, bir yanımız da Kerbela'da büyümüş gibidir!

Annemizin gözyaşında, yaşlılarımızın yüzündeki çizgilerde hep Kerbela'dan bir yansıma vardı.

Gencimiz ölse "Ya Ali Ekber" diyerek, kızımız

ölse "Ya Zeynep" diyerek, babamız ölse "Ya Hüseyin" diyerek, kardeşimiz ölse "Ya Abbas" diyerek, minik yavrumuz ölse "Ya Ali Asgar" diyerek... ağlamışız.

Bütün hüznlerimizin döndüğü adres Kerbela olmuştur bizim.

Analarımız, bacılarımız hep Hz. Zeynep, Rubab, Leyla veya Ümmülbenin ile duygudaş olmuşlar...

Kerbela'nın acısı bizim için bir hüzn olduğu kadar aynı zamanda bir merhemdir. Zira biz acılarımızı Kerbela'da yaşananlarla kıyaslayıp, bizim acılarımız o büyük acının yanında nedir ki, diyerek acılarımızı küçümsemişiz. İmam Hüseyin'in (a) musibetleri ve Hz. Zeyneb'in musibetleri bizim normal yaşantımızdaki acılardan çok daha büyüktür.

Ayrıca, Allah için verdiklerimizi Kerbela'ya bakarak küçük ve naçiz saymışız. Onlar bütün varlıklarını bu uğurda feda ettiler, biz ne kadar feda etsek onlara yetişemeyiz, düşüncesi hep aklımızda bulunmuştur.

* * *

Kimileri Kerbela ziyaretine çok önem vermemizi garipsiyor ve bunu anlayamadıklarını belirtiyorlar. Kimilerimiz de de sevap hadisleriyle ve Kerbela ziyaretinin faziletini anlatan itibarlı itibarsız rivayetlerle bu özel ihtimamı açıklamaya kalkışıyorlar. Hal bu ki mevzu sadece sevap değil. Asıl etken yukarıda anlattığımız ruh halidir. Duygu ve tasavvur dünyamızı kuşatmış olan

Kerbela'yı gidip yerinde görme hasreti baskın geliyor ve insanımız elinde olmadan Kerbela ziyaretine çok daha farklı bir ehemmiyet veriyor.

Kısacası mevzu dini olmanın biraz ötesine geçmiştir.

Yüz yıllardır İmam Hüseyin (a) yası ile büyümüş, yas elbiselerini giyip çıkarmışız, İmam Hüseyin yemeği yemiş, İmam Hüseyin yemeği vermişiz...

Yüz yıllardır, yemin ederken "Hazreti Abbas Hakkı" diye yemin etmişiz.

Yüz yıllardır zulmü, zalimi anlatmak için "Yezid" demişiz.

Kerbela bizim için Şeytanî güçlerle Rahmanî güçlerin yeryüzündeki çatışma sahasıdır. Bu yüzden Rahmanî cephenin temsilcisi İmam Hüseyin ve Şeytanî cephenin temsilcisi ise Yezid olarak zihinlerimize kazınıp kalmıştır. Tarih ilerlemiş ama gönüller Kerbela'da takılıp kalmış... Bunu bir itiraf gibi görenler olabilir belki ama sorun değil, rahatsız olmayız bundan. Evet, doğrudur, biz Kerbela konusunda ciddi ciddi takıntılıyız!

Elimizde değil, söz konusu İmam Hüseyin (a) olunca aşkın coşkun bir hali hâkim oluyor ve her şeyi açıklamak mümkün olmuyor. Kerbela'yı tarih olarak görmüyoruz. Kerbela'da açılan yaralar hala taptaze bizim için!

Kerbela çok elim, çok acı dolu, çok vahim bir

olay olmakla birlikte, iman penceresinden bakmayı başaranlarımız için bir travma değil, bir ibret aynası olmuştur. Hakka adanmışlığın aynileşmiş halini görebilmemiz, Hz. Peygamber'in (s) öğretilerinin doruk noktada yaşanmış halini görebilmemiz için çok müstesna bir sahadır Kerbela.

Şuurlu olan Ehlibeyt sevdalıları ömür boyu Kerbela için ağlamakla birlikte asla "Allah bizi böyle bir şeyden korusun!" dememişlerdir. Hayır, bu asla söylenmez. Tam aksine, Allah bize de nasip etsin. Keşke biz de orada olsaydık, denir. Onların başına gelen musibet, iman penceresinden bakınca en büyük saadetti aslında.

Kerbela'ya gönül dünyasında yer açmış olan her görüşten Müslüman için bu kesinlikle böyledir ve böyle olmalıdır.

Kerbela Yolunda

Yaklaşık üç saati bulan bir yolculuğumuz oluyor. Türkiye'deki gibi yol üzerinde ferah, bol çeşit yemekler sunan dinlenme tesisleri falan hiç yok. Dümdüz arazide dümdüz yollar... Etrafta sadece bazı küçük satış noktaları ve tamirci dükkânları görebiliyoruz. En sık gördüğümüz ise yine kontrol noktaları.

Şehre yaklaşıyoruz, şehir canlı ve hareketli görünüyor. Bir milyonu aşan bir nüfusa sahip. Kerbela, Irak halkının manevi başkenti desek yersiz olmaz.

Güzel bir duyguyla şehre giriyoruz. Evet evet, Kerbela'ya geldim! Şimdi ömrümde ilk defa Kerbela toprağına ayağı değmiş olmanın saadetini yaşıyorum.

İmam Hüseyin ve ailesi, yaverleri de ömürlerinde ilk kez bu toprağına ayak basmışlardı. Buranın ismi nedir diye sorduklarında, burası Kerbela'dır, denilmişti.

İmam burası kerb (hüzün) ve bela yeridir, buyurdu ve şöyle devam etti: Sıffin savaşına giderken babam Ali (a) ile buradan geçtik. Babam bu bölgenin ismini öğrenince, burası bineklerinden inip konaklayacakları yer, burası ise kanlarının döküleceğı yerdir, buyurmuştu. Kendisine sorulunca da, "Peygamber hanedanından bir kervan buraya inecek" demişti.

Evet, işte o yer burası!

Kerbela'ya da vardım ya artık ölsem de gam yemem, diye sevinen kaç milyon insan olmuştur acaba bu güne kadar?! Burası ölümün en güzel olduğu şehir değil mi zaten?

Burası ölümlerin en güzeliyle süslenmiş şehir!

Burası toprağı en temiz kanla kızarmış şehir!

Burası ölümün öldüğü, ölmenin yaşamaktan daha büyük nam kazandığı şehir!

Burası en çetin hüzünler ve en ağır belaların şehri!

Burası belanın pek kıymetli satın alındığı, baş tacı edildiğı şehir!

Burası canların yar uğruna ateşten tepside sunulduğu şehir!

Burası aşığın, ezeli dosta kefensiz yürüdüğü şehir!

Burası nehir kenarında konaklayıp susuz uçan güvercinlerin şehri!

Burası kupkuru çölde ebediyen solmamak üzere açan kızıl lalelerin şehri!

Evet, nihayet Kerbela'yı gördüm. Aşkın şehrine adım attım. Ne mutlu bana!

Ne mutlu bana ki toprağı aşkla meyve veren şehre vardım.

Ne mutlu bana ki İmam Hüseyin'i (a) bağrına basan şehre geldim!

Ne mutlu bana ki Abbas'ın önce kolları, sonra uzun kametini kucaklayan kutsal beldeye geldim!

Ne mutlu bana ki, bütün aşk ehlinin gönül bağladığı şehrin içindeyim.

İlahi şükürler olsun sana!

Rabbim, ne kadar lütufkârsın ki liyakatsizliğimi arzuma engel kılmadın! Kirime pasıma bakmadın da aşk sarayına dâhil ettin beni!

Ben ne zavallı bir kul ve sen ne kerim bir Rabb'sin ilahi!

Çok şükür sana Ya Rabbi!

Şoför kardeşim yolcu alıp geri dönecek Bağdat'a. O da çok aç ben de. İyi bir yol arkadaşı olan Ebu Ahmed'i aç göndermek istemiyorum. Yemek teklifimi kabul ediyor. Bildiği iyi bir

kebabçı olduğunu söylüyor. Şehrin girişinde bir yerlerde gibi. Orada yemek yiyeceğiz ve beni otel bulabileceğim bir bölgeye bırakıp döneceğini konuşuyoruz.

Kerbela şehitlerinin huzuruna çıkmak için iyice hazırlanmam lazım. Otelime girip dinlenmem, ziyaret guslü alıp, dipdiri, cismi dinç, ruhu dinç, huşu dolu bir ruhla Şehitler Efendisi'nin ve yarenlerinin huzuruna varmam lazım diye düşünüyorum.

Şehre girip biraz ilerliyor ve bahsettiği kebabçıya varıyoruz. Iraklıların usulüyle pişirilmiş pek lezzetli bir kebab yiyoruz. Sonra biraz daha ileride, artık taksinin öteye gidemeyeceği bir yerde beni indiriyor. Helalleşip ayrılıyor.

Biraz ileriden otel aramaya başlıyorum. Otel bulmanın hiç de kolay olmayacağı hemen belli oluyor. Yaklaşık bir saat onlarca otele uğruyorum ama hiç birinde tek kişilik oda yok, hatta hiç boş oda yok. Tek kişilik olmasın iki kişilik olsun, diye soruyorum yine yok. Elimde bavulla dolaşa dolaşa çok yoruluyorum.

En sonunda bir esnafın tavsiyesiyle Harem'in iç bölgesinde olan Beyn el'Haremeyn caddesi üzerinde yer aramayı deniyorum. Burası İmam Hüseyin (a) ile kardeşi Hz. Abbas'ın türbesinin arasında ziyaretçilerin yürüyerek gidip geldiği ve her ziyaretçinin içinde bir hasret bırakan yürüme alanının kenarındaki cadde. Ziyaret bölgesinin adeta içinde bir bölge ama kervansarayları çok

basit ve küçük odalara sahip. Bir süre aradıktan sonra burada da yine tek gecelik bir yer bulabiliyorum. Küçük, basit ve pek temiz olmayan bir oda ama hiç önemsemiyorum. Uyuyabilecek bir karyola ve iyi kötü bir banyosu olduktan sonra odayla ne işim var ki?

Azcık uzanıyorum. Ayaklarım yoldan ve yürümekten dolayı ağrıyor. Saat geç olmuş. Acilen akşam ve yatsıyı kılmam lazım.

Abdest alıyorum ama odada namaz kılacak kadar boş yer yok, o kadar küçük yani! Terlikleri giyip dışarı fırlıyorum. Hemen karşımda ziyarete giriş noktaları var, önünde ise yere serili halılar. Hemen halıların birinin üzerinde namaza durmak istiyorum ama görevliler sesleniyor. Çünkü halıları toplaya toplaya geliyorlarmış. Biri bana az ileride bir yer gösteriyor. Küçük bir camiye benzeyen güzel bir bina...

Oraya doğru gidiyorum namaz kılmak için. Acelem olduğu için içeri girmiyor ve dışında bir halının üzerinde namazları kılıyorum. Ne güzel bir yer! Her yerde bir safa bir maneviyat, her yer ıslıl ıslıl... Bakışlar tertemiz, çehreler samimi...

Görevliye burası neresi diye sorduğumda adeta çarpılıyorum: "Burası Tell-i Zeynebiyye!"

Allah'ım! Allah'ım! Kerbela'ya gelirken görmeyi en çok arzuladığım yerlerden birisi burasıydı! Burası Hz. Zeyneb'in savaş meydanına baktığı, savaş alanında olan bitenleri seyrettiği tepedir. Yani o tepenin anısına inşa edilen küçük bir bina.

Suphanallah! Acılarına, gözyaşlarına, az zamanda ağaran zülûflerine canım evladım feda olsun Ya Zeyneb!

İçimden yerlere sürünmek geliyor. Binaya giriyorum. Kapısı, penceresi, yeri, lambası... her şeyi güzel görünüyor, çok güzel! Bir masal dünyası hoş bir rüya gibi...

Hız. Zeyneb'in hatırasıyla doluyor içim. Ah... Zeyneb! Ali Ekber'in kanlarına bulanmasını buradan mı gördün? Hüseyin'in başının kesilmesini buradan mı gördün? Kasım'ı, Abdullah'ı buradan mı takip etmekteydin?

Oradan beriye bakıyorum. Evet, gerçekten Hz. İmam Hüseyin'in türbesine yakın bir yer. Buradan orada olup bitenleri görmek gayet mümkün! Demek Zeynep (s) olan biten her şeyi görüyormuş buradan!

Daha sonra biraz daha öteye bakıyorum. Ama oraları buradan görmek mümkün değil. Oralar dediğim Fırat nehri dönüşünde şehit düşen Hz. Abbas'ın türbesinin olduğu yer. Yani vefalı kardeşi Abbas'ın nerede nasıl şehit düştüğünü görememiştir Zeyneb!

İmam Hüseyin'in Abbas'ın mübarek başını nasıl dizi üzerine aldığı? Nasıl iki kardeşin vedalaştığını? Omzundaki su kırbalarından boşalan sularla Abbas'ın kanının nasıl biri birine karıştığını? Can vermeden önce kardeşi İmam Hüseyin'e nasıl dert yandığını? Çocuklara su getiremediği için mahcubiyetini...

Uzun kollarının kesildiğini, haramilerin su

kırbalarıyla beraber vücudunu delik deşik ettiklerini görememişti...

Her şeyi bu tepeden seyredebilen Zeynep bunları görememişti, göremezdi.

Sadece bekliyordu. Abbas gideli çok zaman oldu daha gelmedi. Acaba ne oldu neden Abbas gecikti..?

Zeyneb'in üzerinde durduğu bu mekân çok mübarek bir yer. Allah için her belaya her musibete güzelce sabretmenin doruğudur bu tepe!

Bu tepe, imanla yükselen bir kadının, dünyanın nimet ve izzetini de bela ve musibetini de hoş ve güzel görebildiğini simgeleyen bir zirvedir!

Hız. Zeynep bu tepeden adeta zulme kuş bakışı bakmış ve gördüğü bütün belaların, ilahi aşk potasında nasıl iyiliğe, güzelliğe dönüştüğünü seyretmiştir.

Selam olsun o yüce hanımefendiye!

Selam Ey Şehitler Efendisi!

Biraz dinlendikten sonra ziyaret guslümü alıp hazırlandım. Ziyaret niyetiyle Hz. İmam Hüseyin'in haremine doğru yöneldim. Zaten çok yakınındayım.

Duvarları, kapıları, tabanı ve tavanı cennet bahçelerini andıracak şekilde, mümkün olan en iyi nakışlar, aynalar, halılar ve çinilerle süslenmiş bulunan bir ortama adım atıyorum. Suudi ailesinin hâkimiyetinde olan ziyaretler hariç

bütün Ehlibeyt ziyaretlerinde durum böyledir zaten.

Burada da içeri girmeden hem ayakkabıların hem de cep telefonlarının ayrı ayrı emanete verilmesi gerekti. Sırf bu emanet işi için burada başlı başına ciddi bir altyapı var. Tahminim bu bölümlerde çalışan insan sayısı yüzlerceyi bulur.

Nihayet yılların arzusuna kavuşuyorum. Bu kapı, Resulullah'ın bin bir zahmet ve eziyetle büyüttüğü İslam fidanını, tam da kurumaya yüz tutmuşken, kanıyla sulayarak yeniden canlandıran, bu uğurda canını, cananını, evladını şehit veren, ailesini ve kızlarını esir veren İmam Hüseyin'in kapısıdır.

Bu kapı, Cennet kapılarından bir kapıdır!

Bu kapı, Hz. Muhammed Mustafa'nın gönül sarayına girmek için ardına kadar açık duran bir kapıdır!

Bu kapı, ben demeden Hakk diyenlerin, kendini Hakk için kurban eyleyenlerin kapısıdır!

Bu kapı aşk kapısıdır.

Bu kapı şevk kapısıdır.

Bu kapı aşka vefa kapısıdır.

Bu kapı şehadet kapısıdır.

Bu kapı Resulullah'ın ciğerparelerinin kapısıdır.

Bu kapı Fatıma evladının, Ali evladının kapısıdır.

Bu kapı hakla kalmak için susuz kalmaya katlananların kapısıdır.

Bu kapı, İslam yaşasın diye yaşamaktan vazgeçenlerin kapısıdır.

Bu kapı Kuran'dan vazgeçmemek için her şeyinden vazgeçenlerin kapısıdır.

Bu kapı baş eğmemek için başı mızraklar ucunda şehir şehir dolaştırılan mazlumların kapısıdır.

Bu kapı gözyaşlarıyla Cehennem ateşini söndürmek için uzak yollardan gelenlerin yüzüne açılan merhamet kapısıdır.

Bu kapı Hüseyin'in şehadet kapısı, Zeyneb'in sabır kapısı, Kasım'ın yiğitlik kapısı, Abbas'ın vefa kapısı, Ekber'in hamaset kapısıdır.

Ey şefkatli Rabbim!

Ben liyakatsiz kuluna da bu kapıyı açtın ya! Kerem dergâhına ne kadar şükretsem azdır!

Belli ki bu kapı sadece iyilerin yüzüne açılan bir kapı değil!

Belli ki bu kapı kusurluların da yüzüne açılan bir kapıdır!

Belli ki bu kapı da bütün Ehlibeyt kapıları gibi bütün ümmet-i Muhammed'e, bütün insanlığa açık!

Belli ki bu kapı, kendini aşk yolunda sınamak isteyen herkesin yüzüne açık!

Heyecanlıydım. Şehitler Serveri'nin huzuruna

varmak heyecansız olamazdı zaten.

Üzerimdeki günahların ağırlığı, kul haklarının ağırlığı, gafletin isi pası olmasaydı, kim bilir şimdi kalbim arşa kadar uçmuş olacaktı...

Kabul liyakat ölçüsünde olur! Keşke daha temiz, daha duru, daha âşık gelebilseydim Ya Hüseyin!

Keşke huzuruna gelirken, arkamda hiçbir siyah nokta, hiçbir kirli iz bırakmadan gelebilseydim!

Keşke yıllarımı tümüyle senin davana feda etmiş olarak, ömrümün tek gününü bile dünyaya feda etmemiş olarak gelebilseydim!

Keşke Hürr'ün tövbesi gibi beni temize çıkardığından emin olabileceğim bir tövbeyle gelebilseydim!

Daha önceki ziyaretlerde bahsi geçtiği gibi girişte durup "giriş izni" okudum. "Allah'ım! Senin izninle, Ya Rasulullah! Senin izninle bu mübarek hareme giriyorum... kabilinden cümlelerle Allah Resulü'nün evlerinden bir ev olan bu mübarek hareme girmek için izin isteme seslenişini okuyorum.

Giriş izni okurken, kalbinizde bir kırıklık, bir burkulma, gözlerinizde bir ıslaklık olduysa, siz bunu izin aldığınıza yorun ve kalkıp ziyarete girin.

Zarihe iyice yaklaşırken bir yandan da Kerbela'nın mazlum, susuz, yaversiz şehidine selamlar veriyorum...

Esselamu aleyke Ya Eba Ebdillah!

Esselamu Aleyke Yebne Rasulillah!

Esselamu Aleyke Yebne Emirilmüminin!

Esselamu Aleyke Yebne Fatimetezzehra!

Esselamu Aleyke Ya Şehid!

Esselamu Aleyke Eyyuh'el Maktul-u Etşana!

Esselamu Aleyke Ya Mazlum!

Esselamu Aleyke ve Âla Evladike ve Âla Ashabik!

* * *

Harem kısmen sakın. Yani zar zor da olsa hareket etmek mümkün ve hiç değilse zarihe dokunmak çok zor olmuyor. Zarihe tam yaklaşıp öpüyor ve yanağımı dayıyorum. Ey şehitler efendisi! Ey canım ağam! Vefada kusuru çok, yolda yavaş, dostlukta yetersiz bir dostun geldi Ya Hüseyin. Gerçi liyakatli değilim ama sana seni seven nice güzel yürekli dostlarının selamıyla gelmişim. Seni hakkıyla sevenlerin selamıyla selamlıyorum seni ey mevlam Hüseyin!

Zarihe sanki Ağamın eteğini elime geçirmiş gibi asılıyorum. Allah'ın dosdoğru yola götüren ipi elimde gibi...

Yanağımı yapıştırıp çok özlenen bir dostu kucaklar gibi kucaklıyorum. Bu beni rahatlatıyor, huzur veriyor. Dileğime kavuştuğumu, ziyaretimi gerçekleştirdiğimi hissediyorum.

Şu kısmen sakın dediğim halinde bile çok kalabalık İmam'ın zarihi. Uzun süre zarihin dibinde durmak imkânsız ve ayrıca başkalarına

karşı da bencilce bir davranış. Mecburen sola doğru yürüyerek ziyaretime devam ediyorum. Ardından zarihten ayrılıp sol tarafta ziyaretname okumak için iki üç karışık boş bir yer ediniyorum.

İnsanlar farklı dillerle bir şeyler mırıldanıyor. Kimisi Kербela'nın musibetlerini hatırlatan cümleler, kimisi kendi dertlerinden bahseden cümlelerle sesleniyor...

Adeta kelebeklerin ışık saçan çırağın etrafında uçuştığı bir aşk mahşeri gibi...

Buradaki her kes, Hüseyin'in (a) kurtuluş gemisi ve hidayet meşalesi olduğunu biliyor.

Her kes bir nebze olsun kalbinin karanlığını o nurla aydınlatmak, o kurtuluş gemisinde yeri edinmek peşinde!

Ah ne güzel bir yer! Ne güzel bir aşk meydanı!

* * *

Ziyaretnameler, dualar, selamlar hepsi yerinde. Ama burada gönlünü konuşturmak lazım! Çünkü Hüseyin (a) gönüllerin müşterisi!

Çünkü Hüseyin âşıkların yüzüne bakar!

Çünkü Hüseyin aşk kervanının sarbanıdır!

Hüseyin, yâre giden yolda benimle gelen var mı, diyor!

* * *

Burası başka yere benzemez. Burada dil değil gönül konuşmalı. Layık olduğun kadar gönlünü konuştur!

Perdeleri kaldır ve bırak içindeki sevgi konuşsun!

Selam sana ey sevgililer sevgilisinin ciğerparesi!

Selam sana ey Fatıma'nın Ali'nin kalbinin meyvesi!

Selam sana ey kanayan yaraları Zeyneb'in kalbinde dinmez yaralar açan Hüseyin!

Selam sana ey Zeyneb'i, Rubab'ı ve kızları arkasından baka kalan Hüseyin!

Selam sana ey susuz şehit!

Selam sana ey mazlum şehit!

Selam sana ey meydana çıktığında hiçbir yardımcısı kalmayan Mevla!

Selam sana ey dudakları kurumuş susuz halde savaş meydanına giden Ağamız!

Selam sana ey Peygamber'in öptüğü boğazına ok saplanan Ağam!

Selam sana ey ümmetin ıslahı için her şeyini ayaklar altına seren Ağam!

* * *

Ben geldim Ya Hüseyin!

Kapının hizmetkârı olmayı dilemek için de liyakati olmayan sevenin geldi!

Hiçbir iddiam yok! Sana ve evlatlarına olan sevgimi kabul et yeter!

Ya Hüseyin! Ya Hüseyin! Ya Hüseyin!

Yurdumda seni seven ne çok insan var!

Onların selamını getirdim sana!

Halvetî İsa amcadan, evdekilere, arkadaşlara, dostlara... Çok selam gönderenlerin var! Sağ olsunlar, onların hatırı benim de yüzümü ağartıyor kapında!

Vatanımda senin isminle şereflenmeyen bir tek mahalle bir tek köy bile bulmak imkânsız!

Evlerimizin, camilerimizin duvarlarını senin ismin, senin tasvirlerin ve aziz Kerbela'nın manzaraları süslüyor!

Benim ülkemde her üç kişiden en az biri ya senin ya ceddin Muhammed Mustafa'nın ya baban Aliy-i Murtaza'nın ya annen Fatıma-i Zehra'nın, ya ağabeyin Hasan-ı Mücteba'nın ya da kardeşin Zeyneb-i Kübra'nın ismini taşıyor! Rabbimin selamı sana ve ailene olsun!

Ey Allah'ın salih kulu!

Ey kulluğunu kendi kanıyla, canlarının kanıyla, evlatlarının kanıyla bu çöle nakşeden İmam!

Ey ok yağmurları önünde namaz kılan âşık kul!

Ey son gecesini ibadetle, Kuran okumakla, sevgiliye raz-u niyaz ederek geçiren Allah aşığı!

İşte senden Hakk'a aşk ile bağlanmayı öğrenmek için yollara düşmüş bir sevenin geldi kapına!

Ya Hüseyin, beni de ilahi aşkın taliplerinden kabul et!

Hani Kerbela yolunda bir fukara ailenin çadırına uğramıştın. Üç Hristiyan'dan oluşan gariban bir çadırdı. Onları da kervanına layık görmüş ve gönüllerini aşk kervanına ilıştirmiştin de ebedi saadet silsilesinin halkaları olmuşlardı: Anne Kamer, Oğul Veheb ve Gelin Haniye...

Hem ne çabuk katılmışlardı kervanına! Ne çabuk kat etmişlerdi saadet yolunu! Birkaç günde Kerbelaî oluvermişlerdi. Ne çabuk, kanları senin kanına karışacak kadar yücelmişlerdi Hakk dergâhında!

İşte bizleri de onların kölesi sayarak katabilirsin kervanına ey özgürler efendisi! Her gün Aşura ve her yer Kerbela değil mi? Öyleyse geç kalmış sayılmayız. Öyleyse kervan hala yürümekte ve savaş sürüp gitmekte...

Ey Şehitler Serdarı!

Sen ne aziz bir ev sahibisin!

Bize de ilahi aşktan bir kâse sun! Bunun için göz ucuyla bir nazar etsen yeter!

Ya Hüseyin!

Hür sana geldiğinde günah çukurundan daha yeni çıkmıştı! Hem de Peygamber Ehlibeyt'ini korkutmak, zamanın imamının önüne ordu sürmek gibi feci bir günah çukurundan! Ve sen hemen elinden tutmuş, arşa doğru uçması için kanatlandırmıştın adeta!

Ya Hüseyin! Ey imamım! Bana da Rabbin katında şefaet eyle!

Nefsimin ve Şeytan'ın yuvarladığı çukurdan

çıkmaq için haremgâhına geldim!

Aşk kervanının serdarından aşk dilenmeye geldim!

Nazar-ı lütfunla ferah bulsun ruhum!
Çamurdan çıkmak için yüce ruhun ışıq olsun yoluma! Şefaatin kalbime güç kuvvet versin ey Şehid!

Ruhun ölümsüzdür senin! Rabbinin izni ve kudretiyle bu dünyada yaşadığın zamandan bile daha iyi duyar, daha iyi görürsün kervanına katılmak için can atanları!

Aşk kervanı ilerlerken belaya doğru, nice milyonlar gaflet uykusundaı. O uykuya dalanlar sonra çok pişman olmuşlar, seninle gelenler ise ebedi saadete ermişlerdi. Basiretli olanlar biliyorlardı ki, senin hakka doğru yola çıkan kervanın hiçbir yerde durmadı ve durmayacak, ebede kadar yoluna devam edecek. Evet, hala da senin kervanın yoluna devam ediyor. Yezit ruhlular var oldukça her yer Kerbela ve her gün Aşura olmaya devam edecek. İşte bu haremi dolduranlar da seni ve ashabını Rabbin katında şefaatchi kılarak, Kerbelaîlerden ve Aşuraîlerden olmak arzusunda...

Ey mazlum-u Kerbela şefaet et bize Allah katında!

İmam Hüseyin'in Ziyaretnamesinden

İmam Hüseyin (a) için çok sayıda ziyaret metni rivayet edilmiştir. Kaynaklarda İmam

Hüseyin'in Arefe günü ziyareti, Aşura günü ziyareti, Kurban ve Fıtır bayramları ziyareti, yakından ziyareti ve uzaktan ziyareti gibi farklı başlıklarla çok sayıda ziyaret metni bulunmaktadır.

Bu ziyaretlerden biri "İmam Hüseyin'e Mahsus Ziyaret" diye geçen ziyarettir. İmam Cafer-i Sadık'tan (a) nakledilmiştir ve İmam'ın mezarının başına gelindiğinde okunur.

Tercümesi şöyle:

Selam sana ey Allah'ın seçilmiş kulu olan Âdem'in vârisi

Selam sana ey Allah'ın nebisi Nuh'un vârisi

Selam sana ey Allah ile konuşan Musa'nın vârisi

Selam sana ey Ruhullah İsa'nın vârisi

Selam sana ey Allah'ın habibi Muhammed'in vârisi

Selam sana ey Resulullah'ın vasisi Ali'nin vârisi

Selam sana ey rıza makamına ulaşmış Hasan'ın vârisi

Selam sana ey Peygamber'in kızı Fatıma'nın vârisi

Selam sana ey dosdoğru Şehid!

Selam sana ey çok iyi ve çok takvalı vasîy!

Selam sana ve sana ulaşıp seninle göçüp giden temiz ruhlara!

Selam seni çevreleyen meleklerle!

Şehadet ediyorum ki sen namazı dosdoğru ikame ettin, zekâtı verdin, marufu emrettin,

münkerden sakındırdın ve ölüm gelip çatıncaya kadar ihlâs ile Allah'a kulluk ettin.

Allah'ın selamı, rahmet ve bereketi sana olsun!

Başka Ziyaretnamelerden

Şimdi başka ziyaret metinlerinden de ziyaretin felsefesini ve İmam Hüseyin'in makamını anlatan bazı cümleleri tercüme edip aktaralım:

"Allah'ım! Durduğum mekânı görmekte, sözümü işitmektesin, bulunduğum bu makamı, niyazımı ve hüccetin ve Peygamber'inin torununun mezarına sığındığıma şahitsin.

Allah'ım! Dileklerimden haberdarsın, halim sana gizli değildir."

"Senin Peygamber'inin evladı, hüccetin ve emin olan kulunun hürmetini vesile ederek sana yöneldim..."

"Beni onun hatırı için katında değerli kıl ya Rabbi..."

"Allah'ım! Muhammed ve Ehlibeyt'ine salât ve selam gönder. Mazlumca şehid olan, gözyaşları maktulü Hüseyin'e tertemiz, güzelleşen ve bereketlenen bir salat ve selam gönder..."

"Selam sana ey mevlam!

Selam sana ey Allah'ın hücceti!

Selam sana ey Allah'ın seçkin kulu!

Selam sana ey Allah'ın halis kulu!

Selam sana ey gariplerin en garibi..."

Diğer Kerbela Şehitleri

İmam Hüseyin'in haremünde diğer Kerbela şehitlerinden sadece Habib Bin Muzahir'in ayrıyeten bir zarihi bulunuyor. Diğer şehitlerden Beni Haşim'den olanlar bir toplu mezarda ve öbür şehitler de başka bir toplu mezarda gömülmüşlerdir. Beni Haşim şehitlerinin İmam Hüseyin'in (a) ayakucu bölümünde defnedildikleri bildiriliyor kaynaklarda. İmam Hüseyin'in ayakucuna en yakın noktada yer alan şehidin Hz. Ali Ekber olduğu ayrıca bildiriliyor. Hatta İmam Hüseyin'in (a) zarihinin diğer imamlarımızın aksine dört köşeli değil de altı köşeli olması yanı başında Ali Ekber ve Ali Asgar yavrularının gömülmüş olmasına dayandırılıyor.

Kerbela'nın tövbekâr şehidi Hürri Riyahi'nin ise cenazesi kabilesi tarafından Kerbela'ya yakın Hür Köyü diye tanınan bir köyde defnedilmiştir. Orada da ayrıyeten bir ziyaretgâh yapılmış ki maalesef benim ziyaret etme fırsatım olmadı.

İmamın zarihinin biraz gerisinde az yukarıda, zarihe gidip gelirken görülen bir pencere var. O gümüş süslemeli pencerenin üst kısmında "Kerbela Şehitlerinin Makamı" diye yazılıyor. Tabi makam denilirken maksat mezar değildir. Büyük ve ferah bir bölme de değil burası. Belki de bizim ziyaretimiz sırasındaki kısmi tadilat nedeniyle böyleydi.

Fotoğraflardan gördüğüme göre daha önce zarihlerin benzeri daha geniş bir gümüş pencere

ve üzerinde Kerbela şehitlerinin isimlerinin teker teker yazılı olduğu bir bölme varmış. Böyle bir bölme şu anda yok, ya kaldırılmış ya da tadilat nedeniyle perdelenen kısımdan dolayı görülmüyor.

Habib Bin Muzahir'in zarihinin başına gidiyorum:

Selam sana Ey Habib Bin Muzahir!

Selam sana ey İmam Ali, İmam Hasan ve İmam Hüseyin'in sadık yaveri!

Selam sana ki, "Peygamber huzurunda, evladı mazlumca öldürülürken yaşıyor olmamızı mazur gösteremeyiz" deyip vefasız Kufelilerden yolunu ayırdın ve Şehitler Serdarı'nın şehadet kervanına katıldın!

Habib Bin Muzahir gerçekten, her türlü hürmeti hak edecek büyük bir şahsiyettir. O Kuran'ın tümünü ezberdi, her gece bol bol Kuran okurdu.

YA ABBAS BİN ALİ, YA KAMER-İ BENİ HAŞİM!

Hiç kuşkusuz, Kerbela'da kurulan cihat ve şehadet meydanında İmam Hüseyin'den sonra en çok parlayan ikinci kahraman İmam Ali'nin Ümmülbenin isimli eşinden dünyaya gelmiş olan ve Kamer-i Beni Haşim (Haşimoğulları'nın ay yüzlüsü) lakabıyla tanınmış yiğit oğlu Hz. Ebulfazl Abbas'tır. Hicri 26. yılında dünyaya gelmiştir. Hz. Abbas her haliyle her yerde ve her

şekilde İmam'ın (a) desteği, yar-u yaveri idi.

Hız. Abbas Kerbela'da hak ordusunun sancaktarı olduğu için "Alemdar-ı Kerbela" lakabına ve yine Fırat'tan su getirmek vazifesini üstlendiği için de "Sakka-ı Kerbela" yani Kerbela'nın su dağıtıcısı unvanına sahiptir.

O, su getirmek üzere gittiği Fırat nehrinden dönerken yolda şehit düştüğü için diğer şehitlerden uzakta kalmış ve oracıkta Kerbela toprağının bağrındaki yerini almış, ebedileşmişti.

İmam Hüseyin'in ziyaretinden edep ve hürmetle ayrıldıktan sonra şimdi sıra Hız. Abbas'ın mübarek türbesine girip, o vefa timsalinin manevi yüceliği önünde saygı ve aşkla selam durmanın sırasıdır.

İki ziyaretgâh arasında ciddi bir mesafe olduğu için, ayakkabıları emanetten alıp giyip gitmek gerekiyor. Ben de ayakkabılarımı alıp iki harem arasındaki "Beynel Haremeyn" alanından yürüyorum. Bu alan bütün Kerbela ziyaretçilerinin en çok özlediği, anımsadığı yerlerden biridir. İmam Hüseyin'den kopmadan Hız. Abbas'a yürümenin hoş hissi, coşturucu heyecanı...

Yaklaşık olarak İmam Hüseyin (a) ile aynı ihtişama sahip olan Hız. Abbas türbesine de edep ve aşkla giriyorum.

Selam sana ya Kamer-i Beni Haşim!

Selam sana ya Ebulfazl Abbas!

Selam sana Allah'ın Aslanı İmam Ali'nin aslan yigidi!

Selam sana ey Zeyneb'in can gardaşı!

Selam sana ey İmam Hüseyin'in çocuklarının
su umudu!

Selam sana ve kesilen kollarına!

Selam sana ey Fırat yolunda vurulan Ağam!

Selam sana ey vefanın timsali!

Selam sana ey şecaatin timsali!

Selam sana ey gayret ve hamiyetin timsali!

* * *

Hız. Abbas'ın şehadetini aklıma getirdiğimde
en çok zihnimde şu sahne canlanır:

Kesilen iki kollarından kanlar akmakta,
alınından, boğazından yaralanmış... Bu haliyle
başı İmam Hüseyin'in mübarek dizi üstünde.
İmam Hüseyin vefalı kardeşinin gözlerinin
etrafını saran kanları temizliyor. İki kardeş bir
şeyler konuşuyorlar. Hız. Abbas çocuklara su
ulaştıramadığından dert yaşıyor...

Saygıda kusur olur diye "abim-kardeşim"
demediği, efendim dediği İmam'a ilk defa
"Kardeşim Hüseyin yetiş!" diye sesleniyor!
İmam'ın dizi üstünde can verirken de şöyle
diyordu:

Beni can vermedikçe çadırlara götürmeyin.
Çocuklara Fırat'tan su getirme sözü vermiştim.
Şimdi onların su bekleyen bakışları önünde
mahcup olmak istemiyorum...

Hız. Ebulfazl Abbas'ın Ziyaretnamesinden:

Selam sana ey salih kul!

Selam sana ey Allah'a, elçisine,

Emirülmüminin'e, Hasan ve Hüseyin'e itaat eden!

Allah'ın selamı, rahmeti, bereketi, mağfireti ve rızvanı üzerine olsun!

Şahitlik ediyorum ve Allah'ı şahit olarak gösteriyorum ki sen, Bedir'dekilerin erdiği şehadete erdin...

Allah'ım! Muhammed ve Ehlibeyt'ine salavat gönder ve şu faziletli mekânda bana bağışlanmamış hiçbir günah, giderilmemiş hiçbir sorun, şifa verilmemiş hiçbir hastalık, örtülmemiş hiçbir ayıp... bırakma!

Selam sana ey Ali oğlu Eblufazl el-Abbas!

Selam sana ey vasilerin efendisinin oğlu!

Selam sana ey ilk İslam getirenlerin ilkinin oğlu!

Şahitlik ediyorum ki, Allah, Resulü ve kardeşin için çaba harcadın!

Ne iyi bir kardeş oldun sen!...

Şahitlik ediyorum ki sen, Peygamber evladının emrine teslimdin, onu tasdik etmekteydin, ona karşı vefalıydın, onun iyiliği için mücadele ettin!

Allah seni öldürenlere, hakkını gözetmeyenlere, hürmetini çiğneyenlere ve Fırat suyuna ulaşmana engel olanlara lanet etsin!

Şahitlik ediyorum ki sen mazlumca öldürüldün ve Allah sizlere vaat ettiğini mutlaka verecektir!

KERBELA'YA VEDA!

Kerbela'da kaldığım üç günü böyle

geçiriyorum. İmam Hüseyin haremi ile Hz. Abbas arasında gidip gelip ziyaret yapıyor, dua ediyor, buradaki safa dolu samimiyet dolu havayı bol bol soluyorum.

İnsanın kalbi öyle ısınıyor ki buralara. Etrafta dolaşan yüz binlerce insanın hiç biri yabancı değil. Kapılar, duvarlar, esen meltem, yerdeki mermerler, halılar... hepsi çok dost, çok sıcak, çok tanıdık...

Âşıklar mahşerinde, âşıklardan bir denizde yüzüyorsunuz. Aynı çırağın etrafında dönen kelebekler misali... Yanık yanık mersiyeler okunuyor her yerde...

Yaşlı ama tertemiz gözlerle dolu her yer.

Kalbini alan koşup gelmiş.

Kimisi hayatın kalbinde açtığı yaralarla baş edemediği için,

Kimisi ilahî sevgiye olan susuzluğunu gidermek için,

Kimisi Kerbela kokusunu daha yakından içine çekmek için,

Kimisi Zeyneb'in yüreğindeki yaralara ağlamak sızlamak için...

Çeşmenin başında toplanan insanlar gibiler buradakiler. Kimisi susadığı için, kimisi yıkanmak için, kimisi su taşımak için.. çeşmeye geliyor. Müşterek amaç ise suya ulaşmak.

İnsanoğlunun ilahî yüzünü böylesi yerlerde görmek daha kolay. İlahi sevgiden başka bu

insanları buraya çeken ne olabilir ki? Eğer evden çıkarken, kalpte bir riya, bir ihlâssızlık bir bulanıklık olsa bile inanın buraya gelince o da gidiyordur çoğu insanlarda.

Pakistanlı bir kardeşimiz bahsetmişti. Biliyorsunuz oralarda ekonomik seviye düşüktür ve sıradan insanların geliri çok sınırlıdır. Onlarca yıl ziyarete gitmek için para biriktiren annelerin olduğunu anlatmıştı. Kuruş kuruş dışından tırnağından artırıp bu güzel topraklara yüz sürmeye gelen insanlar varmış. Onlar için binlerce dolar biriktirip hacca gitmek bir hayal olarak kalıyor. Yıllarca para toplayıp İmam Hüseyin'in ziyaretine geliyorlar. İşte bu çevrede dolaşan insanlar böyle gönül ehli insanlar.

Onların arasında olmak, âşıklar kervanının kalabalığına karışmak başlı başına çok güzel bir mutluluk, çok asil bir haz.

Rabbim arzulayan her kese nasip buyursun.

Kerbela'ya veda edeceğim. İmam Hüseyin ve Hz. Abbas'tan ayrılıp Resulullah'ın vasisi, veziri, kardeşi, Ehlibeyt'in babası Hz. İmam Ali'ye doğru gideceğim.

Bir ayrılıktan, bir visale doğru...

Oğlundan babasına doğru...

Hüseyin'den Ali'ye doğru...

* * *

Kerbela'dan ayrılmak çok zor. Bu veda insana Hz. Zeyneb'in Kerbela'dan ayrılışını hatırlatıyor. Yetmiş iki yaren ve İmam Hüseyin (a) kanlar

içinde yerde yatıyor. Zeyneb-i Kübra ve Ehlibeyt'in kadınları kızları cenazelerin başına varıp ağlamaya bile fırsat bulamaksızın esir olarak Kербela'dan ayrılıyorlar.

İtilip kakılarak, kamçılanarak, hakaretlerle, aşağılamalarla Kербela'ya veda ediyorlar. Gözleri, akılları, kalpleri, ruhları Kербela'da esirken, kendileri çıplak develere bindirilmiş, önlerinde kesik başlarla İbn-i Ziyad ve Yezid'in zulüm sarayına doğru esaret yolculuğuna çıkarılıyorlar.

Acıdan, kederden susuzluklarını bile unutmuş Peyagmber hanedanı...

Başlarında yedi kardeşini ve onlarca yakın akrabasını şehit vermiş olan Zeyneb-i Kübra ve Allah'ın hastalığı vesile ederek koruduğu İmam Zeynülabidin (a).

İşte Kербela böyle bir yer. Gelmesi gitmesi, tepesi düzlüğü, toprağı suyu, güneşi sıcağı her biri bir şeyleri çağrıştırıyor ve her an kalbinizde aşkla karışık bir sızı inip çıkıyor...

NÜKTE 3:

HADİSLERDE KABİR ZİYARETİ

Ehlibeyt kaynaklarında, Resul-ü Ekrem ve Ehlibeyt imamları hatta diğer salih kulların ve sıradan insanların kabrinin ziyareti için sayısız hadis nakledilmiştir. Bu hadislerin bir kısmı Peygamberimizden ve çoğunluğu on iki imamlardan (a) nakledilmiştir.

Biz burada sadece Ehl-i Sünnet'in mühim kaynaklarında zikredilen hadislere yer

vereceğiz. Çünkü zaten bu mevzu Şii-Alevi camiada tartışma konusu değildir.

Peygamber Efendimiz'den İbn-i Mace'de: Kabirleri ziyaret ediniz, çünkü size ahireti hatırlatır.⁴⁰

Sahih-i Buhari'nin, "Kabirlerin Başında Söylenenler" bölümünde Resul-u Ekrem'in eşi Ayşe'den şöyle naklediyor: Peygamberimiz gecenin sonlarına doğru olunca Baki mezarlığına doğru gider ve onlara selam verir, onlara hitapta bulunurdu.⁴¹

Daha başka kaynaklarda da Peygamberimizin (s) çeşitli zamanlarda, özellikle içi buruklaşınca Baki mezarlığındaki müminlerle dertleştiğine dair rivayetler bulunuyor.

Sahih-i Müslim'de Peygamberimizin cemaatle mezarlığa gittiği ve insanlara mezar ziyaretinde neler söyleyeceklerini öğrettiği anlatılıyor.⁴²

Yine Sahih-i Müslim ve İbn-i Mace'de Peygamberimizin annesinin mezarını ziyaret edip, mezarı başında ağladığı ve

40 -İbn-i Mace'nin *Sahih*'inde, c.1, s.133, "Kabir Ziyaretleri" bölümü.

41 -*Sahih-i Buhari*, c.3, s.63, Kabirlerin Başında Söylenenler bölümü.

42 -*Sahih-i Müslim*, c.3, s.11, "Kabirlerin Başında Söylenenler" bölümü

etrafındakileri ağlattığı yazılıdır.⁴³

Tarih kaynaklarında İmam Hüseyin'in Yezid'in biat talebine karşı Medine'den çıkmadan önce Peygamberimizin mezarı başına gelip sevgili ceddine selam verip dertleştiğini okumaktayız.

Bu aktardığımız kadarıyla dahi, kabir ziyaretinin Peygamberimiz (s) ve Ehlibeyt'inin hayatının bir parçası olduğu apaçık anlaşılıyor.

Özellikle Ehlibeyt kaynaklarında, Peygamberimiz ve Ehlibeyt'ten nakledilen rivayetlerde "bizi öldükten sonra ziyaret eden, sağ iken ziyaret etmiş gibidir" anlamını ifade eden hadislerle rastlamaktayız. Aynı şekilde bu ziyaretler karşılığında cennet vaat eden, büyük sevaplar vaat eden çok sayıda rivayetler mevcuttur.

Ziyaret konusunun akli, nakli delilleri bir yana, kendi şahsi deneyimime de dayanarak rahatlıkla şunu söyleyebilirim ki: Bizler mezarını ziyaret ettiğimiz bir şahsiyete kendimizi daha yakın hissederiz. Bu sizlerin de hayatınızda yaşadığınız bir tecrübe olabilir. Ben, yakınlığı ve kolaylığı sebebiyle en çok mezarını ziyaret ettiğim İmam Rıza (a) ile gönül bağımın örneğin aziz babaları Hz. İmam Musa Kâzım veya aziz evlatları Hz. İmam Muhammed Taki'den daha kuvvetli olduğunu,

43-Sahih-i Müslim, c.3, s.65; Sünen-i İbn-i Mace, c.1, s.114

ziyaretine gittiğim imamın gönül dünyamda daha etkili bir yeri olduğunu rahatlıkla söyleyebiliyorum. Bu dahi din büyüklerimizin kabrini ziyaret etmenin bizim için ne kadar faydalı olabileceğini ortaya koymaya yeter.

İstanbul'da yaşayan Müslümanlar olarak bizim birçoğumuz Hz. Eyyüb el-Ensari'nin ziyaretine gitmişizdir. Bu ziyarete giden her bir Müslümanın zihin ve gönül dünyasında Hz. Eyyüb el-Ensari'nin aynı seviyede diğer sahabelere nispetle daha özel bir yeri vardır. Onu kendinize daha yakın hissedersiniz. Sanki kendisiyle bir yerlerde bire bir görüşüp tanışmış gibi olursunuz. Zira öbürlerini sadece okumuş ve duymuşsunuz Hz. Eyyüb el-Ensari'nin ise hatırasına donukmuşsunuz, yattığı toprağa varmış yakından ruhuna Fatiha okumuşsunuz.

5. BÖLÜM:
NECEF-İ EŞREF
KERBELA NECEF ARASI BİR
KOMÜNİST?

Kerbela'daki veda ziyaretinden sonra, fazla da ağır tutmadığım bavulumu alıp taksi bulabileceğim bir noktaya geliyorum.

Bir şoförle pazarlık yapıp anlaşıyoruz. Bu seferki öncekilere hele hele beni Kerbela'ya getiren Âla isimli kardeşimize hiç benzemiyor. Misafirmiş, ziyaretçiymiş pek umursamadığı gayet belli. Onun için tek önemli olan fiyat. Özellikle de yolun sonlarına gelince, anlaşılmış olmamıza rağmen, işin kuralına aykırı şekilde fiyatı artırmaya kalkması bunun ispatı oldu.

Yolda konuşuyoruz. Kendisine çeşitli konularda sorular soruyorum. Cevapları düzgün değil. Dini bilgisi pek yok. Bir ara bana "şiyuî" yani komünist olduğunu söylüyor. Çok üzerinde durmuyorum ben ama söylediğim birkaç cümleden bu kutsal topraklarda nasıl Komünist olabildin, anlamını çıkarmış olabilir kendisi.

Taklit mercilerinden söz açılıyor bir ara. Diyor ki: Taklit mercii bana sorarsan Ayetullah Sistani'dir. Geri kalanını boş ver!

Biraz sohbet ediyoruz. Çocuklarından falan bahsediyor. Çocuklarının isimleri Ehlibeyt (a) isimlerinden. Sonra ben şaka yaptım komünist falan değilim diyor. Yolun sonuna kadar neye inanıp neye inanmadığını tam olarak anlayamadım. Kesin olan bir şey vardı, o da bu zavallı adamın, Peygamber ve Ehlibeyt ahlakından tamamen nasipsiz olduğu gerçeği idi.

Yolun yarıları gibi bir kontrol noktasına yaklaşıyoruz. Bana diyor ki, burada bizi durduracaklar sen hiçbir şey söyleme, hatta sorarlarsa evet ben mühendisim dersin. Ben de, susabilirim ama yalan söyleyemem dedim.

Maksadı kontrol noktasından uğraşmadan geçmek mi, yoksa her kese açık olmayan bir kestirme yolu kullanmak mı anlayamadım.

Kontrol noktasına gelince polis evrak istiyor. Bizimki bir belge uzatıyor ve "arkadaş Hz. Zehra sahnında çalışan bir mühendistir onu götürüyorum diyor. Polis, neye bakarak, nereden anlayarak bilmem ama bu numarayı yutmadı. Bana bir şey sormaya da gerek duymadan şoförün yalan söylediğini anladı. Kendisine kızdıktan sonra bir daha böyle bir şey yaparsan taksi geçiş belgeni iptal ettireceğim diye de ekledi.

Yalanın alçaltıcılığı her zaman yerli yerindedir. Bir yalanın kötülüğü anında havaya yayılır, ortamda bulunan her kes de o kötülüğü hisseder. Hiçbir yalan hatta gri de olsa, pembe de olsa bizden bir şeyler alıp götürmeden geçip

gitmez.

Şoförün Ehlibeyt'in yattığı toprakların yanı başında ama ahlak ve erdemden bu kadar uzak olması düşündürücü idi benim için.

Kontrol noktasından geçtik yolumuza devam ediyoruz.

Yol boyu kafamda düşünceler dolaşmaya devam ediyor. Her ne kadar bu topraklar bizler için çok büyüleyici de olsa, ama demek ki insanın nerede yaşadığı önemli değilmiş. Hz. Peygamber'in (s) yanı başında Ebu Leheb de olabilirsin, Peygamber'in pek uzağında Üveys el-Karani (Veysel Karani) veya Habeş kralı Necaşi de olabilirsin.

Her insan kendi başına bir dünyadır. Coğrafya, aile, ortam, çağ... hepsi önemli ama sonuçta her şey kişinin tercihlerinde bitiyor. Çok şeyler etkili olabilir ama aynı zamanda hiçbir şey kişiyi yüzde yüz esir alıp iç dünyasında özgürce seçimler yapmasına engel olamaz. İnsan insan olduğu sürece iyi olanla kötü olanı, güzel olanla çirkin olanı esas itibariyle ayırt edebilir. Böyle olunca da her insan, iyiye karşı kötü olanı ve doğruya karşı yanlış olanı seçtiği için prensip olarak kınanabilir ve suçlanabilir. Prensip olarak ve esas olarak bu böyle olmakla birlikte kişiden kişiye ve şeraite göre değişen durumları da inkâr edemeyiz. Bu yüzdendir ki kişiler bütün bu şeraite ve sahip oldukları bilgiye, bilince göre her biri kendine özel olarak, ilahi huzurda hesap vereceklerdir.

İslam'ın mantığı kişilerin özgür iradesiyle yaptıkları seçimler üzerine oturtulmuştur. Kimse memleket, ülke, ırk, kavim, akraba, renk, güzellik-çirkinlik, büyüklü- küçüklük üzerinden değerlendirilmeye tabi tutulamaz.

Kuran-ı Kerim'de bir yandan Hz. Nuh'un oğlunun iman etmeyerek kurtuluş gemisine binmemiş olması⁴⁴ ve Hz. Lut'un eşinin hüsrana ehli olduğu⁴⁵ net bir şekilde anlatılırken, diğer yandan Firavun'un karısı Asiye'nin bütün mümin kadınlar ve mümin erkekler için örnek olabilecek kadar üstün bir hanımefendi olduğu anlatılmıştır.⁴⁶

NECEF-İ EŞREF HAKKINDA⁴⁷

Necef-i Eşref'in geçmişi İslam öncesine dayanmaktadır. Ancak bu şehrin önemi daha çok İmam Ali'nin (a) türbesi ve Necef ilim havzasının varlığından kaynaklanmaktadır. Günümüzde bu şehir, Irak'ın siyasi iktidar yapısına da etki eden, dini merciliğin varlığıyla daha çok önem kazanmıştır.

Necef, Bağdat'ın 165 km güneybatısında, Kerbela'nın 77 km güneydoğusunda ve Kufe'nin 10 km güneyinde yer almaktadır. Irak tarihinin eski medeniyetlerinden Hire

44-Hud, 45

45-Ankebut, 33

46-Tahrim, 11

47-Necef şehri hakkındaki bilgiler, Wikishia sitesinden alıntı yapılarak editlenmiş ve özetlenmiştir.

antik kentinin bu şehrin yakınında bulunması, bu bölgenin tarihi geçmişinden haber vermektedir. Vadiyu's-Selam kuzeyinde, Necef'in kurumuş denizi batısında ve Arabistan, Suriye ve Ürdün'e uzanan Badiyetu's-Şam'a birleşen çöl ise bu şehrin batısında bulunmaktadır.

Necef şehri coğrafi konum olarak aslında şehir ve sahra sınırında yer almaktadır. Şehir olarak Kufe ve sahra olarak ise çevresindeki çok fazla sıcak ve rüzgârı bu şehre getiren kumsallardır. Hava sıcaklığı bazen 59 dereceye kadar yükselmektedir. Necef, su yönünden her zaman sıkıntıda olan bir şehirdir, bununla birlikte bazı dönemler su bolluğu da yaşamıştır.

Necef'in Tarihi

Necef şehri, Lahmiler ve Âl-i Munzir devletinin medeniyet merkezi olan Hire antik şehrine komşu olması nedeniyle kültür, tmedeniyet ve bayındırlık nimetinden yararlanmıştır. O zamanlar Hıristiyan olan bölge Arapları, "Mart Meryem" gibi İslamiyet dönemine kadar baki kalmış çok sayıda kilise inşa etmişlerdir.

İslam döneminde, Necef ismi sadece İran ve Irak'ın fethedilmesi ve genişletilmesiyle ilgili tarihsel metinlerde görülmektedir.

Abbasiler dönemine kadar ismi göze çarpmamaktadır. Harun Reşit döneminde ise İmam Ali'nin (a) türbesinin aşikâr olması sebebiyle, şehir İmam Ali'nin (a) türbesi çevresinde yoğunlaşmıştır.

Necef'in Gelişimi

Taberistan Alevileri İmam Ali'nin (a) kabri üzerine bir bina inşa etmenin yanı sıra güvenliğin sağlanması için de şehrin etrafına duvar ördüler. Şii Deylemi padişahları da türbenin onarım, restorasyonu ve yapım hizmetleri için çok çaba gösterdiler.

Musul'un Şii hakimi Ebu'l-Heyca Abdullah b. Hamdan (ö. 317/929), Hicri 283 yılında şehri çevreleyen duvarları restore ederek, ona kapılar yaptı.

Moğol Celayirîler ve İlhanlılar yedinci ve sekizinci asırda şehrin ve İmam Ali'nin (a) mukaddes türbesinin restorasyonu ve genişletilmesi için büyük servet harcadılar. Yine Hind emirlerinden Emir Firuz ve Emir 1. Ahmed sekizinci asrın sonlarında türbenin idaresi ve şehrin restorasyonu için çaba gösterdiler.

Safeviler döneminde Şah İsmail ve Şah Tahmasıb, Necef şehrinin su sorununun çözülmesi için nehirler kazarak Fırat nehrinin suyunun şehre taşınmasını sağlamışlardır.

Kanuni Sultan Süleyman Necef'in gelişmesi için çok çaba sarf etmiştir. Kanuni

Sultan Süleyman ve Şii Safevi padişahları, geniş çaplı rekabetlerinde Necef'e büyük katkılar sağladılar.

Kaçarlar döneminde Vahhabilerin saldırısını önlemek için Feth Ali Şah'ın veziri Nizamüddeve İsfahani hicri 1217 yılından 1257 yılına kadar şehrin etrafına sağlam bir duvar inşa etti.

Necef hükümeti hicri 1350 yılında bu duvarı kaldırarak yerine medrese ve hastane yaptı. Halk da onun çevresine evler inşa ettiler.

Necef şehri önceleri Mişrak, Huveys, Amare ve Burak olmak üzere 4 asli mahalleden oluşmakta ve bu mahallelerden her biri de kendi içinde küçük mahalleleri barındırmaktaydı. Bütünü bu dört mahalleden oluşan Necef-i Eşref şehri, bu genişleme ve gelişmelerden sonra eski şehir ve yeni şehir olarak iki bölüme ayrıldı. Bahsettiğimiz dört mahalle eski şehir, eklenen yeni bölümler ise yeni şehir olarak adlandırıldı.

Necef İlim Havzası'nın Teşkilî ve Gelişimi

Şeyh Tûsi (r.a) hicri beşinci asrın başlarında Necef'e hicret etti ve kendi ders halkasını oluşturmakla, bu şehri Şii ilim ve kültür merkezlerinden biri haline getirdi.

Şah Abbas, Necef'in ilmi merkezîyetini yeniden kazanması ve ilim havzasının aktifleşmesi için çok çaba harcadı. Hatta

Osmanlılarla yaptığı müzakerelerde Necef'in İran'a ilhak edilmesini istemiş, ancak Osmanlı veziri onun bu isteğine şöyle cevap vermiştir: "Necef'in taşları bin insana bedeldir."

Necef'in merkeziyeti, Mukaddes-i Erdebili'nin Necef'e girişi ve onun ders halkasının oluşmasıyla daha da güçlendi.

Hicri on ikinci asırda, Behbehani'nin ders halkasının Kerbela'ya intikal etmesiyle Necef havzasının konumu zayıfladı. Ama Hicri on üçüncü asırda Kaşifulgita ve Bahrululum ve Şeyh Murtaza Ensari gibi büyük âlimlerin varlığıyla önceki ilmi konumunu yeniden kazandı hatta daha da canlandı.

İran'daki Meşrutiyet Devrimi döneminde, Ahund Horasani ve Mirza Nayini gibi Necef'te ikamet eden müçtehitler, buradan meşrutiyetin fikrî ve dinî önderliğini ellerine alarak, bu devrimi hidayet ve himaye ettiler.

Baas hükümeti döneminde çok fazla baskılara maruz kalan Necef ilim havzası, bütün bu baskılara rağmen baki kalmayı ve aynı şekilde Şii âleminin ilmi merkezlerinden biri olarak konumunu koruyup etkin olmayı başarmıştır.

İMAM ALİ (A) KİMDİR?

İmamlar arasında, İmam Ali (a) hakkında konuşmak en zor olanıdır. Çünkü Peygamberimizin (s) risaletle görevlendirildiği

tarihten itibaren İslam'ın gizli tebliği, açıktan tebliği, ambargo dönemi, hicret, savaşlar gibi bütün aşamalarda İmam Ali (a) hep sahnede ve "habibim" dediği Rasul-ü Ekrem'in (s) yanı başında olmuştur. Peygamberimizin (s) vefatından sonra da ilk üç halife döneminde evinde olmasına rağmen yine bir ilim kapısı ve başvuru mercii olarak bulunmuş ve sahneden tamamen çekilmemiştir.

İmam Ali'nin (a) asıl tarihin adım adım takip ettiği dönemi ise beş yıllık hilafet dönemi olmuştur. Bu dönemde ilim şehrinin kapısı İmam Ali (a) bir imam olmanın dışında, aynı zamanda bir yönetici, öğretmen, komutan, siyasetçi, eğitimci... olarak sahnede bulunuyor. Özellikle sayısız sosyal ve siyasi çalkantının tam ortasında, fitne dalgalarıyla, fikirsel çekişmelerle mücadele eden bir İmam Ali (a) var.

Şimdi bu kitabın hacmine uygun şekilde kısa bir bakış atalım İmam Ali'nin (a) kimliği ve yaşamına.

İmam Ali'nin (a) Eşsiz Makamı

İmam Ali (a) Fil olayından 30 yıl sonra Recep ayının 13. günü ⁴⁸ Mekke-i Mükerrreme'de ve Allah'ın evi Kâbe'de dünyaya gelmiştir.

Annesi Hz. Peygamber'e de uzun yıllar annelik yapmış olan Fatıma Binti Esed'dir. Babası da yine sevgili Peygamberimizi kendi evlatlarından daha

üstün tutarak büyüten amcası Hz. Ebu Talib'tir.

En çok bilinen lakapları, Emirülmüminin, Haydar, Murtaza ve en çok bilinen künyeleri ise, Ebulhasan ve Ebuturab'tır.

Peygamberimizin hem amcaoğlu, hem damadı hem de kardeşliğidir.

Bütün bunların ötesinde Hz. Ali (a) Allah'ın emriyle Hz. Peygamber (s) tarafından vasî olarak seçilmiş ve on iki Ehlibeyt imamının ilki, diğer bütün İmamların da baba ve dedesidir.

Sünni-Şii hiçbir Müslüman Hz. Ali'nin (a) ulvî makamını küçümseyemez, onu sıradan bir sahabi olarak görmez.

Sünni-Şii tefsir kaynaklarına göre Kuran-ı Kerim'de Hz. İmam Ali ile ilgili birçok ayet vardır. Bazı Ehlisünnet kaynaklarında geçtiğine göre böylesi ayetlerin sayısı üç yüzü buluyor.⁴⁹

Yine Peygamber efendimizin dilinden Hz. İmam Ali'ye mahsus çok sayıda hadis nakledilmiştir.

Onlardan bir kaçını büyük Ehlisünnet kaynaklardan aktaralım:

İmam Ahmed Bin Hanbel: Ali Bin Ebi Talib hakkında aktarılan faziletler kadar hiçbir başka sahabi hakkında fazilet aktarılmış değildir.⁵⁰

Abdullah Bin Mesud: Biz Medine halkının en

49-İbn-i Abbas'tan rivayetle *Tarih-i Bağdad*, c.2, s.221

50-Ahmed bin Hanbel, *Fezail-i Emirulmuminin Ali Bin Ebi Talib*, s.9

üstününün Ali Bin Ebi Talib olduğunu konuşurduk.⁵¹

Ya Ali senin bana göre durumun Harun'un Musa'ya göre olan durumu gibidir ancak benden sonra Peygamber gelmeyecektir.⁵²

Resul-i Ekrem (s): Ali (a) bendendir ben de ondanım. O, benden sonra sizin velinizdir.⁵³

Daha nice çoğumuzun duyduğu İmam Ali (a) menkıbeleri, faziletleri sadece Şii kaynaklar değil Sünni kaynaklarda da zikrolmuştur. Bu hadisler o kadar çoktur ki meşhur Ehlişünnet âlimi Celaledin Suyutî önemli eseri *Camiu'l-Ahadis*'te İmam Ali (a) ile ilgili 3158 rivayete yer vermiştir.⁵⁴

İmam Ali (a) Allah Rasulü'ne ilk iman eden kişidir. Ondan sonra da Peygamberimizi hiç yalnız bırakmamış İslam uğruna hiçbir fedakârlıktan kaçınmamıştır.

Peygamberimiz akrabalarını İslam'a davet etmek amacıyla yemek verdiğinde yemeği hazırlayan, Mekke'den geceleyin gizlice Medine'ye giderken (suikastçı müşrikler yokluğunu anlamasın diye) yatağına yatan, Kâbe'nin yanında tek başına namaz kırlarken

51-Ahmed bin Hanbel, *Fezail-i Emirulmuminin Ali Bin Ebi Talib*, s.260

52-Sahih-i Buhari, c.2, Menakib-i Ali Bin Ebi Talib Babı; *Sahih-i Müslim*, *Fezail-i Ali Bin Ebi Talib Babı*.

53-İmam Nesai, *Hasais-i Emirulmuminin*, s.99

54-Suyutî, *Camiu'l-Ahadis*, c.16-17

kendisiyle namaz kılan, vahiy inerken birçok zaman yanında bulunan, Hendek'te "buna cevap verebilecek yok mu" buyurduğunda tek ayağa kalkan, Uhud'da her kes kaçarken Peygamberi canı pahasına savunan ve nihayet başkaları hilafet makamı için tartışırken Peygamber'in cenazesini bırakmayıp hürmetle defin kefin işleriyle uğraşan... İmam Ali!

Medine'de bir ensar ile bir muhaciri kardeş yapan Peygamberimiz (s), hem yaş farkına rağmen, hem de her ikisi de muhacir olmalarına rağmen onca sahabe içinden Hz. İmam Ali'yi (a) kendisine kardeş seçmiştir.

İmam Ali'nin (a) faziletlerini ne kadar da özetlese bir kitap kadar uzar gider. Mecburen bu kadarıyla yetinip bereketli hayatını genel hatlarıyla özetleyelim.

Peygamberimizden Sonra İmam Ali (a)

Peygamberimizin vefatının hemen sonrasında Hz. İmam Ali (a) Sakife'deki halife seçimine katılmamış, Peygamber'in (a) cenazesini yerde bırakmayı kendisine yakıştırmamıştır.

Sakife'de yapılan halife seçimini de kabul etmeyen İmam Ali (a) İslam'ın bünyesi henüz zayıfken ve Bizans gibi büyük dış güçler tek bir hamleyle İslam'ı yok etmeyi planlıyorken iç çekişme çıkmasın diye susmayı tercih etmiştir. Bununla birlikte güçlü görüşe göre, Hz. Fatıma (s) yaşadığı sürece zorlamalara rağmen Sakife'de

halife seçilen Ebu Bekir Bin Kuhafe'ye biat etmemiştir. Birçok Sünni kaynakta da aktarıldığına göre Ebuzer, Selman, Ammar... gibi bir çok seçkin sahabe de İmam Ali'nin (a) evinde toplanıp Sakife'deki halife seçimine itiraz etmişlerdir.

İmam Ali'nin (a) kendisinden önceki ilk üç halife döneminde geçen yirmi beş yılı çeşitli yapıcı meşgaleler ile geçmiştir. Bunlardan bazıları şunlardır:

Kuran'ın toplanması,

Halifelere danıştıkları konularda fikir vermek,

Fakirlerle ilgilenmek,

Yaklaşık bin köle alıp azad etmek,

Çiftçilik ve özellikle ağaç ekmek,

Su kuyuları açıp su kanalları inşa etmek,

Çok sayıda cami inşa etmek (ismi bilinen beş cami var),

Yıllık geliri kırk bin dinarı bulan vakıf mülk ve binalar oluşturmak,

Fakir fukaranın yardımına koşup onları gözetmek.

İşte her anını yapıp etmekle, üretmekle, eksikleri tamamlayıp yanlışları düzeltmekle geçiren bir İmam Ali (a) bu şekilde hepimiz için örnek olmuştur. O, insanüstü kerametler kullanarak, emrine melekleri alarak değil, elleri nasır bağlayana kadar çalışarak, anlından ter akıtıp, beline kadar çamura girerek bu işleri

yapmıştır.

İmam Ali'nin (a) hayatı bu yönüyle tam bir kulluk hayatıdır. Ömrünün her anını ve terinin son damlasına kadar bütün gücünü Allah'a ve Allah'ın kullarına hizmete adayan bir salih kul...

İmam Ali (a) üçüncü halife Osman Bin Afvan'ın çıkan isyanda öldürülmesinin ardından halkın evine toplanarak halife olmasında ısrar etmesi üzerine hilafeti kabul etmiştir. Ancak tam bir adalet devleti anlayışıyla hareket etmesini hazmedemeyip beklediğini alamayan birçok önemli şahsiyet ve bazı sahabeler biatlerini çiğneyip, İmam Ali'ye (a) savaş açanların safına katıldılar.

İmam Ali'ye savaş açanların bahanesi ise katledilen halife Osman Bin Afvan'ın kanını istemektir. İmam Ali (a), onlara katili bulun kısas yapalım diyordu. Hem Muaviye ve hem de Peygamberimizin zevcesi Ayşe ise bir yandan İmam Ali'yi (a) halifenin öldürülmesinden dolayı suçluyor bir yandan da savaş için ordu topluyorlardı.

Onların halifenin kanını bahane olarak kullandıkları çok belliydi. Zira İmam Ali (a) halkı yatıştırmak, halifeyi isyan eden halka karşı korumak için elinden geleni yapmıştı. Hatta İmam Hasan ve İmam Hüseyin'i (a) halifeyi korumakla görevlendirmişti. Buna karşı Muaviye halifenin yardım isteğini kulak ardı etmiş, göstermelik bir ordu hazır etmiş ama Medine'ye girip halifeyi kurtarmasını istememiş âdete

halifenin öldürülmesini beklemişti.

İmam Ali'nin ilk savaşı İslam ümmetinin en büyük fitnesi sayabileceğimiz Cemel savaşı olmuştur. Bu savaş, halife Osman hayattayken halkı kendisine karşı tahrik eden ama ölümünden sonra kanını almak için ordu kuran Peygamberimizin eşi Ayşe ile olmuştur. Savaşın bilançosu sekiz bin veya bazı kayıtlara göre daha fazla ölü ve çok sayıda yaralı olmuş ve Hz. Ali (a) ve ordusunun galip gelmesiyle sonuçlanmıştır.

Cemel savaşının ardından ise hilafet peşinde olan Muaviye ile meydana gelen Sıffin savaşı gerçekleşmiştir. Bu savaşta İmam Ali (a) tam galip gelip fitne ateşini söndürecekken, Muaviye'nin askerleri mızrakların ucuna Kuran Mushaflarını geçirerek, aramızda Allah'ın kitabı hüküm versin diye bağırmaya başladılar. İmam Ali'nin (a) ordusundaki saf, cahil bir kitle bu hileye kandı ve İmam Ali'yi (a) hakemliğe mecbur ettiler.

Hakemlikte de İmam Ali'nin (a) değil kendi seçtikleri kişinin hakem olmasında ısrar ettiler.

Hilekâr deha Amr Bin As'ın karşısına Ebu Musa Eş'arî'yi çıkardılar. Bu hakemlik Hz. Ali'nin (a) aleyhine ve Muaviye'nin lehine bir hileyle sonuçlandı lakin İmam (a) bu hilekârlığı kabul etmedi. Zira Amr Bin As, eğer Ebu Musa Eş'arî İmam Ali'yi (a) hilafetten azlederse kendisi de Muaviye'yi azledeceğini söylemiş ama dediğini tutmayarak Muaviye'yi hilafete atadığını beyan etmişti.

Olaylar böyle gelişince, İmam Ali'nin ordusundaki kuru kafalı cahil topluluk bu sefer kendilerini suçlamak yerine yine İmam Ali'yi (a) suçlayarak neden bizim yanlışıma sen ortak oldun diye İmam Ali'ye muhalefet bayrağı açtılar.

Onlar daha sonra tarihte "hariciler" olarak anılacak olan kitle idiler. Ayrılıp gidip Nehrivan denilen bir yerde ordu kurdular. Bir süre sonra gelip geçene eziyetler yapmaya, İmam Ali'yi (a) sevenlerin kanını dökmeye başlayınca İmam Ali (a) onların büyük bir kısmını mantıklı deliller ve açıklamalarla ikna etti. Kalan kısmını da Nehrivan savaşı diye tarihe geçen savaşla dağıttı.

İmam Ali'nin (a) tarih boyunca bütün insanlığa örnek olacak olan beş yıllık adalet hükümeti, Hicretin 40. yılında Ramazan ayının 21. günü İmam'ın şehit olmasıyla sona ermiştir.

İmam Ali'nin Kâbe'de başlayan mübarek ömrü mihrapta cehalet ve şekavet kılıcıyla yaralanıp iki gün yaralı kaldıktan sonra şehit düşmesiyle sona ermiştir.

İmam Ali'den (a) bize kalan hikmet, maneviyat ve maarif mirası Hz. Peygamber'den (s) sonraki en büyük, en geniş mirastır. Sözlerinin toplandığı birçok müstakil eser bulunuyor ki en çok bilinenleri *Nehcü'l-Belaga* ve *Gureru'l-Hikem* kitaplarıdır.

NECEF-İ EŞREF'TEYİM

Önceki tecrübelerimden ders çıkartarak, bu

sefer Necef-i Eşref'e gelmeden otelimi ayırttım. Necef-i Eşref'te İmam Ali Medresesi'nin inşaatı için ikamet ettiğini bildiğim, köylüm İmdat Aymaz abimizin varlığından haberdardım. Sağ olsun zahmet etti ve bir iki gün öncesinden beğendiği bir otelden yer ayırttı bana. Böylece Kerbela'dan gelirken yakın bir adreste inip dolaşmadan otelime geçebildim. Odaya yerleştikten az sonra İmdat abi geldi. Lobide biraz sohbet ettik. Beni inşaatında çalıştığı ve kaldığı İmam Ali Okulu'na davet etti. Müsait bir fırsatta gidip okulu ziyaret edeceğimi söyledim kendisine.

Bütün ziyaretler gibi yine istirahat ve ziyaret guslünden sonra giyinip güzel kokular sürünüp otelden çıktım.

Hiç tartışmaya mahal yok. İmam Ali'nin çok özel bir heybeti vardır her Müslüman'ın kalbinde. İmam Ali (a) on iki Ehlibeyt imamlarından biri değil onların babası, en büyüğü ve en üstünüdür.

Hız. Resulullah'ın (s) çok özel bir makama oturttuğu ve her kesten özel tuttuğu yüzlerce hadislerle hem Sünni hem Şii kaynaklarda övüldüğü, İmam Ali (a)...

Her şeyi ile sıfır yaşından itibaren Peygamberimizin yetiştirip büyüttüğü tek kadın Hız. Fatıma'dır. O, Resul-i Ekrem'in kalbinin parçası, dünya kadınlarının hanımefendisidir. Erkek olarak ise küçük yaştan yediğinden yedirip, içtiğinden içirdiği, her şeyi ile ilgilendiği, eğitip büyüttüğü tek bir erkek varadır, o da İmam

Ali'dir.

İmam Ali'nin (a) babası Hz. Ebutalib'in geçim durumu iyi değildi. Bu yüzden çocuklarının bakımı için kardeşleri arasında bir yardımlaşma girişimi oldu. Oğullarından Cafer'i Hz. Hamza yanına alırken beş yaşındaki Ali'yi (a) de Hz. Peygamber evine aldı. Böylece Ali'nin (a) canı Hz. Muhammed'in (s) gönül bahçesinde hayat bulup, yüceldikçe yüceldi.

Kendisi ne güzel ifade etmiş bu durumu:

"Çocuktum henüz, o beni bağına basardı; yatağına alırdı; vücudunu bana değdirir, beni koklardı. Lokmayı çiğner, ağzıma verir, yedirirdi. Ne bir yalan söylediğimi duymuştur, ne bir kötülük ettiğimi görmüştür. O, süten kesildiği andan itibaren Allah, meleklerinden pek büyük bir meleği ona eş etmişti; o melek gece-gündüz, ona yücelikler yolunu gösterirdi; âlem ehlinin en güzel huylarını belletirdi. Ben de her an, devenin yavrusu, nasıl anasının ardından giderse, onun ardından giderdim; o, her gün bana huylarından birini belletir, ona uymamı buyururdu."

Evet! İşte şu an karşımda böyle yüce bir İmam var! Ömrü boyunca Peygamber'den ayrılmayan, Peygamber'in hoş kokusunu her gün içine çeken, nuruyla nurlanan, canıyla can bulan ve canını O yüce sevgiliye kalkan eden Haydar-ı Kerrar!

Hemen şu altın kubbenin altında Zülfikar sahibi Ali yatıyor!

La Feta İlla Ali, La Seyfe İlla Zülfikar!

Ali'den başka yiğit, Zülfikar'dan başka kılıç

yoktur!

* * *

Subhanallah! Ali'ye doğru yürümek, Ali'nin toprağı kucakladığı makama yaklaşmak öyle basit bir şey mi?! Ürpersek, titresek yersiz olmaz...

Yeryüzünde adaletin yüksek sesidir Ali!

Allah'ın aslanıdır, Haydar-ı Kerrar'dır Ali!

Peygamberin yılmaz yorulmaz, korkmaz kaçmaz fedaisidir Ali!

Savaş meydanında heybetli bir aslan, şehirde geceleri fakir fukarayı dolaşan, yetim çocukların oyun arkadaşı Ali!

Bu yaşıma kadar aklımı kulağımı sözleri, hikmetleriyle dolduran İmam Ali'nin mübarek türbesine doğru yürüyor olmak, birkaç adım sonra onun manevi huzuruna varacak olmak ne güzel bir saadet!

Her büyük şahsiyetin akılda kalan ve öne çıkan bir çehresi vardır ama bu İmam Ali (a) için çok geçerli değil. Ali deyince aklımıza o kadar çok şey bir anda hutur ediyor ki hayran kalıyoruz. Bir yandan Resulullah'ın ömrü boyunca yar-u yaveri olması, bir yandan Zülfikar'ıyla sembolleşen şecaati ve yiğitliği, bir yandan ilim şehrinin kapısı olarak uçsuz bucaksız bir ilim hikmet deryası olması, bir yandan züht ve takvası ile takvalıların mevlası oluşu, bir yandan dillere destan adalet anlayışı, sağanak yağmur gibi üzerine yağın fitne yağmurlarının önünde bir dağ gibi durması...

Sanki bir okyanustan bahsediyoruz, uçsuz bucaksız bir insaniyet, erdem, fazilet okyanusu!

Ne mutlu bana ki şimdi bu okyanusun sahiline kadar varıp gelmişim!

* * *

Benim otelden çıkıp geldiğim giriş kapısı tarafında tadilat var, kubbenin etrafında iskeleler falan kurulmuş ve neredeyse hala görünmüyor kubbe. Biraz daha yaklaşıncı elim göğsümde selam veriyorum.

Selam sana ya Emirelmüminin!

Selam sana ey Peygamberin vasisi!

Selam sana ey müttakilerin imamı!

Selam sana ey İmamların babası!

Selam sana ey Zehra'nın eşi!

Selam sana Ya Ali Bin Ebi Talib!

Ey mevlam, ey efendim, selam sana bu zavallı bendeden ve selam gönderen tüm dostlarından!

Selam olsun sana ailemden, dostlarımdan, vatanımdan, tüm âşıklarından, tüm mümin kalplerden!

Burada Şeytan ile aranız çok açık olur, bunun sözünü verebilirim size. Her taraf huzur, her taraf iman, her taraf ilahi aşk... Bunu hissedeceğinize emin olabilirsiniz. Kim olursanız olun, hangi mezhep hangi meşrepten olursanız olun. Yeter ki Hakk'a imanınız olsun, buraya geldiğinizde kalbinizde Hakk'ın sevgisi coşacak, gönül kabınız sevgi ve iman ile dolup taşacak.

Ben hiç özel biri olmadığının farkındayım. Bu yüzden buraya gelenlerin tümüne yakınının duygularının bunlar olduğundan eminim.

İmam Ali'nin (a) haremının birçok tarafında büyük çaplı çalışmalar var. Saddam'ın gidişiyle dünyanın dört bir yanından akın eden âşıkları karşılayacak altyapının hazırlanması lazım.

Diğer ziyaretgâhların aksine burada ayakkabıları bir görevliye vermiyoruz. Girişlerin yakınında numaralandırılmış gözlerden birini açıp ayakkabı veya emanetinizi içine koyuyor ve anahtarını cebinize atıyor veya bileğinize takıyorsunuz. Ben de öyle yaptım.

Hareme girdim nihayet. Çok kalabalık, çok yoğun harem içi. Yarım adımlarla hem ilerleyip hem selamlar veriyorum. Uygun bir yerde ziyaretname kitapçığını alarak giriş iznini okumaya başlıyorum:

Ey Allah'ım girebilir miyim?

Ya Resulullah girebilir miyim?

Ey Allah'ın hücceti girebilir miyim?

Ey bu şerefli mekânda bulunan melekler girebilir miyim?

Bu edep muktezası görevi yerine getirip, böylesine mübarek bir mekânın saygınlığına yakışır şekilde İmam Ali'nin mübarek zarihine doğru daha da yaklaşıyorum. Selamlar, salavatlarla kalabalıkla beraber mermer üzerinde ayak sürüyerek gidiyorum. Başta pek ummadığım halde ve çok kolay olmasa da zarihi tutup İmam Ali'nin mübarek kabrini en yakınından ziyaret

etme saadetine ulaşabiliyorum.

Ya Emirelmüminin!

Esselamu aleyke ya Mevla!

Esselamu aleyke Ya Vasiyye Rasulillah!

Esselamu aleyke Ya Ekha Rasulillah!

Esselamu aleyke Ya Eb el'Hasan!

Esselamu aleyke Ya Eb el'Huseyn!

Esselamu aleyke Ya Zevce Fatime!

Esselamu aleyke Ya Ali bin Ebi Talib!

* * *

Şu saadete bakar mısınız?

İslam'ın ve İslam Peygamberi'nin beşeriyete tanıttığı en büyük insanın huzurundayım. İbadetin ve takvanın, cesaret ve şecaatin, hukuk ve adaletin eşsiz önderinin huzurundayım. Kalbi ömrü boyunca Peygamber (s) ile aynı atan İmam Ali'nin huzurunda...

Hemen şurada, şu zarihin altında on bir imamın babası, Fatıma'nın kocası, adaletin sembolü, ilim ve hikmet şehrinin kapısı, Fatih-i Hayber, Esedullah el'Galib, Ali bin Ebi Talib yatıyor!

İnsanlığa tevhide, adaleti, zühdü, takvayı, ibadeti öğreten Kuran-ı Natık Ali bin Ebi Talib!

Zarihe çok uzak olmadan, ziyaretname okumak için durabilecek bir köşe bulmak gerekiyor. Böyle bir yer bulup ziyaretname okumaya koyuluyorum.

İmam Ali'nin (a) Ziyaretnamesinden

İmam Ali'nin ziyaretnamesinde de diğer ziyaretler gibi çeşitli selamlamalar okunuyor. Bunlar arasından özellikle sevdiğim bir ziyaret metni var: Eminullah Ziyareti.

Ehlibeyt imamlarının vefalı dostu Cabir, İmam Muhammed Bakır'dan (a) naklediyor bu ziyareti. İmam Muhammed Bakır diyor ki, babam İmam Zeynülabidin'in (a) yaşlı gözlerle Hz. İmam Ali'nin (a) mezarı başında bu ziyareti okuyordu.

Merhum Allame Meclisi de bu ziyaretin hem içerik hem de senet olarak en muteber ziyaretlerden biri olduğunu belirtmiştir.

Eminullah ziyareti şöyledir:

"Selam olsun sana ey Allah'ın yeryüzündeki emini ve kullarına hücceti!

Selam olsun sana ey Müminlerin Emiri!

Şehadet ederim ki sen Allah yolunda hakkıyla cihat ettin, O'nun kitabıyla amel ettin, onun peygamberinin (s) sünnetini izledin.

Sonra Allah seni kendi katına çağırdı ve iradesiyle senin ruhunu kabzetti ve düşmanlarını sendeki delil ve hüccetlerle ilzam etti (delilini tamamlayıp, engelleri ve bahaneleri kaldırdı), bütün mahlûkat için bulunan hüccetlerle birlikte.

Allah'ım! Kalbimi senin kaderine emin, kazana razı, zikrine istekli kıl!

Beni seçkin velilerini seven, yerde ve gökte

sevilen, belaya karşı sabreden, artan aşikâr nimetlerine şükreden, gizli nimetlerini de düşünüp anan, seninle olmanın mutluluğuna iştियakı olan, kıyamet günü için takva azığı biriktiren, senin velilerinin yaşam tarzını kendine yaşam tarzı olarak seçen, düşmanlarının ahlakından uzak duran, dünyadan kopup sana hamd ve senayla meşgul olan bir kul eyle!

Allah'ım! Gönlü huşu dolu olanların kalbi sana pek tutkundur, sana yönelenlerin yolu apaçıktır!

Sana koşanların alametleri besbellidir!

Seni tanıyanların kalpleri korkuludur!

Seni çağıranların sesleri yükselmektedir!

Onların duaları için icabet kapıları açıktır!

Dileğini sana fısıldayan kulun arzusu karşılanır!

Sana geri dönen tövbekâr kulun tövbesi kabul edilir!

Senin haşyetinle ağlayan kul merhamet görür!

Senden medet dileyene imdadın ulaşır!

Senden yardım dileyene yardımın hazırdır!

Kullarına verdiği vaatler gerçekleşir!

Hatasından dönen kullarının sürçmeleri bağışlanır!

Çaba harcayanların çabası katında mahfuzdur!

Yarattıklarının rızkı daima katından yağmaktadır!

Artan lütufların da mahlûkata erişmektedir!

Günahlarından istiğfar edenlerin günahları katında bağışlanır!

Yarattıklarının hacetleri katında yerine getirilir!

Senden dilekte bulunanların dilekleri hazırlanmıştır!

Fazladan bahşişlerin de üst üste ulaşıp gelmektedir!

Sofraların istekliler için serilidir!

Susamışlar için havuzların doludur!

Allah'ım!

Duama icabet et ve hamdü senamı kabul buyur!

Beni sevdiğim velilerime kavuştur!

Muhammed, Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin hürmetine!

Sen dünyada ve ahrette nimetlerimin velisi, arzularımın ve umutlarımın karşılığısın!

* * *

Ehlibeyt'ten bize ulaşan maarif ve manevi miras, tevhid ve ilahi aşk ile doludur. Bütün sözlerde Allah'ı yüceltmek, ona bağlılığı vurgulamak, ilahi aşkı hayatın bütün kılcal damarlarına kadar yaymak kaygısı var.

Buna karşılık, Ehlibeyt'in güzel adını kullanarak sapık inançlarını yayanların uydurduğu hadislerde ise her zaman Ehlibeyt imamlarını ve özellikle Hz. İmam Ali'yi haşa Allah ile yarıştırmak ve uluhiyet vasıflarını onlara atfetmek vardır. İmamlar için açıkça ilahtırlar demezler ama öyle şeyler nakledecekler ki, sanki

öyle bir şey var gibi bir hisse kapılırsınız.

Ben "Eminullah Ziyareti" gibi metinlerin senedinden çok içindeki yüksek maneviyat ve derin muhtevaya güveniyorum. Zira ilahi menşei olmayan bir metin bu kadar duru, saf ve güzel olamaz! Arapça orijinal metinden okuyup anlayabilen her kes az çok bunun farkındadır. Maalesef tercüme edilince biraz da tercümanın dil becerisine bağlı olarak bahsettiğim o güzellik ve derinliğin en az yarıya yakını hatta bazen tümü uçup gidiyor.

Akşamın Güzelliği

Akşam ziyaret için hareme geldiğimde bu sefer başka türlü hoş bir atmosfer var. Bütün imamlarımızın haremlerinde böyledir. Akşamların kendine has bir güzelliği var. Adeta ışılandırılmış bir cennet bahçesinde dolaşıyorsunuz. Her taraf ıslıl ıslıl, her taraf şevk ve irfanla dolaşan insanlarla dolu. İnsanları sanki cennet bahçesinde uçuşan melekler gibi görürsünüz...

Hava yeni kararınca her tarafta serili halılar, cemaat safları... Daha ezan okunmamış ve yüzlerce insan önceden namaz safına girmiş cemaati bekliyor. Cemaati beklerken bazıları namaz kılıyor bazıları da üç beş akraba-arkadaş halının üzerinde halka kurmuş sohbet muhabbet halindeler!

Minik çocuklar anne babalarının yanında kıvrılıp oturmuş veya boş halıların üzerinde

koşuşturuyor, bazıları anne babalarının omzuna başına tırmanmakla meşgul...

Hem namaz öncesinde hem namaz sonrasında böyle sahneleri çok görürsünüz. Namaza çok varsa veya namaz bitmişse aile-akraba olarak ziyarete gelenler kadınlı erkekli halka kurup konuşuyorlar, yorulan çocukları dizlerinin üzerinde uyutuyorlar...

Vakit gelince akşam ezanı bütün avluları, bütün çevreyi dolduruyor. Tevhid nidası kulaklarınızdan ruhunuza sel gibi iman ve maneviyat akıtıyor! Bir hoş hal geliyor üzerinize, mutlak bir emniyet hissi, mutlak bir hoş görme, mutlak bir rıza hissi! Dünyadaki bütün kötülöklere kapanıyor gözünüz. Cennette insana bu hisler verilecekse, bahçelere, meyvelere, nehirlerle gerek yok, kuru çöl dahi olsa yeter...

Cemaat namazı huşu içinde kılındıktan sonra bir kısım insanlar dışarıya, oteline evine doğru harekete geçiyor. Bunlar namazdan önce İmam'ı ziyaret etmiş olanlardır. Bir kısım insanlar ise (sanırım çoğunluk böyle) İmam'ın zarihine doğru yöneliyorlar ve işte bu sırada izdiham had safhaya ulaşıyor. Bazen bir metre mesafeyi kat etmeniz dakikalar sürebiliyor. Namaz saatinden kırk dakika kadar geçince bakıyorsunuz kısmi bir sakinleşme başlıyor.

Arefe Günü Yoğunluğu

Irak'a indiğimde Kurban bayramına çok yaklaştığımız. Kâzimeyn ziyareti, Samerra

Ziyareti ve Kerbela ziyaretinden sonra İmam Ali'nin şehri Necef-i Eşref'e geldiğimde Arefe gününe iki gün kalmıştı. Arefe günü sabah uyandığımda son günüme uyanmış oluyordum. Arefe günü sabah İmam Ali'yi (a) ziyarete gideyim derken hiçbir zaman karşılaşmadığım bir izdihamla karşılaştım. Son günümdü, çünkü bayram sabahına İstanbul'a dönüş biletimi almıştım. İzdiham demek yetersiz kalır. Her yer dopdoluydu.

Anlaşılan o ki, İmam Hüseyin'in (a) Arefe duasını Kerbela'da okumak üzere gelenlerin bir kısmı sabah İmam Ali'yi ziyaret edip öğleden sonraya Kerbela'ya geçme planı yapmıştı. Bunu düşününce ziyaret planımda hata yaptığımı anladım. Arefe duasını Kerbela'da okuma fırsatını yakalasaydım daha güzel bir saadet olacaktı. Zira Arefe günü İmam Hüseyin'i (a) ziyaret etmenin ve Arefe duasını orada okumanın sevabı çok müstesnadır. Öyle ki imamlarımızdan bu konuda çok sayıda rivayet nakledilmiştir. Bu rivayetlerin hepsi senet veya içerik olarak güvenilir olmayabilir belki ama yine de, Arefe günü İmam Hüseyin (a) ziyaretinin çok özel bir sevabı olduğuna kanaat getirmeye yetecek kadar çok rivayet bulunuyor. Bu yüzden olmalı ki sadece Irak dışından iki milyon kişi Arefe gününü Kerbela'da geçirmek için ülkeye giriş yapmış. Bu bilgiyi medyadan öğreniyorum.

Ziyaret programımda ufak bir değişiklik yeterli olacaktı bu sevaptan mahrum kalmamak için. Yapmam gereken tek şey önce Necef'e gelip

ardından son olarak Kerbela'ya gitmekti. Kerbela'dan Necef havaalanına veya Bağdat'a gitmek de zor olmayacaktı, buna değerdı.

Artık yapacak bir şey yoktu. Arefe Duasını, birazdan anlatacağım Kufe ve Sehle Mescitlerini ziyaret ettikten sonra, İmam Ali'nin (a) büyük avlularından birinde, akşam saatlerine doğru ve güneşin altında diğer binlerce ziyaretçiyle birlikte okudum. Bilindiği üzere Arefe duasını açık havada ve Arefe günü ikindiyle akşam ezanı arasında okumak müstahaptır.

Arefe Duası İmam Hüseyin'in (a) nasıl uçsuz bucaksız bir tevhid ve irfan deryası olduğunu anlayabileceğimiz harika bir duadır. İnsan ile Allah arasında huzu-huşu dolu bir kulluk bağıını, sevgi bağıını tasvir etmektedir. İnsanı kendi yaratılışı hakkında düşünmeye sevk eden, Rabbi'ne karşı durduğu yeri hatırlatan muhteşem bir yakarış...

Arefe duasını rivayet eden Bısr ve Buşeyr kardeşler şöyle aktarmışlardır:

Arefe günü ilkindi vakti Arafat'ta İmam Hüseyin'in (a) yanında idik. İmam (a) ailesi, oğulları ve bazı yakın dostları ile birlikte çadırından çıkarak, Arafat dağıının sol tarafında ve yüzü Kâbe'ye dönük olarak durdu. Ellerini yüz hizasına kadar havaya kaldırdı, zavallı ve muhtaç bir kul edasıyla bu duayı okumaya başladı.

KUFE MESCİDİ

Necef-i Eşref ve Kufe'de -ki günümüzde iki şehir birleşmiş gibiler- ziyaret edilmeye değer birçok başka yerler var: Kufe Mescidi, Sehle Mescidi, Hz. Yunus makamı, Vadiyessalam mezarlığı...

Ben zamanım kısıtlı olduğundan bunlardan iki kutsal mescit olan Kufe Mescidi ve Sehle Mescidi'ne gidebildim.

İmam Ali'nin (a) hareminin yakınında bir yerde bizdeki dolmuşlara benzer eski püskü bir minibüse bindim, yaklaşık yirmi dakika gibi kadar gittikten sonra indim. Nasıl bir yanlış anlaşılma olduysa doğru yerde inmemişim. Oradan Kufe Mescidi'ne kadar yürümem gerekti ama yol uzadıkça uzadı. Sıcak âdeti gırtlığıma yapışmış boğmaya çalışıyordu... Bu kadar uzak olduğunu bilsem mutlaka taksiye binerdim tekrar. İyice ter içinde kaldım. Nihayet Kufe Mescidi'ne vardım.

Kufe Mescidi kocaman bir alana kurulmuş çok büyük bir mescit. Dikdörtgene yakın bir şekli var. Bildiğiniz gibi sıradan bir cami değil. Kapalı alanları var ama duvarların arasında kalan asli geniş alanın üzeri açık. Etrafına surlar çekilmiş büyük bir kaleyi andırıyor bu şekliyle. Edindiğim bilgiye göre 40 bin insanı içine alabilecek büyüklükte.

Bu cami Hicri 17 yılında, Selman-ı Farisi'nin önerisi ile Sa'd Bin Ebi Vakkas'ın Kûfe hakimliği döneminde inşa edilmiştir. Mescidu'l-Haram, Mescidu'n-Nebi ve Mescid-i Aksa'dan sonra

gelen en kutsal mescittir.

Yolculukta seferi olarak kılınması gereken öğlen, ikindi ve yatsı namazlarını Kufe Mescidi'nde (Mescidu'l-Haram, Mescidu'n-Nebi ve İmam Hüseyin'in haremindedir olduğu gibi) isteyen seferi değil de tam olarak da kılabilir. Böyle de özel bir fikhî statüsü var bu mescidin.

Gerçi İmam Ali'nin (a) mübarek bedeni Necef'te toprağa verilmiş ama onun hükümet yılları hep bu Kufe Mescidi'nde geçmişti. Bu mescitte yıllarca namaz kıldırılmış, hutbeler okumuş, Müslümanların sorunlarıyla ilgilenmişti.

İmam Ali'yi (a) bu caminin minberinde hutbe okurken, mihrabında namaz kılariken düşündükçe Ali sevdalıları için apayrı bir sıcaklık, ünsiyet ve maneviyat merkezi olarak gönüllerde yer tutuyor bu mescit.

O çalkantılı yıllar. Her gün yeni bir fitnenin başını topraktan çıkardığı, her gün bin bir çehreli halkın bin bir vesvese ve desise ile İmam Ali'nin (a) sabır taşını çatlattığı o hilafet yılları...

Fitnelerin eziyeti o kadar çoktu ki, geniş İslam coğrafyasının halifesi Ali (a) işte bu caminin mihrabında anlından vurulduğunda "Kâbe'nin Rabbine yemin olsun ki kurtuldum" diye sevincini belli etmişti!

Evet, işte burada! Şu noktada vurulmuştu Haydar-ı Kerrar! Şu şehadet makamı olarak etrafı çevrilen yerde!

Ali'nin (a), Habibi Resulullah'tan ayrı, Fatıma'sız (a) çileleri tam da bu noktada vurulduktan sonra bitecekti. Kurtulmuştu artık Ali... Habibinin verdiği müjde gerçekleşmişti. Yetmez miydi otuz yıllık ayrılık, otuz yıllık çile, otuz yıllık sabır...

Aylardır zehirle bilenen kılıç alnını yarmış, mübarek kanları ağarmış sakallarını kızıla boyamıştı. O gece ne zor bir geceydi Allah'ım!

Ali'nin güzide kızı Zeynep, babasının camiden kanlar içinde dönmesini hiç beklemiyordu. Bu yüzden eve yaklaşınca İmam Ali (a), durun, beni kilimin arasında eve götürmeyin demişti. Sonra iki kişi omuzlarına girmişti ve evine ayakta götürmüşlerdi Emirülmüminin'i. O biliyordu ki Zeynep babasını kilimin arasında getirilirken görürse üzülecek, kalbi sızlayacak, adeta yıkılacaktı!

Her ne kadar İmam Ali (a) kızının bir dağ kadar sabırlı olduğunu da biliyordu ama yine de gönlü üzülmesine razı olmamıştı.

Evet, gerçekten Zeynep çok sabırlıydı! Daha neler görecekti neler..!

Kufe Mescidi'nde Okunan Münacat

İmam Ali (a) nerede yaşamışsa o yerin en hoş hatırası Muttakilerin Mevlası'nın âşıkane münacatlarıdır. Medine'nin تنها gecelerinin bir kısmını fakirleri dolaşmakla bir kısmını da tenhalarda münacat ile geçiren Ali (a), hilafet

merkezi olan Kufe'de de aynıydı. Onun için gecenin tüm güzelliği, onun kara örtüsünün altına sığınıp sevginin merkezi, yalnızların münisi Allah (cc) ile raz-u niyaz etmek, derdini en iyi dert müşterisine açmaktı.

İmam Ali'nin (a) gizlide Rabbiyle nasıl konuştuğunu tabi ki bilmiyoruz. Ancak Kûfe Mescidi'nde okuduğu münacat kayıt altına alınmış ve dua kitaplarında günümüze kadar gelmiştir.

Bu münacatta geçen bazı cümleler şöyle:

Allah'ım! Malların ve evlatların bir fayda sağlamadığı, sadece güzel bir gönülle gelenlerin amanda olacağı gün için senden aman diliyorum!

Suçluların yüzünden tanınacağı, ayaklarından ve alınlarından tutulup çekileceği gün için senden aman diliyorum!

Zalimlerin mazeretlerinin kabul edilmeyeceği, lanete uğrayıp, kötülük evine yerleştirileceği gün için senden aman diliyorum!

* * *

Efendim, ey Mevlam! Sen efendimsin ben ise senin kulunum! Kula efendisinden başka kim merhamet gösterir?

Efendim, ey Mevlam! Sen benim sahibimsin ben ise senin mülkünüm! Kendi mülküne sahibinden başka kim merhamet gösterir?

Efendim, ey Mevlam! Sen aziz ve yüce olansın, ben ise düşük ve zelilim! Zelil olana yüce

olandan başka kim merhamet gösterebilir?

Efendim, ey Mevlam! Sen Haliksın ve beni yaratmışsın, ben ise senin mahlûkunum, yarattığımı! Yaratılana yaratanından başka kim merhamet gösterebilir?

* * *

Efendim, ey Mevlam! Rahmetinle bana acı ve lütfun, keremin ve affınla benden razı ol! Ey cömertlik, nimet ve ihsan sahibi! Ey merhametlilerin en merhametlisi!

Buraları ziyaret edip de bu cümlelerden bir kısmını da olsa dile getirip gönülden geçirmemek, İmam Ali'nin kulluk bilincini hatırlamamak eksiklik olur.

Kufe Mescidi sadece İmam Ali'nin (a) hatırasını taşıyor, başka hatıralar da taşıyor.

Şimdi diğer bazı türbeler ve makamlardan söz edelim.

Müslim Bin Akil'in Mezarı

Bu mezarlardan biri İmam Hüseyin'in Kerbelâ elçisi amcaoğlu Müslim Bin Akil'e aittir. Akil Kufe'ye halkın nabzını tutamaya ve İmam Hüseyin için biat toplamaya gelmişti. İlk başta on binlerce insan etrafına toplanmış ama Yezid'in, acımasızlığıyla tanınmış olan İbn-i Ziyad'ı vali tayin etmesiyle iş değişmişti. Kimileri korkudan, kimileri dünya tamahından dolayı Müslim Bin Akil'in etrafından dağılmışlardı.

Durum böyle olunca Müslim Bin Akil,

amcaoğlu İmam Hüseyin (a) nasıl çölde mazlumca şehit edilecektiye, kendisi de öylece, ama çölde değil İmam Hüseyin'e davet mektubu gönderenlerin şehrinin göbeğinde şehit edildi.

Müslim Bin Akil Kufe Mescidi'nin hemen dibine inşa edilmiş olan (şu anda mevcut değil) hükümet konağının (Daru'l-İmare) burcundan aşağı atılarak şehit edilmişti.

Müslim Bin Akil'in mezarının başında insanın ilk hissettiği gurbet ve mazlumiyetin ağırlığıdır. Vefasız kocaman bir şehir, önce biat edip sonra yalnız bırakmıştı kendisini. Müslim şehit olmaya hazırdı tabi, yoksa böyle tehlikeli bir görevi omuzlamazdı.

Bir de Müslim Bin Akil'in ortalıkta kalan iki minik oğlunun mazlumiyet hikâyesi var ki şimdi yeri değil...

Müslim Bin Akil'e selam veriyorum. Dua ediyorum, şefaatinı istiyorum Rabbimden.

Ey Müslim Bin Akil!

Ben şehadet ediyorum ki sen iyi bir yardın iyi bir yaverdin!

Sen efendim İmam Hüseyin'in verdiği vazifeyi yerine getirmek için kusur etmedin!

Halkı hakka ve hak imama çağırdın, bu yolda canını ortaya koydun!

Ne mutlu sana Ey Müslim Bin Akil!

Ne mutlu sana ki Kerbela'nın şehadet kervanının önünden yürüdün!

Ne mutlu sana ki, ümmetin kurtuluşu için İmam'-

ının emrine itaat edip şehadet şerbetini içtin!

Hani Bin Urve'nin Mezarı

Kufe Mescidi'nde yer alan bir başka mezar ise ziyaretnamesinde "İmam Ali'nin, İmam Hasan'ın ve İmam Hüseyin'in yaveri" olarak selamladığımız Hani Bin Urve'ye aittir.

Hani Kufe'nin ileri gelen kabile reislerinden biriydi. Cemel ve Sıffin savaşlarında İmam Ali'nin yanı başında cihat etmişti. İmam Ali'nin (a) değer verdiği ve hatta istişare ettiği dostlarından biriydi.

Hani, Beni Murad kabilesinin reisi olmasının yanı sıra Kufe'nin saygın ve itibarlı şahsiyetlerinden biriydi. Hatta Muhtar Sakafi'den bile etkiliydi. Bu yüzdendi ki, İbni Ziyad Kufe'ye gelince, Müslim Bin Akil Muhtar Sakafi'nin evinden çıkıp Hani'nin evine yerleşti. Böylece Hani'nin evi İmam Hüseyin taraftarlarının siyasi ve askeri operasyon merkezi olmuştu.

İbn-i Ziyad kölelerinden birini Hani'nin evini gözetlemek üzere görevlendirmişti. Müslim Bin Akil'in Hani'nin evinde saklandığını anlaşılmıştı. İbn-i Ziyad Hani'yi bazı akrabalarını da kullanarak hile ve desiseyle hükümet konağına getirtmeyi başardı. Hani tuzağa düşmüştü. Kendisinden Müslim Bin Akil'i teslim etmesini istedi. Hani kabul etmedi. Türlü işkencelere maruz kaldı, burnunu kırdılar ardından hapse attılar.

Müslüm Bin Akil şehit olduktan sonra Hani'yi kolları bağlı olarak Kufe'nin kasap pazarına götürdüler. Normalde emir verdiği binlerce kuşanmış askerin emrine koştuğu Hani'nin yardımına koşacak kimseler yoktu. Başını bedeninden ayırıp sonra Yezid'e gönderdiler.

Hani'nin başı Yezid'e gidince Yezid sevinmiş ve İbn-i Ziyad'ı tebrik etmişti. Öte yandan Hani'nin şehadet haberi Kufe yolunda bulunan İmam Hüseyin'e ulaştığında çok üzölmüş, mübarek gözlerinden yaş akmış, Hani için defalarca dua etmiş Allah'tan rahmet ve mağfîret dilemişti.

Hani ve Müslim Bin Akil'in cenazelerini birlikte Kufe Mescidi'nin yanı başında inşa edilmiş olan hükümet konağına asmışlardı. Ardından da şu an Kufe Mescidi'nin içinde yer alan mevkie defnedildiler. Hani'nin mezarı Müslim'in mezarının biraz ötesinde Kuzey tarafında yer alıyor.

Selam sana ye Hani!

Selam sana ey Ali'nin, Hasan'ın ve Hüseyin'in (Allah'ın selamı onlara) yar ve yardımcısı!

Selam sana ey mücahit kul!

Selam sana ey şecaatli, mert adam!

Selam sana ey vefalı dost!

Selam sana ey Kufe gurbetinde evini İmam Hüseyin'in elçisine açan korkusuz yiğit!

Selam sana ki herkes korkarken sen korkmadın!

Selam sana ki canın pahasına İmam Hüseyin'in elçisini zalimlere teslim etmedin!

Ve ne mutlu sana!

Ne mutlu sana ki Yezidilerin altınlarına kansan da bugün ölmüş olacaktın, korkuya esir düşsen de bugün ölmüş olacaktın ama asla gönüllerimizdeki Hani Bin Urve olamayacaktın!

Ne mutlu sana Ey Hani ki ardından İmam Hüseyin gözyaşı döktü ve sana rahmet okudu. Bu saadet bile sana yeter.

Muhtar Sakafi'nin Mezarı

Muhtar Sakafi'nin de mezarı yine Kufe Mescidinin bir parçası halinde bulunuyor.

Allah katında kimin mertebesi daha yüksektir, bunu biz bilemeyiz. Müslüm Bin Akil mi, Hani Bin Urve mi yoksa Muhtar Sakafi mi daha üstündür bunu Allah bilir. Şu kadarını söyleyebilirim ki Muhtar'ın mezarının başına gelince daha farklı duygular sarıyor insanı.

Özellikle Muhtarname dizisini seyretmişseniz filmdeki çehre, Muhtar'ın amansız mücadelesi ve intikam savaşı ister istemez gözünüzün önünde canlanıyor.

Zeki, siyaseti iyi bilen, hedefi için tüm varlığıyla mücadele eden kararlı azimli bir kahraman...

Muhtar da İmam Ali'nin (a) ve İmam Hasan'ın (a) yaverlerinden idi ama Kerbela'da bulunamamış ve şehitler kervanına yetişememişti. Gerçi bu

konuda hiç bir kusuru da yoktu, İbn-i Ziyad'ın zindanında idi ama yine de Kerbela'da olamamak içinde bir kor ateş olmuş onu yakıyordu.

İmam Hüseyin'in (a) Kufe elçisi Müslim Bin Akil'i ilk o evinde ağırlamış ve sonuna kadar da yanında durmuş savunmuştu.

Muhtar, Kufe'de Kerbela'nın intikamı için başlattığı kıyam ile tarihe geçti. Zekice ve hesaplı siyasi askeri girişimleri başarıya ulaştı. Kufe'de onsekiz ay devam eden bir hükümet tesis etmiş ve bu süre içinde Kerbela'daki katillerin önde gelenlerinin çoğunu yakalayıp öldürmeyi başarmıştı.

Muhtar'ın kıyamı acaba zamanın imamı olan İmam Zeynülabidin'in (a) izni ile miydi, yoksa İmam Hüseyin'in kardeşi Muhammed Bin Hanefiye'den izin alarak mı gerçekleşmişti, bu konuda tarihi bilgilerimiz çelişkili ve karmaşıktır. Benim araştırmalarımın çıkan kanaat şudur:

Muhtar Ehlibeyt'in bakiyesi ve zamanın İmam'ı olan İmam Zeynülabidin'i (a) riske atmaksızın ve onun razılığından haberdar olarak İmam Zeynülabidin'in amcası Muhammed Bin Hanefiye'den ruhsat alıp bu kıyama girişmiştir. Yani Muhtar'ın İmam Zeynülabidin'den (muhtemel gizli olarak) aldığı ruhsatın aşikâr olması o zaman için imkânsızdı ve bu yüzden de tarihin bunu kayıt altına almaması normaldir. Muhtar'ın Muhammed Hanefiye'den izin aldığını anlatan kayıtlara bakarak Peygamber hanedanının bu kıyama razı olduğunu anlayabiliriz.

Ayrıca Kerbela katillerinin cezalandırılmalarına İmam Zeynülâbidin'in (a) mutlu olması hatta sonraki Ehlibeyt imamlarından nakledilen rivayetler de bu düşüncelyi desteklemektedir.

O zamanki karmaşık siyasi durumu ve Muhtar'ın düşmanlarının çokluğunu göz önüne alırsak Muhtar'ın ve kıyamının aleyhine birçok tarihi kaydın bulunmasını normal karşılamak lazım gelir. Nitekim İslam coğrafyasında iki güç merkezi bulunuyordu. Biri Mekke'deki Zübeyr Oğulları hilafeti diğeri Şam'daki Emevi hilafeti. Bunların her ikisi Kufe'ye taliptiler ve Muhtar'ı kendilerine düşman görüyorlardı. Hatta bunlara ilave olarak kendisiyle uğraşan Kufe eşrafını da saymak gerekir. Bu grupların önemli stratejilerinden biri Muhtar'ı halkın gözünden düşürecek söylentiler üretmekti.

Kerbela sonrası İmam Zeynülâbidin'in (a) önceliğı Kerbela'nın mazlumiyet mesajını ümmete iletmekle birlikte, Peygamber hanedanının varlığını idame ettirip İslam dünyasındaki bozulmaya karşı İslam'ın maneviyat ve fikriyatının canlı tutulması için çaba sarf etmekte.

Tarihe baktığımızda İmam, bir yandan babası İmam Hüseyin'in Kerbela mesajını insanlığa aktarmış bir yandan da dua kalıbında İslam maarifini günümüze kadar gelecek şekilde yüceltmış ve yaymıştır. Eğer İmam (a), Muhtar'ın kıyamına açıktan destek verseydi, bu asli rolünü

ifa etmesi mümkün olmayacaktı. Unutmayalım ki Ehlibeyt İmamlarının aslî vazifesi intikam almak değil, İslam'ın bekasını sağlamaktır.

İmam Cafer Sadık (a) Kerbela faciasının iki büyük sorumlusu olan Kufe valisi İbn-i Ziyad ve ordu komutanı Ömer Bin Saad'ın kesik başlarını Muhtar tarafından Medine'ye gönderilmesinin Ehlibeyt'i mutlu ettiğini bildiriyor ve şöyle buyuruyor:

Muhtar Hüseyin'in (a) katillerinin başını bize gönderene dek hiçbir Haşimî kadın taranıp süslenmedi.⁵⁵

Hilafet merkezi Mekke olan Zübeyroğulları güçlü bir ordu hazırlayıp Muhtar'ı altı bin askeriyile birlikte hükümet sarayında kuşattı. Muhtar sonunda teslim olmak zorunda kaldı ve Musab Bin Zübeyr tarafından şehit edildi. Kendisine bağlı binlerce fedaisi de vahşice öldürüldüler.

Muhtar'ın vefalı eşi Umre'yi de hatırlayalım. Çünkü o vefası ile tarihe geçmiş bir kadındır. Musab'ın Muhtar'ı kötölemesi konusundaki teklifini reddetti ve "Muhtar takvalı bir insandı, her gün oruç tutardı" diye cevap verdi. Bunun ardından Musab kafasını keserek Umre'yi öldürdü. Umre İslam tarihinde kafası kesilen ilk kadın olarak tarihe geçti.⁵⁶

Şerefli bir ömürden sonra şu kutsal mekânda

55-Rical-ı Keşşi, s.127

56-Tarih-i Yakubi, c.2, s.264

yatan Muhtar'ı selamlayarak ziyaretime devam ediyorum:

Selam sana ey Muhtar!

Selam sana ki kıyamın zalimlerin kâbusu oldu!

Selam sana ki kılıç darbelerininle yüreklerdeki ateşe su serptin!

Selam sana ki Ehlibeyt'in mazlum düşmesine seyirci kalmadın!

Selam sana ey yiğit kumandan!

Rabbim seni Kербela şehitlerine ilhak eylesin...

Ali Aşkının Şehidi Meysem-i Temmar:

Burada bulunan türbelerden biri de Meysem-i Temmar'a aittir.

Su testisi suyolunda kırılır. Meysem de Ali (a) aşkı uğrunda öldü. O Ali'nin (a) zülal çeşmesinden susamış yüreklere sevgi ve iman taşıyordu. Meysem-i Temmar denildiğinde ilk akla gelen şey delice bir Ali aşkıdır.

Meysem Beni Esed kabilesinden bir kadının kölesiydi ve İmam Ali (a) onu satın almıştı. İmam Ali'nin ilim ve maneviyat deryasından faydalanmaya liyakat gösterdiği için İmam (a) onu önemsemiş ve yetiştirmişti. Sonraları İmam Hasan ve İmam Hüseyin'e (a) de vefa göstermiş Ehlibeyt'in ilim sofrasından faydalanmaya devam etmişti. Meysem öylesine ilimle donatılmıştı ki, umre ziyareti için Mekke'ye gittiğinde tefsirde önemli âlim sahabilerden olan İbn-i Abbas, Meysem'in tefsir konusunda anlattıklarını yazarak

kayıt altına alma gereği duymuştu.

Hurma satıcısı olduğu için ona bu anlamı taşıyan "Temmar" lakabı verilmiştir.

Rivayetlere göre Meysem kendi şehadet haberini ve gelişecek birçok başka olayı Hz. İmam Ali'den nakletmekteydi. Hatta asılacağı ağacı bile biliyordu. Bir süre aynı zindanı paylaştığı Muhtar Sakafi'ye de gelecekle ilgili bazı haberler vermişti.

Meysem-i Temmar, Kufe pazarı esnafının sesi olarak etkili konuşmalar yapmış ve Emevilerin pazarla ilgilenen yetkilisinin azledilmesini istemişti. Böylece zalimlerin gözüne batan Meysem İbn-i Ziyad'ın huzuruna getirildi. İbn-i Ziyad kendisinden Hz. İmam Ali'ye hakaret etmesini istediye de Meysem tam aksine Hz. İmam Ali'yi övdü, yüceltti.

Nihayet Meysem'in elleri ve kolları kesildi ve o hala İmam Ali'nin faziletlerini anlatmaya devam etti. Dilini de kestiklerinde şehadet şerbetini içmişti. Halk, korkudan ağaca asılan cesedi bile alıp gömemiyordu. Nihayet hurma satıcısı olan birkaç meslektaşı gece vakti cenazesini alıp gömdüler.

Fani dünya işte! Kimden ne geriye kalıyor? İbn-i Ziyad'dan ne kalmış ve Meysem'den ne kalmış? Onca fani arasından sevgi, iyilik ve iman yolunun neferi olarak tarihe geçmek ve İmam Ali'nin (a) Kufe Mescidi'nde böylesine güzel bir mezarla temsil edilmek ne büyük bir saadettir.

Selam sana ey Ali (a) aşkının vefalı öncüsü!

Selam sana ey Ali (a) sevgisinin efsane ismi!

Selam sana ey Ali (a) sevgisinin bedelini canıyla ödeyen yiğit!

Selam sana ve hep yanında yer aldığın yüce Ehlibeyt imamlarına!

Kufe Mescidi'ndeki Makamlar:

Kufe Mescidi, İmam Ali (a) ile birlikte diğer birçok başka büyüklerimizin hatırasını da bağrında tutuyor. Kendisiyle birlikte bu mescitte namaz kılan evlatları ve diğer bazı büyükler için Kufe Mescidi'nde tarihi olarak saptanabilen veya saptanamayacak makamlar bulunuyor:

1-Rahbetu Emirülmüminin: Kufe Mescidi'nin önünde Emirülmüminin İmam Ali'nin (a) namazlardan önce oturup halkın sorularına cevap verdiği alan.

2-Dekketu'l-Kada: İmam Ali'nin (a) kadılık yaptığı ve ihtilaflar hakkında hüküm verdiği yer.

3-İmam Ali'nin (a) Mihrabı: Burası İmam'ın namaza durduğu ve İbn-i Mülcem tarafından mübarek başına zehirli kılıç darbesini aldığı namaz mihrabıdır.

4-İmam Zeynülabidin (a) ve İmam Cafer-i Sadık (a) makamları diye anılan iki farklı yer bulunuyor. Bu alanlar o aziz imamların (a) namaz kıldığı alanlar olduğu için onların hatırasına bu şekilde birer makam olarak belirlenmiştir.

5-Kufe Mescidi'nde ayrıca Mirac makamı, Hz. Resul-u Ekrem (s) makamı, Hz. Âdem (a)

makamı, Hz. Hızır (a) makamı, Hz. Cebrail makamı diye çeşitli makamlar da belirlenmiştir.

SEHLE MESCİDİ

Kufe Mescidi'nden çıktıktan sonra bir taksiye biniyorum. Zamanı iyi kullanmam lazım ve Sehle Mescidi'ni ziyaret etmeden dönmek istemiyorum.

Hemen yakında bulunan Sehle Mescidi'ne varıyoruz.

Sehle Mescidi, Kufe Mescidi'nin kuzeybatı tarafında ve 2 km uzaklığında yer alıyor. Necef'in en önemli kutsal mekânlarından biridir.

Sehle Mescidi'ni Ensar'dan Beni Zufer isminde bir kabile inşa etmiştir. Sehle ismi, mescidin mimarının isminden (Süheyl) alınmıştır.

Sehle Mescidi de Kufe Mescidi gibi çok geniş ve büyüktür. Eni 125 metre ve uzunluğu 140 metredir ki bu 17500 metrekare bir alan demektir. Kuşbakışı çekilen resimlerine baktığımızda tam bir dikdörtgen şeklinde inşa edilmiş ve etraf duvarları 20 metreden yüksektir.

Burada da yine Hz. İbrahim, Hz. Yunus, Hz. İdris, Hz. Salih, İmam Seccad, İmam Sadık ve İmam Mehdi (Allah'ın selamı onların üzerine olsun) adına makamlar bulunuyor.

Bazı rivayetlere göre İmam Mehdi (a.f) zuhur ettikten sonra bu mescitte ikamet edecektir.

Sehle Mescidi'nde ibadet etmenin faziletleri hakkında birçok övgü dolu rivayet Ehlibeyt

İmamları'ndan nakledilmiştir.

Sehle Mescidi için nakledilen birçok zikir ve dua da bulunuyor.

Bu zikirlerden birini aktaralım:

"Tevekkül ettim Allah'a!

Yüce ve azametli olan Allah'tan başkasına ait bir güç ve kuvvet yoktur.

Allah'ım! Beni mescitlerini ve evlerini imar edenlerden kıl!

Allah'ım! Muhammed ve Âl-i Muhammed ile sana yöneliyorum, hacetlerimle beraber onları öne çıkarıyorum. Onlar hatırına beni dünyada ve ahrette kendi katında alını açık ve sana yakın kullarından kıl!

Allah'ım! Onlar hatırına namazımı kabul et, günahlarımı bağışla, rızkımı genişlet, dualarımı kabul eyle, hacetlerimi gider! Bana lütuf ve kereminle rahmet gözüyle bak ki böylece katında lütfuna mazhar olayım. Lütuf ve kerem nazarını üzerimden çekme sonsuza kadar!

Rahmetin hürmetine ey şefkatlilerin en şefkatlisi... Ey kalpleri ve gözleri evirip çeviren, kalbimi Peygamberin ve velilerinin dini üzerine sabit kıl! Hidayetinden sonra kalbimi kaydırma! Katından bana rahmet ver! Kesinlikle sen karşılıksız bahşedensin!

Allah'ım! Sana yönelmişim, razı olduğun güzellikleri istemekteyim, senden sevap

dilemekteyim, sana iman etmiş sana güvenmişim. Öyleyse ey Rabbim sen de bana nazar et ve yüzümü hep sana dönük tut!"

Son günüm ve zaman çok dar. Sehle Mescidi'nde saatlerce kalıp ibadet etmek, dua okumak, o mübarek mekânı daha iyi idrak etmek gerekir. Maalesef ben ancak yarım saat kadar zaman geçirebildim.

Soför dışarıda beni bekliyordu. Zaten zaman da azalmıştı artık, buradaki son günümün son saatleriydi.

VEDA...

Son günümün akşamına yaklaştım. Kerbela'da iken bayramın birinci günü sabah erken için dönüş biletimi okeyletmişim. Bu geceyi çok iyi değerlendirmeliydim. Biraz uyuyup gece uykusuna olan ihtiyacımı azaltmaya çalıştım. Gece çok erken kalkıp son ziyaretimi yaptım.

Birçok ziyaretçi, gece saat 3-4 gibi gelirse harem bomboş olur düşüncesiyle bu saatlerde ziyarete gidiyor. Hal bu ki ne İmam Rıza'da, ne Kerbela'da, ne de burada hiç öyle bir durum yok. Gecenin ortalarında da buradaki kalabalık neredeyse aynı! Günün kalabalık saatlerine nispetle biraz daha sakin denilebilir o kadar.

İmam Ali'den ayrılacağım. Necef'in Ağasına veda edeceğim. Kim bilir bir daha nasip olur mu olmaz mı?

Ailem için, dostlar ve akrabalar için, dua isteyenler için mümkün olduğunca kimseyi unutmadan dua ediyorum, ziyaret namazları kılıyorum.

İlahi! Ailemden, halkımdan, ülkemizden, ümmetimizden bütün belaları uzak eyle! Bizleri nasıl afiyetle bugünlere getirdiysen bundan sonra da huzur ve afiyetle yaşat!

İlahi! Musibetimizi dinimizde karar kılma ya Rabbi!

İlahi Ali Murtaza hürmetine bizleri affetmeden bu dünyadan göçürme ya Rabbi!

Ayrılmak her zaman hüznölüdür tabi. Ama bir yandan da içimde güzel bir his var. Rabbim nasip etti geldim buradaki İmamlarımın türbesine yüz sürdüm, dua ettim, ziyaret ettim ve şimdi vatanıma dönüyorum. Fani dünyada bir arzum daha gerçekleşmiş oldu. Allah katında ne kadar kabuldür veya değildir bilemem ama dünya gözüyle ziyaretlerimi yaptım, Ehlibeyt'in mübarek haremelerini dolaştım...

Allah makbul ziyaretle dönen salih kulları hürmetine benim de ziyaretimi kabul etsin, beni da Ehlibeyt'e zair olmaya layık kullarından yazsın!

Sabah namazını kılıp otele döndüm ve toparlanıp çıktım. Artık Ehlibeyt'in sevgi bahçeleri olan ziyaret haremğâhlarından kopup dönme vakti gelmişti.

Sabahın huzur veren serin aydınlığında otelden 300-400 metre uzakta bir yerde taksiye binmeden önce son kez dönüp Müminlerin Emiri'ne (a) selam veriyorum. Kim bilir bir daha bu kubbeyi yakından görmek, böyle eli göğsünde selam vermek nasip olur mu olmaz mı?

-Selam sana Ya Emirelmüminin!

-Selam sana Ey Resulullah'ın vasisi!

-Selam sana ey takva ehlinin önderi!

- Selam sana ve evlatlarına!

Irak'ta bulunan kutsal mekânları ziyaret serüvenim burada bitiyor. Şimdi ayrılma vakti. Şimdiye kadar attığım her adım Ehlibeyt'in mübarek toprağına doğru idi şimdi ise adımlarım beni vatanıma doğru geri götürecekti.

Ne mutlu her an her yerde Peygamber ve Ehlibeyt'inin sevgisini kalbinde bir ziyaretgâh gibi taşıyanlara! Hiç kuşkusuz ki bu sevgi gelip gitme işi değil... Gönlü ilahileşen insanın içine şu dünyaya sığmayan nice büyük güzellikler sığar!

İş gönül işi olunca gelmeler gitmeler ne kadar önemli olsa da ikinci planda kalıyor. Yazık ki bizler madde âleminin karanlığından çıkamadığımız için böyle bir saadet iklimini yaşayamıyoruz.

Taksiye binip Necef havaalanına doğru gidiyorum. Havaalanına girerken bavulumu da alıp arabadan ayrı olarak giriş kapısından girmem lazım. Ardından tekrar bavulumu arabaya koyup havaalanının içindeki salon girişinde indiriyorum.

Burada tekrar bir kontrolden geçip çek-in yaptırmak ve çıkış mührü vurdurmak için işlemlerimi yapmaya koyuluyorum.

Üç gündür Necef'teyim ilk defa burada havaalanında birkaç başörtüsüz kadın görüyorum.

Uçağımız havalanınca Kufe şehrinin hemen yakınından kıvrım kıvrım akan Fırat Nehri'nin güzelliğine şahit oluyorum.

Ehlibeyt hanedanının şereflendirdiği ama iç savaş ve fitnelerin ateş yumağına çevirdiği bu diyarları mükemmel bir huzur ve asayiş içinde görmek arzusuyla ülkeme dönmekteyim.

Bu topraklar neden böyle huzursuz, istikrarsız diye düşünenler çok.

Kimi insanlar bunun sebebini bu beldelerin Ehlibeyt'e vefasızlığında kimileri de mezhep çekişmelerinde arıyor.

Aslında medeniyet merkezi olan her noktada kavga çok olur. Zalimler her zaman insanların yüzünü çevirdiği merkezleri ellerinde tutmaya çalışırlar. Dinin, düşüncenin, medeniyetin merkezi olan her şehrin kaderinde biraz az veya biraz çok bu mutlaka vardır.

Halklar her zaman ve her yerde barış içinde yaşam sürmek taraftarıdır, ancak iç ve dış düşmanlar her şeyin doğal halinde seyretmesine razı gelmiyorlar. Kimileri gücü eline almak için, kimileri de var olan gücü dağıtmak için halkları provoke ediyorlar.

İçeriden halkı kendine çekmek için toplumun

bir kesimini diğer kesim aleyhine kışkırtanlar ve dışarıdan toplumun tümünü dinamitlemek isteyenler boş durmuyorlar. Yoksa halklar kolayca kaynaşıp biri birini benimseyebiliyorlar.

Hız. İmam Ali (a) zamanında çıkan savaşlara da bakarsak savaşı çıkartan halklar değildir. Cemel savaşında da Sıffin savaşında da halkın cahilliği ve basiretsizliği kullanılmış ve gereksiz yere meşru yönetim olan İmam Ali hükümetine karşı savaş çıkartılmıştır. Savaşı çıkartan halk değil, ihtiras sahipleri idi.

Haricilerle olan savaşta ise halkın içinden çıkmış olan bağnaz, yobaz ve cahil insanların rol aldığını görüyoruz. Evet, Nehrivan savaşında siyaset meraklılarından çok halktan bir kesimin cahilliği ve bağnazlığı belirleyici rol almıştır, bu doğrudur. Diğer iki savaşta halkın cehaleti fitnenin bineği olmuşken Nehrivan savaşında cahil halkın kendisi fitnenin öncüsü olmuştur.

Fazla sürmeyen bir uçuşun ardından alçalma sırasında İstanbul'un eşsiz güzelliği uçağın pencerelerinden bakan herkesi büyülüyor.

İstanbul'un neden bu kadar kıymetli olduğunu, taşının toprağının niçin altın olduğunu bir kez daha anlıyorum. Güzelliği, denizi, yeşil çevresi, ormanları, iklimi... Yağmurdan nasipsiz olmamakla birlikte güneşli havası ve iki büyük kıtanın geçiş köprüsü olması ile İstanbul dünya hayatını güzel yaşamak isteyen her kes için gerçekten eşsiz bir şehir.

Uçaktan baktığınızda şehirde yaşarken fark

etmediğiniz çok büyük ormanların ağaçlıkların İstanbul'un güzelliğine güzellik kattığını gözünüzle görürsünüz. Umarız bu ormanlar daha fazla katledilmez ve çimentoyu ağaca tercih etmeye devam etmeyiz.

Uçakta hemen yanımda oturan gençle İstanbul'a yaklaşınca sohbeti daha da koyultuyoruz. Kendisi mühendis. Bir seyahat acentesinin Türkiye turuna katılmış. Çevre ülkelerin tümünde olan İstanbul hayranlığı bu kardeşimizde de var. Onların gözünde İstanbul bir cennet. Sanıyorlar ki biz her zaman boğazın, denizin manzarasıyla günümüzü gün ediyoruz. İstanbul'da yaşayan milyonlarca insanın şimdiye kadar bir kez dahi boğaz turu yapmadığını söyleseniz inanmazlar.

Her halükarda Türkiye dışına çıktığımızda Türkiyeli olduğunuz için çok bahtiyar olduğunuzu mutlaka derinden hissedersiniz. Bunun tek sebebi vatan sevgisi değil. Türkiye bir başka güzel, bir başka bereketli, bir başka içten bir ülke. Halkıyla toprağıyla gerçekten güzel bir ülke!

Bu bizim omzumuza hem çok büyük bir şükür borcu bindiriyor hem de bu güzel nimetin elimizden çıkmaması, huzurumuzun bozulmaması için ne kadar dikkatli olmamız gerektiği gerçeğini hatırlatıyor.

Nerede böyle denizle kucak kucağa bir şehir?

Nerede böyle mavi denizin bir taraftan yeşil ormanların başka taraftan sarıp sarmaladığı, içini

dışını doldurduğu başka bir şehir?

Nerede böyle bir kıtanın elini öbür kıtanın eline koyan şehir!

Çok güzelsin İstanbul!

Şunu da unutmamak lazım ki doğanın güzelliği, şehrin güzelliği insanın aslî cevherine değer katmaz. Güzellik başka değer başkadır. İnsan için değer kendi tercihleriyle elde ettiğidir. İstanbul'un denizi, yeşili... bizim hatalarımızı örtmez, günahlarımıza kefaret olmaz.

Kurtuluşa ermek için tek çaremiz, kendi tercihlerimizle saadet yolunda adım atmak, iyilikler ve güzelliklerin artmasına katkıda bulunup, kötü ve çirkin olan her şey ile de mücadele etmektir.

Doğduğumuz şehri, ülkeyi, coğrafyayı, milliyeti biz seçmiyoruz. Ama iyi veya kötü olmayı, bazı yanlışları yapıp yapmamayı biz seçiyoruz. Böylesi güzel bir şehirde yaşıyor olmak büyük bir nimettir ama bizim dünya imtihanımız bu değil. Bu nimete şükredip asıl insanlık risaletimizin peşinde olmak durumundayız.

Hicaz çölündeki Mekke ve Medine'yi, Irak'taki Kerbela ve Necef'i İstanbul'dan daha değerli kılan iyilik ve kullukta en üstün mertebeye çıkmış insanların hatırası değil midir? Yeşillikler, denizler, göz aldıkça ormanlar, güzelim sahiller... hepsi insanın insanî güzelliklerinin yanında kıymetsiz kalır. Bu yüzdendir ki yeryüzünün en mübarek toprakları en güzel tatil beldeleri değil,

erdem ve fazilet öncülerinin hatıralarını taşıyan bölgelerdir.

İstanbul'da haksızlık ve kötülük menşei bir günahkâr olmaktansa, Afrika'nın en çorak ücra köyünde bulanık su içip yaratanına şükür ve iman ile yaşayan biri olmak daha hayırlıdır?

Çok şükür Rabbim!

Çok şükür ki bana sevdiğin kullarını, Peygamber Ehlibeyt'inin imamlarını ziyaret etmeyi nasip buyurdun ve beni selamete yurduma, aileme geri döndürdün.

İlahi, bütün arzulayanlara kismet buyur bu saadeti!

NÜKTE 4:

İMAM BİZİ DUYAR MI?

Birçok insan, ölmüş biriyle mezarı başında konuşmayı garipser, abes addeder. Onların bizi duyamayacağını sanır. Hatta Vahhabi-Selefi düşüncelere sahip olanlar bunu şirk sayabilirler. Fani dünyadan göçmüş birinin bizim sesimizi duymasını, konuştuklarımızı işitmesini düşünmek, onlara ilahlık atfetmek diye algılanır.

Halbu ki ne duymak ne de görmek Allah-u Teâla'ya mahsus sıfatlardan değildir ki başkasına atfetmekle şirke girilmiş olsun. Eğer aramızda bizimle birlikte yaşamayanların bizi görüp duymasını düşünmek şirk olsa o zaman bizi gören ve amellerimizi yazan meleklerle

inanmak da şirk olurdu.

Hepimiz meleklerin bizi görebildiğine ve duyabildiğine inanıyoruz. Öyleyse, iman ve salih amel ile meleklerden daha üstün mertebelere çıkabilen insanoğlunun da ölüp madde âleminden özgürleştikten sonra bizi görebildiğine ve duyabildiğine inanmak neden şirk olsun?

Ölüm insan ruhunun yok olması değil bilakis daha da özgürleşmesidir. Dünyanın madde kafesinde, zaman mekân zincirine vurulmuş olan ruh bizi görebiliyor ve duyabiliyor iken mutlak özgürlüğe kavuşmuş olan mücerred ruh neden bizi görüp duymasın.

Kaldı ki ölmüş insanların bizi görüp duyması seçkin evliya kullara mahsus ve imtiyaz sayılan bir durum da değildir. Sanılıyor ki, bizler sadece Peygamberler ve İmamlara böylesi bir kabiliyeti atfediyoruz. Hal bu ki böyle değildir ve ölmüş olan her insanın hatta müşrik de olsa Allah'ın izniyle bizi duyması ve görmesi imkân dâhilindedir. Aynı seviyede olmasa da ölen her insanın ruhu Allah'ın izin verdiği ölçüde özgürdür.

Sahih-i Buhari'de Cenazeler (Kitab ul'cenaiz) bölümünde "Kabir Azabi Hakkında" başlığı altında nakledildiğine göre, Bedir savaşının ardından Allah Resulü (s) öldürülmüş olan müşriklerle konuşuyordu. Kendisine, acaba onlar sizi duyuyorlar mı,

diye sorulduğunda, "Siz onlardan daha iyi işitiyor değilsiniz" buyurdular.

Demek ki ölülerin bizi duyması genel bir kuraldır ve seçkin salih kullara özel bir durum değildir.

Hem Sünni kaynaklarda ve hem Şii kaynaklarda mezarını ziyaret ettiğimiz kişilerin, özellikle de Peygamber ve İmamların bizleri duyduğuna dair çok sayıda rivayet bulunmaktadır.

Örneğin *Durr ul'Mensur*, *Kenz ul'Ummal* ve *Sünen ul'Kubra* gibi Ehlisünnet kaynaklarında Allah Resulü'nün "Uzaktan bana gönderdiğiniz selam bana ulaşır ve mezarımın başından verdiğiniz selamı da ben duyarım" diye buyurduğu nakledilmiştir.⁵⁷

Dünyadan göçmüş olanların bizi duymayacağı düşüncesini savunanların sığındığı "Diriler ile ölüler de eşit olmaz. Allah dilediğine işittirir. "Sen, kabirde bulunanlara işittirecek değilsin" mealindeki Fatır Suresi 22. ayet ile ilgili de şunu söylemiştir Ehlisünnet ve Şia âlimleri:

Bu ayet, Peygamberimizin tebliğini duymak istemeyen, anlamak istemeyenler hakkında gelmiştir. Hemen ardından gelen "*Sen yalnızca bir uyarıcısın*" ayetinden de anlaşılmaktadır ki maksat, aklını gönlünü kapatmış kişilerdir ki

57 -*Kenzü'l-Ummal*, c.12, s.272; Beyhaki, *Sünen-i Kubra*, c.5, s.403; *Müsned-i Faruk*, c.1, s.328; *Dürü'l-Mensur*, c.1, s.569

mezardaki ceset gibi hakikati duymak karşısında tepkisizdirler. Yani ayette, kalbi ve ruhu ölmüş insanlar, toprağın altındaki cansız cesede benzetilmektedir. Hatta benzetme de ölmüş insanın ruhuna değil mezarın içindeki cesede yöneliktir.

Mezar ziyareti hakkındaki rivayetler ve mezardakilerin selamlanmasına dair gelen çok sayıda rivayetlerin tümü onların bizleri duyduğunu ispatlamaya yetecek delillerdir.

Ehlibeyt kaynaklarında ise Peygamberimiz ve İmamlarımızın bizleri duyup hatta cevap verdiklerine dair çok daha fazla hadis bulunuyor.

Bir Soru Daha:

Şu soru da akıllara gelebilir: Binlerce hatta on binlerce, yüz binlerce insan bir arada Peygamber veya İmam'a selam verirken onlar nasıl olur da bütün bu selamları duyar ve cevap verirler?

Bu sorunun cevabında şunu söylüyoruz:

Bu ve benzer soruların sebebi bizim alışkın olduğumuz maddi dünyadaki alışkanlıklarımızdır. Biz iki üç kişiden fazlasını bir arada dinleyemediğimiz için bunun imkânsız olduğunu düşünüyoruz. Ruhlar âleminin de maddi dünya gibi olduğunu sanıyoruz. Hal bu ki zaman ve mekân kavramının kalktığı veya anlam değiştirdiği, sesin, duymanın, görmenin, çok

daha farklı anlamlar taşıyabileceği apayrı bir âlem söz konusu olacaktır.

Bir kişinin birden çok sesi aynı anda algılayabilmesi içinde yaşadığımız maddi dünyada bile imkânsız değildir. Kaldı ki ölen kişinin idrak boyutu ve niceliği, içinde yaşadığımız dünya hayatından çok daha farklı olacaktır. Orada bir kişiyi duymak ve dinlemek için dünyada olduğu gibi bir başkasını susturmak, konuşan kişiye kulak kabartmak zorunda olmayabiliriz.

Bizim selamımız ölmüş kişiye nasıl bir nitelikte ulaşıyor, ölmüş kişi bunu nasıl bir nitelikte algılıyor bilmiyoruz. Şu kadarını biliyoruz ki Allah (cc) istedikten sonra böyle bir şey asla imkânsız olmayacaktır.

Ayrıca her selam verenin de selamının alındığı, cevabının verildiği iddia edilmiyor. Bir benzetme yapmak gerekirse, bir üst düzey yöneticiye yüz binlerce insan ulaşmaya çalışır, mesaj gönderir. Bu mesajların tümü bir yerlere varır belki ama hepsi görülüp dikkate alınmaz ve hepsine yanıt verilmez. Allah'ın velilerinin teveccühüne mazhar olmak da liyakat isteyen bir saadettir.

6. BÖLÜM

ZİYARETLE İLGİLİ BAZI MÜHİM UYARILAR

Her iyiliğin köşe bucağında yuvalanan kötülükler olabilir. Namazın etrafında sürekli dolaşan riya, haccın içine gizlenen israf, infakın arkasınca dolaşan minnet...

Ziyaret de bundan müstesna değil. Ziyarete çıktığımızda Şeytan'ı da yanımızda dolaştırmak istemiyorsak çok dikkatli olmamız lazım. Peki, şeytan ne gibi menfezlerden girip ziyaretin güzelliklerini ve sevabını yok etmeye çalışır?

İşte dikkat etmemiz gerekenler:

Ziyarete Niyet:

Fani dünya hızla geçip gidiyor. Yıllarımızın nasıl geçtiğinin farkına bile varmıyoruz. Bir ömür o tarafa bu tarafa koştuk. Olduk olmadık şeylere para harcadık. Şimdi Allah'ın evinin veya Peygamber'in ya da Ehlibeyt'in mezarlarının ziyaretine gideceğiz. Buna niyetlenirken aman dikkat! Dikkat edelim ki, niyetimiz insanların bize bakışı, adımızın hacı, Kerbelaî olarak

anılması olmasın.

İtibar kazanmak, saygınlığını artırmak, her kes gidiyor da ben niye gitmeyim... gibi niyetler zihinlerimizi işgal etmeye kalkabilir. Burada yapılması gereken, kendini toparlayıp, şöyle kendimizle sağlam bir cebelleşmeye girmektir. Hatta gerekirse biraz daha bekleyip, bu arada tefekkür ederek, kendi dünyamızda muhasebemizi yaparız. Ziyarete karışık bir zihinle gitmektense bekleyip aklını gönlünü durultmak, temiz, halis ve güzel bir niyetle yola çıkmak daha isabetli olacaktır.

Eğer ziyaret vacip hac ziyareti ise ertelemek caiz olmayacaktır tabi. Burada yapılması gereken oturup tefekkür etmek ve Allah'ın üzerimizdeki hakkını düşünerek ikincil niyetleri aklımızdan temizlemek, sadece ve sadece Rabbimize kulluk niyetiyle hacca teşerrüf etmektir.

Ziyarete Lüks ve İsraf:

Bir aralar çok gündem olmuştu, beş yıldızlı hacılar! İster hac olsun ister diğer ziyaret yolculukları aşırı lüks içinde olmamalıdır. Hizmetçilerin etrafında döndüğü, kuş tüyü konforu içinde, kuş sütü sofrası başında kulluk mu olur? Kul biraz kul gibi görünmeli değil midir?

Her bir gecelenizin maliyeti birkaç kişinin aylık geçimine denk geliyorsa fakirlerin de Rabbi olan Allah (cc) sizin ibadetinizi nasıl karşılar?

Bunu anlamak aslında hiç zor değil. Kendinizi

Allah (cc) yerine koyun ve mesela şöyle düşünün. Beş evladınız var. Dördü yiyecek ekmek bulamıyor, beşincisi sizi ziyarete geliyor ve her gelişinde diğer dört evladınızın birkaç aylık geçimi kadar para harcıyor. Bir baba olarak böyle bir ziyaretten hoşnut olur musunuz?

Misal bu sadece. Misalde münakaşa olmaz. Bu benzetmeyle gözümüzden kaçan birçok mühim nükteyi dosdoğru algılamamız mümkün.

Hadi diyelim ki zaten hayatınızın tümü lükstür, her zaman pahalı bir hayatınız var, en azından kulluk adına, Allah'ın rızası için çıktığınız bir yolculukta toplumun genelinin seviyesinde bir yolculuğa razı olun ve buradan ettiğiniz tasarrufla da Allah'ın muhtaç durumdaki kullarına yardımda bulunun. Örneğin Afrika'da yüz iki yüz dolar yüzünden onlarca yıl karanlığa mahkûm olan katarakt hastaları var. Lüksünüzden kestiğiniz para ile belki de beş on kişi katarakt ameliyatı olup gözlerini geri kazanacaktır. Sizin ziyaret gecelerinizi daha lüks otellerde geçirmeniz mi yoksa onların karanlıktan çıkıp göz sağlığına kavuşmaları mı daha değerli. Belki de kıyamet günü bu hayır işiniz ziyaretinizden daha çok işinize yarayacaktır.

Şu hadisi hatırlayalım: Halk Allah'ın ailesi (gibi)dir. En iyi insan, Allah'ın ailesine fayda sağlayan ve bir aileye mutluluk getirendir.⁵⁸

İmam Cafer-i Sadık'ın Kerbela ziyaretine giderken (o zaman için) lüks sayılacak yemekler

58-*el-Kafi*, c.2, s.164 ve daha birçok kaynakta gelmiştir.

ve tatlılar hazırlayanları, sizler babalarınızın mezarına giderken böyle hazırlıklar yapmıyorsunuz, diye uyardığına dair rivayetler bulunuyor.⁵⁹

Ayrıca İmam as (a), Kerbela ziyaretine gidenlerin üzgün ve yaslı olarak gitmeleri gerektiğini vurgulamıştır.⁶⁰

Ziyaret Sadece Allah İçin:

Bütün güzel işlerde, bütün ibadetlerde taşı tam olarak gediğine koymanın, yani kulluk vazifesini tastamam yerine getirmenin ilk büyük şartı ilahi marifet ve tevhit bilincidir.

Ne yapıyorsun?

Kimin için yapıyorsun?

Gerçek bir Allah kulu bu soruların hepsinin cevabında konuyu doğrudan ve dolaylı olarak Allah sevgisine, Allah kulluğuna bağlamalıdır.

Allah kulu, ne yaparsa sadece ve sadece Allah için yapar. Sadakatli bir kulun efendisinin emrinden başka aklında gönlünde ne olabilir ki?

Her şey araç, her şey vesiledir ve tek maksat rızay-ı ilahiye ulaşmaktır.

Peygamber veya Ehlibeyt'ini ziyarete gittiğimiz zaman da bunu unutamayız. Unutmamalıyız ki onlar da Allah'ın kullarıdır. Onlar da sadece ve sadece Allah'ın rızasını

59-Kamilu'z-Ziyarat, s.249

60-el-Kafi, c.4, s.587

kazanmak için yaşamışlardır. Zaten ulaştıkları bunca yüce makamın en büyük sırrı iyi bir kul olmaktır.

Mümin Kerbela'ya doğru yola çıkarken Allah'ın rızasını kazanmak niyetiyle, bir Allah dostunun manevi huzuruna çıkmak üzere yola çıkıyor. Sevgilinin sevdiğini ziyaret ederek, böylece o yegâne sevgilinin rızasını kazanmak peşindedir. İşte ziyaret sırasında da bunu asla unutmamak gerekir.

Tevhid, bir kere düşünüp inanıp sonra unutulacak bir esas değildir. Tevhid her an her saniye kulağımızda, aklımızda ve gönlümüzde olması gereken en temel hayat düsturudur. Her ibadette, her sevgide, her başarıda, her yenilgide, her sevinç ve her musibette bizi ona bağlaması gereken sürekli bir yönelmedir.

Şunu asla unutmayacağız ki, Allah'ın Peygamberleri ve velileri bizim hedefimiz değil vesilemizdirler. Hedef ve maksat sadece ve sadece Allah'tır. Onlar bizim kılavuzlarımız, yol işaretlerimizdir. Onlara olan saygımız ve sevgimiz de yine bizi O'na götürmek içindir.

İşte tevhit budur; Bir'in peşinde olmak, Bir'e teslim olmak, Bir'den başka hiçbir şeye yönelmemek. Yüz sürdüğün her şey, gönül verdiğin her şey o yegâneye gönül bağlamak içindir. Aksi takdirde şirk kirine bulaşmış olursun, yapar eder yorulursun ama sonuç alamazsın. Ona varmayan hiçbir yol maksuda ulaşmaz, ona bağlanmayan hiçbir ip seni karanlık

kuyulardan aydınlığa çıkarmaz.

Ziyarete Allah'a Kulluk Edebini Riayet:

Ziyaretlerde bazen İslam'ın ibadet ahlakına ve tevhid âdabına uymayan davranışlar görülmektedir. Bu davranışlar böyle güzelim maneviyat ve tevhid merkezlerinin güzelliğine zarar veriyor.

Örneğin İmam'ın mezarının karşısında secde mi ediyor yoksa yüzünü mü yere koyuyor belli olmayan yere kapanmalar, İmam'a hitaben sanki haşa Allah ile konuşuyor gibi bir dil kullanma görüntüleri...

Bazen dua merasimi gibi merasimlerde İmam'a hitaben söylenen cümlelerde insanların normal duada olduğu gibi gökyüzüne ellerini kaldırır halde olmaları yanlış anlaşılmalara mahal veriyor. Namaz sonrası dua eder gibi ellerini duaya kaldırıp Peygamber veya İmam'dan dilekler dilemek çok yanlıştır ve haşa Allah'tan başkasına ibadet edildiği düşüncesini doğurur.

Bu davranışlar en azından kulluk edebini riayet etmemek anlamına gelir. Ziyarete kökünden karşı çıkan Vahhabilerin eline bahane vermesi de cabası.

Kibleye doğru ellerinizi göğe kaldırmış dileklerinizi dualarınızı sıralıyorsanız muhatabınız Allah (cc) olmalı. Eğer muhatabınız Peygamber veya İmam ise veya mezarını ziyaret ettiğiniz mübarek bir zat ise, o zaman eliniz saygı

ifadesi olarak göğsünüzde veya iki yanınızda olacaktır. Yani Allah (cc) karşısındaki dua ve ibadet duruşunun aynısını bir başkası karşısında sergilemek kulluk edebine uymaz. Şirk diyemeyiz belki ama en azından Peygamber ve Ehlibeyt'inin ibadet edebine ve geleneğine asla uymuyor.

Duaları kabul eden sadece Allah'tır. Allah'tan başkasından bir şey istiyorsak bunu da yine Allah (cc) bize verecektir. Allah'tan başkası sadece aracı yani vesile ve şefaathane olabilir.

Bu konuda en esaslı ölçü şudur: Kuran'ın bu konudaki kullandığı ibadet ve yakarış dili, Peygamberimizin kullandığı dua ve yakarış dili ve Ehlibeyt İmamları'nın kullandığı dil ve tarz hepimiz için tek ölçü olmalıdır.

Bu konuda da Ehlibeyt'i örnek almalıyız. Ehlibeyt İmamlarının Peygamberimizin mezarını ziyaret ederken veya kendilerinden önce şehit olmuş diğer imamları ziyaret ederken takındıkları üslup ve kullandıkları dil ne idiye biz de aynını yapmalı, her konuda olduğu gibi bu konuda da onların önüne geçmeye çalışmamalıyız.

İmamlarımızdan rivayetle bize ulaşan birçok ziyaretname vardır. Bu ziyaretlerin her satırında tevhid ve Allah'ı merkeze alma anlayışı hâkimdir. Nasıl ki İmamlarımızdan şefaathane isteme, onları vesile kılma da bu ziyaretnamelerin esas içeriklerindendir.

Tek cümlede söylemek gerekirse; ziyarette de yine Ehlibeyt'i örnek almalıyız. Kendi

kafamızdan fark yaratmaya, onların önüne atlamaya çalışmamalıyız.

Bunun yanı sıra, İmamlarımızı överken, onların yüce makamlarını dile getirirken de ölçüyü kaçırmamalı, ispatlanmış Peygamber ve Ehlibeyt sünnetinin dışına çıkmamalıyız. Bazı hadis kaynaklarına sızmış sapkın gulat uydurmalarından özenle uzak durmalıyız.

Peygamber ve Ehlibeyt'i Allah'ın en üstün kullarıdır, ancak onlar da insandır. Onları insan olmaktan çıkaran yani ilahlaştıran her övgü aşırıktır. Geçmiş ümmetlerin de çoğunda bu yönde sapkınlaşma eğilimi olduğu için Kuran-ı Kerim bu konuya çokça vurgular yapmıştır. Aziz kitabımızda *"De ki ben de sizin gibi bir beşerim"* anlamında çok sayıda ayetler yer almaktadır.

Peygamber ve İmamlar'ın beşer olması onların eksik, sıradan ve düşük bir makamda olması anlamına gelmez. Onlar insandır, ama kâmil insanlardır. Kâmil insan ise yaratılmış olan en üstün varlıktır.

Eğer onları insan olmaktan çıkarırsak yüceltmek değil daha da makamlarını düşürmüş oluruz. Zira Allah'tan sonra en üstün olmanın tek yolu insan olmaktır. Kâmil insandan daha üstün bir yaratılmış yoktur.

İmam Ali'den (a) Sünni-Şii onlarca kaynakta Hz. Ali'nin şöyle buyurduğu naklediliyor: Benim hakkımda iki kesim helak olmuştur, sevip övmeye

aşırıya gidenler ve düşmanlık edip iftira atanlar.⁶¹

Yine şöyle buyurmuştur: **Ben aşırııcılardan (Gulat) beriyim; Meryem Oğlu İsa'nın (Hz. İsa Allah'ın oğludur diyen) Nasranîlerden beri olması gibi. Allah'ım! Onları ebede kadar kahret, onlardan yardımını kes!**⁶²

Ziyareti Teselli Aracı Yapmayalım:

Zair, şunu bilmelidir ki, ziyaret kötülüklerden uzaklaşmak, Şeytan'ın hâkimiyetinden kurtulmak yolunda Allah dostlarının sevgisinden yardım almak içindir; ziyarete gidip teselli bularak tekrar gelip kötülüğe, günaha devam etmek için değildir.

Bazı insanlar, hayatlarındaki yanlışları, hataları, haksızlıkları düzeltmeye çalışmak, yani zor olanı başarmak yerine, kendilerini teselli etmek için yollar ararlar. Mesela sahip oldukları bol servetten camiye yardım ederek, hacca veya diğer ziyaretlere giderek, hem kendi vicdanlarını hem de başkalarını, aslında iyi bir insan olduklarına ikna etmeye çalışırlar. Hal bu ki bütün bunlar çok değerli olmakla birlikte sizin yanlışlarınızı doğru yapmaz. Eğer siz hakka uymaya gerçekten çaba harcıyorsanız bu iyilikler de karşılık bulur. Yoksa bu ibadetleri kötülüklerle kılıf olarak kullanmaya kalkarsanız bir fayda

61-Nehcü'l-Belaga, 469. hikmet

62-Bu rivayeti az farkla Şeyh Tusi, *Emali* kitabında ve İbn-i Şehraşub *Menakıb* kitabında nakletmiştir. Bazı başka kaynaklarda da gelmiştir.

göremeyebilirsiniz.

İyilik, kötülüğe kılıf uydurmak, göz boyamak için kullanılırsa, iyilik olmaktan çıkar kötülüğün bir parçası olur.

İsminin önüne bir "Hacı, Kerbelai, Meşhedi..." ismi takmak için gidilen ziyaretin normal bir gezi seyahatinden hiçbir farkı olmayacaktır. Zaten bu niyetle giden kişinin oradaki manevi atmosferi idrak etmesi de çok zordur.

Dolayısıyla kendi dünyamızda muhasebe yaparken, biz ziyarete geldik öyleyse çok iyi bir insanız, burada gözlerimizden yaşlar sel gibi aktı, öyleyse tertemiz insanız gibi yanlışlıklara asla kapılmamız lazım.

Biz neyiz, nasılız herkesten iyi kendimiz biliyoruz. Eğer iyi işler yapıyorsak ve faydalı bir insan isek, umulur ki kurtuluşa ereceğiz. Ama kötü işler yapıyor, insanları mağdur ediyor isek, kötü bir vatandaş, kötü bir komşu, kötü bir kardeş, kötü bir anne-baba, kötü bir eş isek, yüz defa da ziyarete gidip gelsek, bu ziyaretler bizim ıslahımıza vesile olmuyorsa, kendimizi avutmamız için bir sebep yoktur ortada.

Halimize çare aramalı, yanlışlarımızı düzeltme, günahlarımızdan kesin dönüş yapmalıyız. Niyetimiz bu olursa ve yanlışlarımızı artık tekrarlamamak için karar aldıysak, işte tam da bu noktada ziyaretler, bu ziyaretlerdeki manevi hava ve Allah'ın velilerinin şefaati elimizden

tutabilir.

Özellikle eğer mevzu kul hakkıysa, bırakın ziyareti, haşa Allah'ın (cc) huzuruna da çıksanız, "benim huzuruma kul hakkıyla gelme" serzenişiyle karşılaşacaksınız! Bütün kulların yaratıcısı olan Rabbimiz, kulumun hakkını ben bağışlamam kulumun kendisi bilir, demiştir. Komşunuzun hakkını yediyseniz milyon kere de Hacca ve on dört masumu ziyarete gitseniz, komşunuz sizi affetmedikçe o haktan kurtulamazsınız.

Ziyaret dediğimiz ibadet, ister farz hali (ömürde bir kere farz olan hac) ister müstahap haliyle olsun, diğer ibadetler gibi Allah rızası için ve günahattan, kötülükten uzaklaşıp Allah'a yaklaşmak, kendini ıslah edip Şeytan'dan Rahman'a doğru yol almak içindir.

Gösteriş, kendini teselli etmek, insanlara karşı riya yapmak için yapılan ziyaret bizi Allah'a yaklaştırmayacaktır.

Gönül yurdumuzu güzelliklerle doldurup Şeytan'dan korumak için ziyaret çok güzel bir fırsattır lakin niyetimizi doğru istikamette tutmamız şarttır. Bu kutsal mekânları, yaptığımız kötülükleri gözlerden kaçırmak için, kendimizi teselli etmek için değil, kötülüklerden kurtulmak ve iyi bir insan olmak için değerlendirmeliyiz.

